

PĀRSKATS

PAR MADONAS, CESVAINES,

ĒRĢĻU, LUBĀNAS UN VARAKĻĀNU

NOVADU PAŠVALDĪBU BIBLIOTĒKU

DARBĪBU

2017. GADĀ

MADONA 2018

Saturs

1. Vispārīgs reģiona bibliotēku raksturojums.....	3
2. Finansiālais nodrošinājums.....	4
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums.....	7
4. Personāls.....	13
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība.....	19
6. Krājums.....	36
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem.....	44
8. Novadpētniecība.....	60
9. Projekti.....	71
10. Publicitāte.....	74
11. Sadarbības tīkla raksturojums.....	80

1. Vispārīgs reģiona bibliotēku raksturojums

2017. gadā Madonas reģionā ir 33 pašvaldību publiskās bibliotēkas, kuras savu darbību veic atbilstoši LR likumdošanai.

Madonas reģiona bibliotēka veic metodiski konsultatīvo darbu

22 Madonas novada,

2 Cesvaines novada,

3 Ērgļu novada,

2 Lubānas novada,

3 Varakļānu novada bibliotēkās.

No 33 reģionā esošajām 4 ir pilsētu bibliotēku kategorijā – Madonas novada bibliotēka, Cesvaines bibliotēka, Lubānas pilsētas bibliotēka un Varakļānu tautas bibliotēka.

Darbojas 29 pagastu pašvaldību bibliotēkas. Bērzaunes bibliotēka lasītājus apkalpo 2 vietās – Sauleskalnā un Bērzaunē. Arī Liezēres pagasta bibliotēka apkalpo lasītājus 2 vietās: Liezērē un Ozolos. Lubānas pilsētas bibliotēkai ir ārējais apkalpošanas punkts „Baložos”. Madonas novada Degumnieku bibliotēkai ir ārējais apkalpošanas punkts Ošupē. Ērgļu novada Sausnējas bibliotēkai ir ārējās apkalpošanas punkts “Sidrabiņos.”

Madonas reģionā ir 26 vispārizglītojošo un arodskolu bibliotēkas, ar kurām izveidojusies laba sadarbība. 2017.gadā savu darbību pārtraukusi Stirnienes pamatskola Varakļānu novadā, Cesvaines internātpamatskola, apvienota Madonas pilsētas 1. un 2.vidusskola. Skolu bibliotēkām ir sava metodiskā apvienība, kuru vada Madonas pilsētas vidusskolas skolas bibliotēkas vadītāja.

Vispārizglītojošo un profesionālās izglītības iestāžu filiāļu skolu bibliotēku skaits novados:

Cesvaines novadā – 1,

Ērgļu novadā -3,

Lubānas novadā – 2,

Madonas novadā – 18,

Varakļānu novadā – 2.

2017. gadā Madonas reģionā bibliotēku tīklā ir izmaiņas - Ērgļu novadā Liepkalnes bibliotēka saskaņā ar Ērgļu novada pašvaldības domes lēmumu (Nr.2, 7.p.) 29.06.2017 reorganizēta un izveidota kā Sausnējas bibliotēkas ārējais apkalpošanas punkts.

Nemainīgi bibliotēkas ir svarīgs kultūras, informācijas un izglītības centrs savā pilsētā, novadā un pagastā.

Bibliotēku mērķis - klientorientēta bibliotēka, kas nodrošina plašu informācijas pieejamību, veic mūžizglītības funkcijas, sekmē kultūras mantojuma apzināšanu un popularizēšanu. Bibliotēku darbība ir balstīta uz lietotājiem draudzīgas vides veidošanu un sabiedrībai tuvinātu apkalpošanu, kā arī savas vietas pozicionēšanu publiskajā telpā.

Bibliotēku galvenā funkcionālā slodze un uzdevums – radīt apstākļus zināšanu iegūšanai, komplektējot krājumu, sniedzot uzziņu un informacionālos pakalpojumus, palīdzot orientēties dokumentu klāstā, apmācot tehnisko līdzekļu un tehnoloģiju izmantošanā. Bibliotēkas veic galvenos darbības uzdevumus: darbojas kā demokrātiskas iestādes, kas nodrošina brīvu plašas informācijas pieejamību, mūžizglītības iespējas, veicina bērnu un jauniešu lasītprieku, sekmē kultūras mantojuma apzināšanu un popularizēšanu. Izmantojot starpbibliotēku abonementu, tās spēj nodrošināt bibliotēkas lietotāju pieprasījumu pēc iespieddarbiem un informācijas ar citu bibliotēku starpniecību.

Pārskata periodā veiktas aktivitātes Latvijas simtgadi gaidot. Izstāžu izveides vai materiālu atlases grāmatu izdošanai sagatavošanas darbi veikti Barkavas, Stalīdzānu, Bērzaunes, Liezēres, Sarkanu, Murmastienes un citās bibliotēkās.

Bibliotēku akreditācija pārskata periodā nav notikusi. 32 pašvaldību publiskās atkārtoti akreditētas 2013.gadā, nākamā akreditācija plānota 2018.gadā.

2. Finansiālais nodrošinājums

Finances ir svarīgākais bibliotēku politikas realizācijas līdzeklis. Vērtējums par finansējuma atbilstību bibliotēku funkciju veikšanai un attīstībai ir pietiekams, jo tas nodrošina tikai pamatfunkciju veikšanu vai nelielu attīstību. Savas pamatfunkcijas bibliotēkas ar esošo finansējumu nodrošina atbilstoši MK prasībām.

Tabula “Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums”

	2015	2016	2017
Kopā (EUR)	659114	656898	701198
Pašvaldības finansējums	648792	646564	683248
Citi ieņēmumi:	10322	10834	17950
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	4028	4440	4796
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>	0	0	0
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>	1900	2700	250
<i>t. sk. citi vietējo fondu piešķirumi</i>	700		800
<i>t.sk. ārvalstu fondu līdzekļi</i>			8410

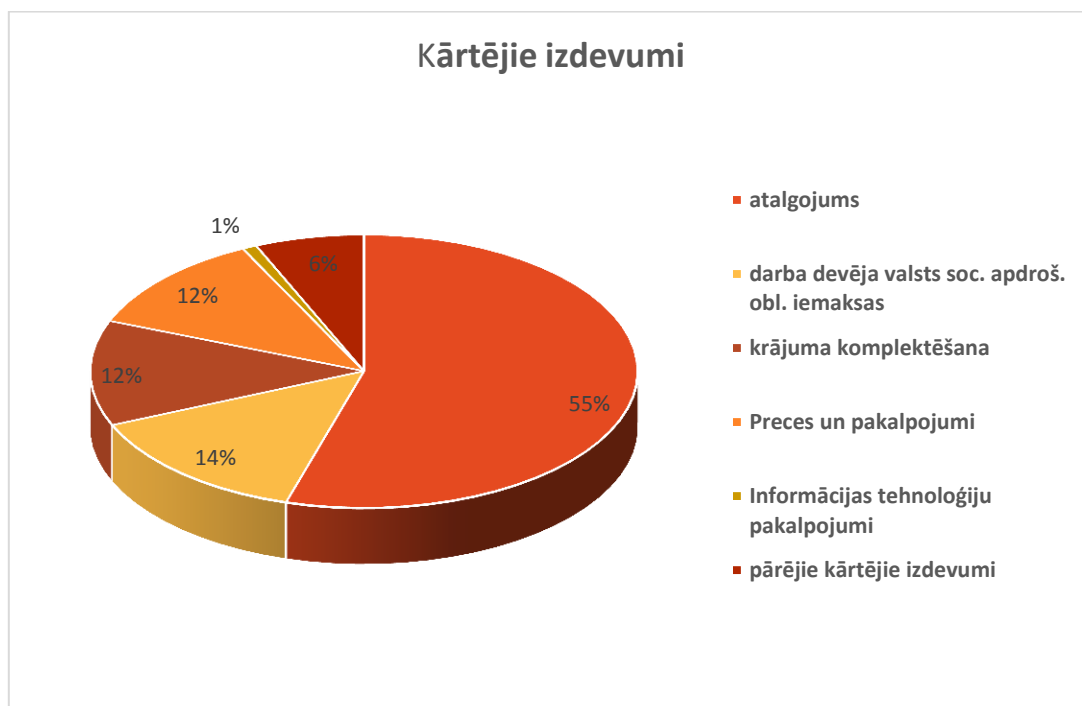
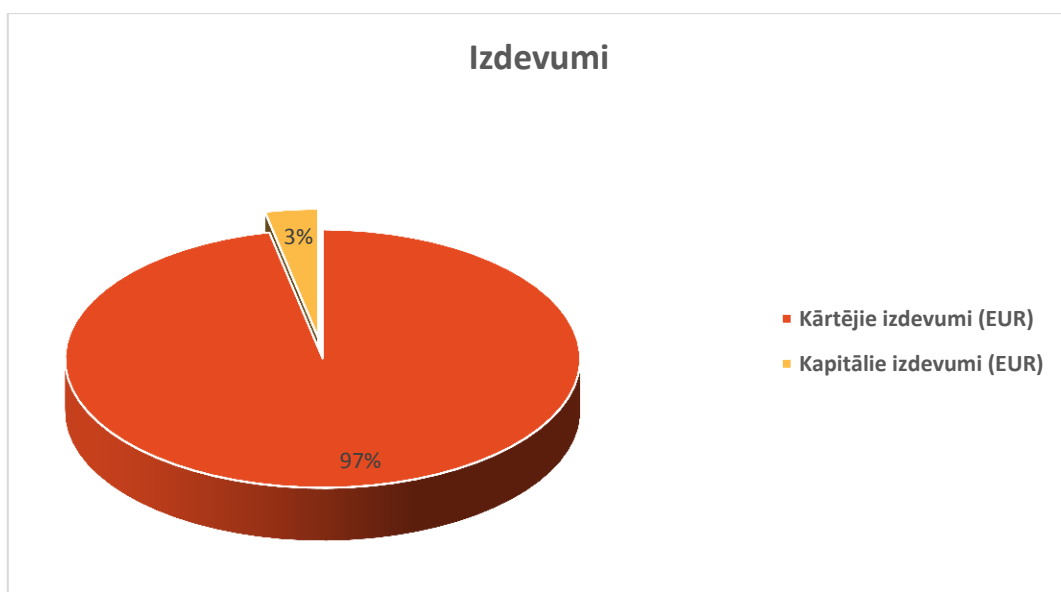

Ieņēmumi palielinājušies par 44300 EUR salīdzinot ar 2016. gadu. Par 356 EUR palielinājušies maksas pakalpojumu ieņēmumi. Nozīmīgi ir ārvalstu fondu piešķirumi.

VKKF un citu vietējo fondu atbalstītie projekti realizēti Madonas novada bibliotēkā. Ārvalstu fondu līdzekļi piesaistīti Cesvaines bibliotēkā.

Tabula "Bibliotēkas izdevumi"

	2015	2016	2017
Izdevumi kopā (EUR)	658172	658036	700942
Darbinieku atalgojums (bruto)	355452	369751	369898
Krājuma komplektēšana	80964	80239	84409

Bibliotēku izdevumi

	2015.	2016.	2017.
	(EUR)	(EUR)	(EUR)
Izdevumi kopā	658172	658036	700942
Kārtējie izdevumi:	642528	650786	677665
t.sk. atalgojums	355452	369751	369898
Darba devēja valsts soc. apdroš. obl. iemaksas	93262	93960	94495
Krājuma komplektēšana	80964	80239	84409
t.sk. grāmatas	59103	59914	63470
t.sk. periodiskie izdevumi	20672	19721	20382
t.sk. elektroniskie dokumenti			
t.sk. citi dokumenti	1189	604	557
Preces un pakalpojumi	72607	61041	79373
Inform. tehnoloģiju pakalpojumi	6738	6552	5750
Pārējie kārtējie izdevumi	33505	39243	43677
Kapitālie izdevumi	15644	7250	23277

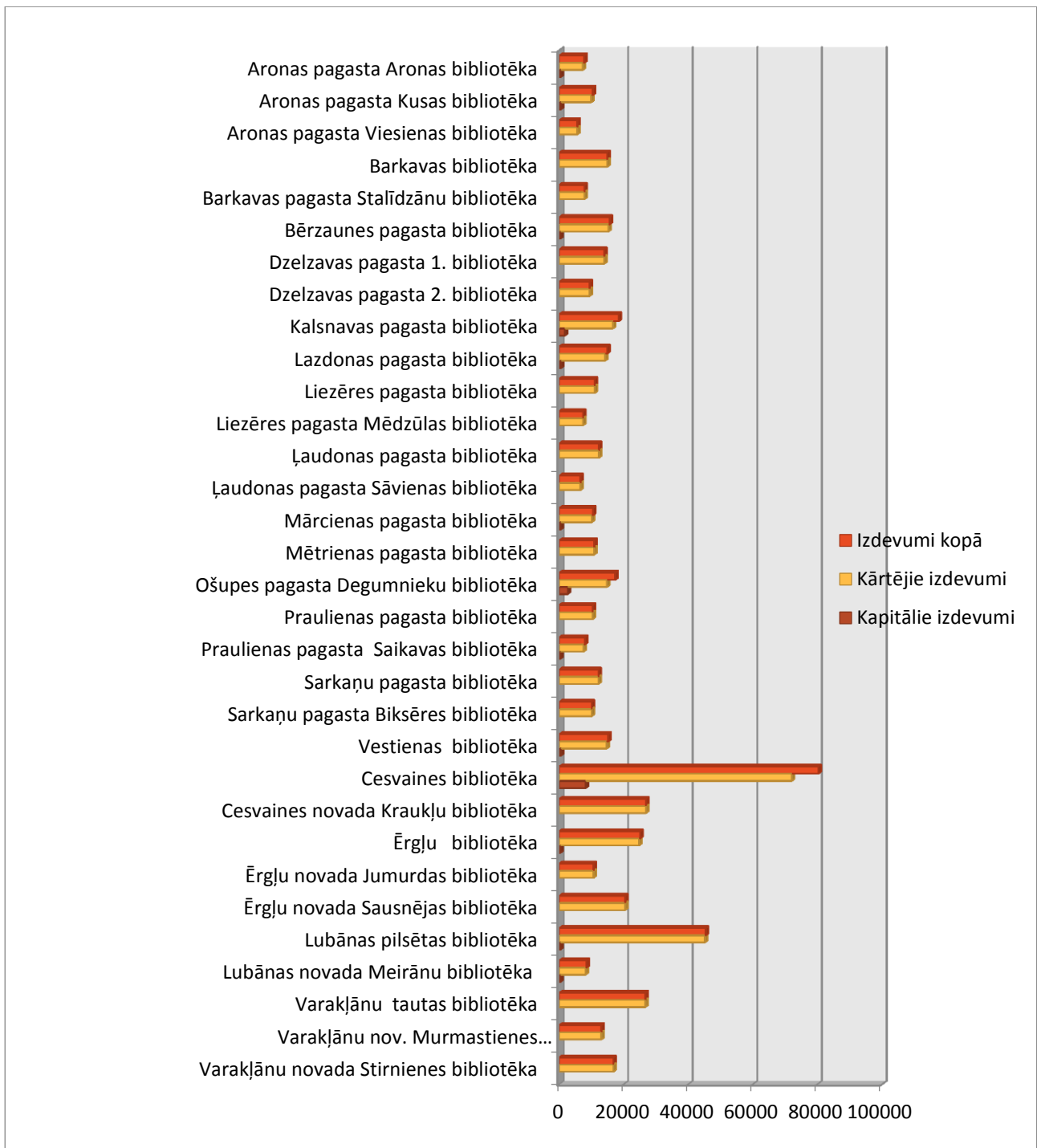
Izdevumi palielinājušies par 42906 EUR, t.sk. par 147 EUR atalgojumam, 4170 EUR krājuma komplektēšanai, taču samazinājušies izdevumi IT pakalpojumiem – par 802 EUR.

Madonas novada Ļaudonas pagasta abās bibliotēkās gan gada sākumā (304 EUR), gan gada beigās (600 EUR) atlikumi budžetā, Sāvienas bibliotēkā līdzekļi – 585 EUR bija paredzēti malkas iegādei, kura nebija nepieciešama.

Madonas novada bibliotēku budžetos nav iekļautas BIS Alise izmaksas, jo noslēgts kopīgs līgums un apmaksāts rēķins no pašvaldības budžeta.

Kapitālie izdevumi:

- datortehnikai, biroja tehnikai izmantoti 14742 EUR,
- pārējie kapitālie izdevumi – 8536 EUR - Cesvaines un Ērgļu bibliotēkās.

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

- Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi**

Turpinās pakāpeniski bibliotēku materiālā un tehniskā stāvokļa uzlabojumi. Arī šajā gadā vairākās bibliotēkās veikti remontu, uzlabots aprīkojums, iegādātas jaunas mēbeles vai atjaunotās esošās.

Remontu izmaksas bibliotēku budžetos ir plānotas, taču precīzas summas nav izdalītas.

Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi

Nr. p.k.	Bibliotēka	Veiktie remontu	Izmaksas EUR	Plānotie / nepieciešamie remontu
1.	Stalīdzānu bibliotēka	Remonts saimniecības ēkai - malkas šķūnim	250	Grīdas seguma maiņa
2.	Dzelzavas 2. bibliotēka	Nomainīta santehnika. Nomainīti ūdens krāns ar izlietni, tualetes pods ar ūdens tvertni, kā arī uzstādīti ūdens skaitītāji, veikts durvju remonts.		
3.	Ļaudonas bibliotēka	Kosmētiskais remonts sanitārajam mezglam		Aktuāls jautājums par celiņu no mašīnu stāvlaukuma līdz bibliotēkai sakārtošanu un velosipēdu novietni. Lai šo atrisinātu, jāsāk ar visas ēkas (bērnudārzs, doktorāts, pansionāts, aptieka) kopējo problēmu – notekūdeņu sakārtošanu. Plānots veikt esošo grāmatu plauktu atjaunošanu (plauktu galu nomaiņa/ nostiprināšana).
4.	Liezēres bibliotēka	labiekārtots laukums pie bibliotēkas ieejas – izvietots soliņš, atjaunots pievedceļa segums. Ozolu lasītāju punktā atjaunotas durvis		
5.	Mārcienas bibliotēka	Nomainītas paklājs, uzstādīta novērošanas kamera		Kosmētiskais remonts
6.	Mētrienas bibliotēka			Ārdurvju nomaiņa, remonts koridorā
7.	Praulienas bibliotēka	Kosmētiskais remonts-griesti, sienas		
8.	Sarkaņu bibliotēka	Iebūvēta starpsiena pirmā stāva gaitenī, lai nodalītu ieeju dzīvokļos no gaitēņa uz bibliotēku		Siltā ūdens padeves sanitārajā telpā uzstādīšanā un kāpņu kosmētiskais remonts
9.	Vestienas bibliotēka	Veikts izlases veida remonts grīdas kritiskākajām vietām (ielūzušajām)		Pilnīga grīdas nomaiņa, kā arī tālākajā telpas daļā atjaunojama sienu apdare
10.	Cesvaines bibliotēka	LEADER atbalstītā ES fondu projekta ietvaros nomainītas bibliotēkas krājuma mēbeles, kosmētiskais remonts	2880	
11.	Sausnējas bibliotēka	Kosmētiskais remonts-tapetes, griesti, grīda	255	Pasūtīts plaukts bērnu grāmatām-187.00 euro

12.	Lubānas bibliotēka	Remonts pieaugušo lit. nodaļā, darbinieku telpā, bērnu lit. nodaļā		Kosmētiskais remonts bērnu lit. nodaļā
13.	Meirānu bibliotēka	Remonts – plūdu seku novēršana		
14.	Varakļānu bibliotēka			Grīdas seguma nomaiņa, apgaismojums
15.	Stirnieces bibliotēka			Segums nobrauktuvei

- **Telpu paplašināšana vai bibliotēku pārvietošana uz citām telpām** – aktuāla Ļaudonas pagasta Sāvienas bibliotēkai.
- **Jaunu ēku būvniecība** – nav plānota.
- **Iekārtas, aprīkojums**
Bibliotēkās notiek pakāpeniska iekārtu, aprīkojuma nomaiņa, veikti uzlabojumi. Atbilstoši telpu plānojumam, lasītāju skaitam labiekārtoti stūrīši, mēbeles jaunākajiem lasītājiem.

Ieskatam no bibliotēku pārskatiem:

Saikavas bibliotēkā iegādāts portatīvais dators vadītājam, kuru izmanto apkalpojot pensionārus Saikavas tautas namā- izsniedzot grāmatas un žurnālus.

Sarkaņu bibliotēkas palīgtelpas aprīkotas ar jaunām mēbelēm 266 eiro vērtībā. Pasākumu organizēšanai āra lasītavā nepieciešams atskaņotājs ar mikrofonu, kurus plānots iegādāties 2018.gadā, startējot projektu konkursos. Grāmatu plaukti bērnu literatūras izvietojšanai tiks pirkti par pašvaldības līdzekļiem.

Vestienas bibliotēkas krājumam ir nomainīti visi novecojušie plaukti, darbiniekam iegādāts jauns dators.

Kraukļu bibliotēkā bērnu stūrītim tika iegādāts plaukts- kaste lielajām grāmatām un nomainīti plaukti bērnu krājumam- lietoti no Cesvaines bibliotēkas, kas iegādājās jaunus. Nopirkts jauns žurnālu plaukts ar 15 iedalījumiem.

Cesvaines bibliotēkā 2017. gads bija nozīmīgs ar sen iecerēta mērķa īstenošanu – jaunu bibliotēkas krājuma mēbeļu iegādāšanu ar LEADER atbalstītā ES fondu projekta palīdzību. Šī paša projekta ietvaros tika veikts remonts vienā no abonementa telpām. Par pašu budžeta līdzekļiem daļēju kosmētisko remontu piedzīvoja arī otra abonementa telpa. Taču ļoti nepieciešama bibliotēkas ēkas vienas ārsienas pamatu pastiprināšana, kur veikta ģeoloģiskā izpēte un sastādīta būvniecības koptāme darbu veikšanai. Tas ir nozīmīgākais uzdevums 2018.gadā ēkas tehniskā stāvokļa uzlabošanas jomā.

Par 795 euro tika iegādātas mēbeles – žurnālu galdiņš, datorkrēsls darbiniekiem, krēsls. 2,5 tūkstoši euro izmaksāja jauna ugunsdrošības signalizācija.

2018.gadā plāno iegādāties vienu jaunu datoru lietotājiem, taču tehnoloģiju laiks aizvien nozīmīgāku vietu piešķir bezvadu interneta brīvai pieejai. No biroja servisa nomā A3 krāsu multifunkcionālo iekārtu.

Lubānas pilsētas bibliotēkā veikts kosmētiskais remonts Lubānas pilsētas bibliotēkas Pieaugušo literatūras nodaļas priekštelpai un nomainīts telpas apgaismojums, kā arī veikts kapitālais remonts, ierīkots apgaismojums bibliotēkas darbinieku atpūtas telpā. Iegādāti apgaismes ķermeņi un uzsākti nomaiņas darbi apgaismojumam Bērnu literatūras nodaļas lasītavas telpā.

Nākamajā gadā plānots veikt tikai nelielus kosmētiskos sienu krāsošanas darbus Bērnu literatūras nodaļā. Bibliotēkas materiālais un tehniskais stāvoklis ir labs. Ir iegādāts 1 stacionārais dators un 7 grāmatu plaukti Pieaugušo literatūras nodaļā, kā arī iegādāti 4 galdiņi Bērnu literatūras nodaļas lasītavai. Jāturpina jau iesāktais darbs pie datortehnikas atjaunošanas- nākamajā gadā paredzot līdzekļus 1 datora un sēžamo pufu iegādei Bērnu literatūras nodaļā. Turpinās grāmatu plauktu pakāpenisku nomaiņu Pieaugušo literatūras nodaļā.

Meirānu bibliotēkā septembrī ūdens avārijas rezultātā tika bojāti krājuma telpas griesti un laika posmā no 08.09. – 02.10. tika veikts kosmētiskais remonts, avārijas seku likvidēšanas darbi. Tuvākajā laikā telpu remonts nav nepieciešams. Šajā gadā iegādātas mēbeles - ekspozīciju un izstāžu plaukts.

Varakļānu tautas bibliotēkai tika piešķirti līdzekļi veco grāmatu plauktu uzlabošanai (ir iegādāti plauktu gali no saplākšņa materiāla) un lasītavas galdiem. Tuvākajos gados vajadzētu nomainīt grīdas segumu visai bibliotēkai – 192 m² un uzlabot apgaismojumu daļā bibliotēkas.

Tabula “Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums”

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Vērtējums (teicams/labs/apmierinošs/neapmierinošs)	Piezīmes
Datori	61	229	Vecākie ir 3TD datori, jaunākie- 2017.gada apmierinošs	Pakāpeniska nomaiņa
Plānie klienti				
Multifunkcionālās iekārtas	56		apmierinošs	
Printeri	27		apmierinošs	
Kopēšanas iekārtas	9		apmierinošs	
Skeneri	3		apmierinošs	

Apkopojumā nav atsevišķa biroja tehnikas nodaļuma darbiniekiem vai lietotājiem, jo ar šo tehniku strādā darbinieki. Atšķirīga ir situācija katrā bibliotēkā, katrā novadā, taču pakāpeniski tiek veikti uzlabojumi. Pateicoties 2015.gadā realizētajam PIPP projektam daļā Madonas, Lubānas, Varakļānu bibliotēkās iepirkta datortehnika, kvalitatīvas multifunkcionālās iekārtas.

• Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā

Bibliotēkās interneta ātrums nav pietiekams, neatbilst ātrgaitas internetam, Līdz ar to arī BIS Alise bieži strādā ļoti lēni.

Ēka, kurā atrodas Jumurdas bibliotēka ir jauna, celta 2010. gadā. Ceļot šo ēku telpas bibliotēkai jau bija paredzētas. Telpu stāvoklis ir ļoti labs un nekādi remontdarbi periodā nav veikti. Taču, ceļot ēku, nav padomāts par ventilāciju. Bibliotēkas telpās nav atverams neviens logs un vasaras mēnešos ēkā esošā ventilācijas sistēma nespēj nodrošināt vajadzīgo klimatu telpās. Arī nokļūšana otrā stāva zālē ir apgrūtināta neracionālo, sarežģīto kāpņu dēļ. Taču telpas ir gaišas, plašas, apmeklētājiem patīkamas.

Sāvienas bibliotēka atrodas pagastam piederošā mūra ēkā, kas celta 1922. gadā. Bibliotēkā ir malkas apkure, divas telpas ar kopplatību 81 kvadrātmeters. Darba apstākļi ziemas periodā nav patīkami, jo grūti piekurināt telpas. Logi veci, siltumkrāns iekšā izbrukusi, siltumu netur, čuguna krāsniņa maza, siltums ir tikai tad, kad kurina. Arī citos gadalaikos vecajā mūra ēkā ir mitrums, kas rada pelējumu un bojā grāmatas. Datortehnikai un multifunkcionālai iekārtai, it sevišķi ziemā,

neatbilstoši apstākļi. Mājai ir vajadzīgs kapitālais remonts, jumta un logu nomaiņa. Joprojām atvērts jautājums parcelšanai uz citām telpām, kuru praktiski gandrīz neiespējami atrisināt.

Informācijas tehnoloģijas 2017

Nr.p.k		Datoru kopskaitis	t.sk. darbiniekiem	lasītājiem	Datubāzes	abonētās	pašu veidotās	printeru skaits	Skeneru skaits	ropejamo tekstu skaits	Multifunkcionālo iekārtu skaits	valodas, kādās pieejama pamatinf. www.
1.	Madonas novada bibliotēka	43	13	30	7	5	2	5		2	2	L
2.	Aronas pagasta Aronas bibliotēka	5	1	4		2		1			2	
3.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	5	1	4		2					1	
4.	Aronas pagasta Viesienas bibliotēka	4	1	3		2					1	
5.	Barkavas bibliotēka	10	2	8		2					2	
6.	Barkavas pag. Staļdzānu bibliotēka	6	1	5		2		2				
7.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	9	2	7		2				1	3	
8.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	5	1	4		2		1			2	L
9.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	6	1	5		2		1			2	
10.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	18	1	17		2		1		1	3	
11.	Lazdonas pagasta bibliotēka	6	1	5		2			1		1	
12.	Liezēres pagasta bibliotēka	10	1	9		2					2	
13.	Liezēres pagasta Mēdzūlas bibliotēka	3	1	2		2					1	
14.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	10	1	9		2					2	
15.	Ļaudonas pag. Sāvienas bibliotēka	4	1	3		2					1	
16.	Mārcienas pagasta bibliotēka	8	1	7		2		1			3	
17.	Mētrienas pagasta bibliotēka	7	1	6		2					2	
18.	Ošupes pag. Degumnieku bibliotēka	10	2	8		2					3	
19.	Praulienas pagasta bibliotēka	8	1	7		3		1			1	
20.	Praulienas pag. Saikavas bibliotēka	8	2	6		2		2				
21.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	4	1	3		2		1			1	
22.	Sarkaņu pagasta Biksēres bibliotēka	8	1	7		2		1			2	
23.	Vestienas pagasta bibliotēka	4	1	3		2					1	
24.	Cesvaines bibliotēka	10	4	6		2		3	1	1		
25.	Cesvaines novada Kraukļu bibliotēka	7	2	5		2				1	2	
26.	Ērgļu bibliotēka	11	3	8		2		3	1	1	1	
27.	Ērgļu novada Jumurdas bibliotēka	2	1	1		2		2		1	1	
28.	Ērgļu novada Sausnējas bibliotēka	5	2	3		2					1	
29.	Lubānas pilsētas bibliotēka	12	3	9		2		1			4	
30.	Lubānas novada Meirānu bibliotēka	6	2	4		2					3	
31.	Varakļānu tautas bibliotēka	18	2	16		2					2	
32.	Varakļānu nov. Murmastienes bibl.	9	1	8		2					2	
33.	Varakļānu nov. Stirnienes bibliotēka	9	2	7		2		1		1	2	
	Kopā	290	61	229	7		2	27	3	9	56	
	Madonas novads	201	39	162	7		2	17	1	4	38	
	Cesvaines novads	17	6	11	0		0	3	1	2	2	
	Ērgļu novads	18	6	12	0		0	5	1	2	3	
	Lubānas novads	18	5	13	0		0	1	0	0	7	
	Varakļānu novads	36	5	31	0		0	1	0	1	6	

Bibliotēku telpas -2017

Nr.p.k	Bibliotēkas nosaukums	Telpu kopplatība (m ²)	Lasītāju apkalpošanas telpas	Krātuves	Pārējās	Lasītāji skaitis bibliotēkā	Telpu tehniskais stāvoklis	Pieejamas cilv. ar kust.trauc.
1.	Madonas novada bibliotēka	1145	545	73	527	135	4;0;4	x
2.	Aronas pagasta Aronas bibliotēka	60	60			16	4	
3.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	58	49	9		13	0	
4.	Aronas pagasta Viesienas bibliotēka	70	70			14	0	
5.	Barkavas bibliotēka	108	108			21	1	x
6.	Barkavas pagasta Stalīdzānu bibliotēka	69	63		6	18	4	
7.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	333	200	56	77	26	0	
8.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	80	70		10	12	4	x
9.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	62	50		12	9	1	
10.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	121	77	44		16	4	
11.	Lazdonas pagasta bibliotēka	120	102		18	20	4	x
12.	Liezēres pagasta bibliotēka	71	71			25	4	
13.	Liezēres pagasta Mēdzūlas bibliotēka	47	31		16	10	0	
14.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	123	106	7	10	20	4	
15.	Ļaudonas pagasta Sāvienas bibliotēka	81	66		15	8	2	
16.	Mārcienas pagasta bibliotēka	175	175			12	1	
17.	Mētrienas pagasta bibliotēka	103	83		20	18	4	x
18.	Ošupes pagasta Degumnieku bibliotēka	87	67		20	15	4	
19.	Praulienas pagasta bibliotēka	60	46	14		11	0	
20.	Praulienas pagasta Saikavas bibliotēka	58	40		18	15	0	
21.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	95	72	7	16	10	4;4;1	
22.	Sarkaņu pagasta Biksēres bibliotēka	40	40			12	4	x
23.	Vestienas bibliotēka	56	56			8	1	
24.	Cesvaines bibliotēka	308	225	17	66	54	4	x
25.	Cesvaines novada Kraukļu bibliotēka	246	66	15	165	18	4	
26.	Ērgļu bibliotēka	145	145			28	4	
27.	Ērgļu novada Jumurdas bibliotēka	145	104	41		25	5	x
28.	Ērgļu novada Sausnējas bibliotēka	141	130		11	15	4	x
29.	Lubānas pilsētas bibliotēka	409	247		162	33	4	
30.	Lubānas novada Meirānu bibliotēka	58	47		11	10	4	
31.	Varakļānu tautas bibliotēka	207	186	15	6	30	4	
32.	Varakļānu novada Murmastienes bibliotēka	142	128	9	5	15	4	
33.	Varakļānu novada Stirnienes bibliotēka	141	77	11	53	10	5	x
	Kopā:	5164	3602	318	1244	702		10

0 - apmierinošs

1 - nepieciešams kosmētiskais remonts

2 - nepieciešams kapitālais remonts

3 - avārijas stāvoklī

4 - labs

5 - ļoti labs

4. Personāls

- **Personāla raksturojums**

Pavisam reģiona pašvaldību bibliotēkās strādā 63 darbinieki, no tiem 50 ir bibliotekārie darbinieki.

- **Personāla mainība**

No 33 pašvaldību publiskajām bibliotēkām ar kopējo bibliotekāro darbinieku skaitu –50 šajā gadā darbinieku izmaiņas bijušas 4 bibliotēkās:

Ērgļu novadā Ērgļu bibliotēkas vadītāja K.Bukovska 1.augustā atgriezās no bērnu kopšanas atvaļinājuma, kuru šajā laikā aizstāja S.Dreiblate.

Jumurdas bibliotēkā– ilggadējā bibliotēkas vadītāja V. Birkenšteine devās pensijā un no 1. augusta viņu nomainīja S. Dreiblate.

Varakļānu tautas bibliotēkā 2017. gada oktobrī bibliotēkas vadītāja L.Sondore devās bērna kopšanas atvaļinājumā. Par bibliotēkas vadītājas vietas izpildītāju uz šo laiku ir iecelta bibliotekāre I.Broka, par bibliotekāri no 01.11.2017. Varakļānu bibliotēkā strādā līdzšinējā Varakļānu novada Stirnienes bibliotēkas vadītāja I.Kasparāne.

Sakarā ar iedzīvotāju skaita samazināšanos novadā kopumā un līdz ar to arī iestāžu apmeklētāju skaita sarukumu, Varakļānu novada pašvaldība nolēma iestādēs samazināt darbinieku slodzes kopš marta. Šīs pārmaiņas skāra arī Murmastienes bibliotēku, jo bibliotekāra slodzi no pilnas samazināja uz 0,8.

Stirnienes bibliotēkā no novembra mēneša ir palicis viens darbinieks uz 0.5 bibliotekāro slodzi plus 0.2 apkopējas slodzes.

- **Darbinieku izglītība**

Ar bibliotekāro izglītību ir 23 bibliotekāri – no tiem:

- 3 maģistri – Madonas novada bibliotēkā
- 5 ar bakalaura izglītību- 1- Cesvaines, 1 Lubānas, 3 Madonas bibliotēkā,
- 4 ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību – Cesvaines, Kraukļu, Lubānas, Madonas bibliotēkās,
- 11 ar profesionālo vidējo izglītību - Kusas, Barkavas, Bērzaunes, Lazdonas, Meirānu, Murmastienes, Jumurdas, Madonas bibliotēkās.

Ar izglītību citās jomās- 20 darbinieki, no tiem:

- 2 maģistri – Biksēres un Mārcienas bibliotēkā,
- 5 ar bakalaura izglītību – Stalīdzānu, Kalsnavas, Ļaudonas, Ērgļu, Varakļānu bibliotēkās,
- 1 ar 1.līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību- Vestienas bibliotēkā,
- 1 ar augstāko izglītību līdz 1993.g. – Cesvaines bibliotēkā,
- 11 ar profesionālo vidējo izglītību.

- Ar vispārējo vidējo izglītību strādā 7 darbinieki.

49 no bibliotekārajiem darbiniekiem ir sievietes, 1- vīrietis.

No 50 bibliotekārajiem darbiniekiem nepilnas slodzes ir 11 darbinieki, no tiem 8 Madonas,

1- Lubānas, 2- Varakļānu novada bibliotēkās.

Mācības uzsākušas 3 darbinieces -

Lubānas bibliotēkas bibliotekāre Ija Ezeriņa šogad uzsāka mācības LKK Bibliotēku informācijas nodaļā- nepilna laika neklātienes studiju programmas apguvē ar vairāk kā 10 gadu stāžu bibliotēku darbā.

Dzelzavas pagasta 1.bibliotēkas vadītāja V.Truhanova no septembra apgūst 960 stundu profesionālās tālākizglītības programmu „Bibliotēku zinības” LNB,

Kalsnavas pagasta bibliotēkas vadītāja I.Puzāne augustā uzsāka 240 stundu profesionālās pilnveides programmas “Informācijas un bibliotēku zinību pamati” LNB apguvi.

Papildus bibliotekāro izglītību ieguvuši:

- LU profesionālās pilnveides izglītības programmu “Bibliotēkzinātne un informācija” 160 stundu apjomā Madonas rajona bibliotēkā 17.06.2004.- 20.06.2005. – 15 patlaban strādājošie darbinieki.
- 204 stundu profesionālās pilnveides programmu “Informācijas un bibliotēku zinību pamati” LNB - 4 darbinieki.

Pārējo darbinieku skaits – 13, t.sk. 6 Madonas, 3- Cesvaines, 2, Lubānas un 2 Varakļānu novadā. 11 no tiem nepilnas slodzes darbinieki.

Tie ir 9 sievietes un 4 vīrieši, ar sekojošām izglītībām: 1 bakalaurs, 1- ar augstāko, 7 ar vidējo profesionālo un 4 ar vispārējo vidējo izglītību.

- **Apbalvojumi un pateicības**

Aronas pagasta Aronas bibliotēkas vadītājai D. Cāzerei pateicība no Aronas pagasta pārvaldes par nozīmīgu ieguldījumu Madonas novada Aronas pagasta attīstībā.

2017.gada 25.maijā Liezēres pagasta Mēdzūlas bibliotēka saņēma balvu par aktivitāti virtuālajā erudīcijas spēlē par monētu mākslu “Izzini Latvijas monētās iekaltās kultūrzīmes”, ko organizēja KISC, sabiedrība Tilde kopā ar Latvijas Banku.

Praulienas pagasta bibliotēkas vadītāja L. Cimdiņa saņēma pateicību no Madonas novada pašvaldības par ilggadēju, godprātīgu darbu un ieguldījumu Praulienas pagasta kultūrvēstures saglabāšanā.

- **Finansējums personāla attīstībai**

Ceļa izdevumus semināru, apmācību, konferenču apmeklējumiem nodrošina visas pašvaldības. Jebkura pamatota ideja tiek uzklautāta un netiek kavēta vēlme pilnveides jomā vai pieredzes apmaiņas braucienos, jo vienmēr tiek sniegta atgriezeniskā saite ar pašvaldību.

Katru gadu darbinieki izvēlas sev nozīmīgus un interesējošus seminārus un kursus, lai pilnveidotu profesionālās iemaņas. Šim nolūkam līdzekļi tiek plānoti budžetā un pašvaldība to atbalsta, apmaksājot transporta, komandējuma izdevumus.

Dzelzava pagasta 1. bibliotēkas darbiniecei tiek apmaksāti ceļa izdevumi un naktsmītnes. 960 kursu programmu „Bibliotēku zinības” sedz pats darbinieks.

11.	15.06.	Madonas 1.vidussko la	Madonas novada pašvaldības Izglītības nodaļa	Skolu bibliotekāriem. „Radošā lasīšana. Kā mērķtiecīgi organizēt lasītprasmi veicinošus pasākumus” (Ilga Kušnere)	8	D.Sestule
12	03.- 05.07.			UNESCO LNK rīkotā vasaras skola personības izaugsmei un prasmju attīstībai “Kultūras mantojums lietojumā 21.gadsimtā”		L.Gluščuka
13.	18.-19. 07.	Lubānas nov. Ezernieki	LBB Vidzemes nodaļa, MNB	LBB VN 20. konference “Esam ieausti raksti savā valodā, zemē un novadā”	12	6 MNB darbinieki, R. Moroza, V.Nora, A. Korneta I. Ļubka I. Kaņepone B. Ēķe S. Dreiblate
14.	21.- 22.07.			UNESCO LNK tīkla “Stāstu bibliotēkas” pieredzes apmaiņa II Latgales stāstnieku festivālā “Omotu stuosti”		L.Gluščuka
15.	09.	Rīga, LNB		Tautsaimniecības konference “Izglītība: no viduvējības uz izcilību”		V. Nora
16.	20.-21. 09.	Madona	LNB, MNB	Novadpētniecības konference “Šodienas notikums – rītdienas vēsture”	16	I.Zvirgzdiņa I.Puzāne I.Skuške J.Vītola L.Cimdiņa L.Taukule I.Bačuka L. Maligina S.Dreiblate K. Bukovska
17.	20. 09.	Salacgrī- vas novads	Lubānas novada pašvaldība	Pieredzes izbraukums novada iestāžu vadītājiem uz Salacgrīvas novadu		D. Sestule
18.	27.09- 30.09.	Rīga	Latvijas Universitāte	Konference “Latvistika tagad un turpmāk II”	16	V.Škaļikova
19.	04.10.	Valmiera		Seminārs “Novadpētnieku mācības”		I.Grote

20.	16. oktobris	LNB	LNB kompetenču attīstības centrs	Profesionālās pilnveides programma "Google un citu bezmaksas tiešsaistes rīku izmantošana darba vidē"	4	S.Dreiblate
21.	18.10.	Cēsis		Vidzemes novadu Bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 16.konference "Pedagoģiskās pieejas kompetenču attīstībai bibliotēkā"		L.Gluščuka L. Čevere I.Razenovska
22.	20.-21.10.	Rīga	Latvijas Kristīgo skolotāju asociācija	Konference „Bībeles principu integrācija izglītībā”	14	D.Sestule
23.	23.11.	LNB	Kompetenču attīstības centrs	Latvijas bibliotēku sistēma un normatīvie dokumenti	8	K.Bukovska
24.	31.10.	Madonas novada bibliotēka	VIAA	Seminārs "Darbs ar informācijas avotiem karjeras izglītībā"	1	L.Cimdiņa I.Goba K.Bukovska L.Maligina I.Bačuka
25.	10.11.	Gulbenes bibliotēka	LNB BAC	Seminārs "Ievads medijpratībā"	5	R. Moroza V.Škaļikova L.Čevere B. Ēķe T.Ivenkova
26.	24. 11.	Gulbene	Gulbenes novada bibliotēka	Mājvārdi Latvijā	6	I.Puzāne L.Cimdiņa I.Bačuka I.Kaņepone
27.	01.12.	Gulbene	Gulbenes novada bibliotēka	Ekspedīcijas un to organizēšana	6	I.Puzāne L.Cimdiņa I.Bačuka I.Kaņepone
28.	24-27.10. 2017.	attālināti	LNB	Andragoģija-izaicinājums bibliotekāra kompetencei: Pieaugušo mācīšanas un mācīšanās principi; Pieaugušo mācīšanas un mācīšanās metodes; Efektīva komunikācija; Darbs ar bibliotekāru mērķgrupām	40	V. Truhanova J. Ogorodņikova
29.	05.12.			II Latvijas stāstnieku		L.Gluščuka

				konference "Stāstnieks un kopienu. Ilgtermiņa un īstermiņa stratēģijas"		
30.	12.12.	LNB	Kompetenču attīstības centrs	Datubāzu, e-grāmatu un digitālo kolekciju izmantošanas iespējas"	6	K.Bukovska

Viesienas bibliotēkas vadītāja ieguvusi sertifikātu par Veselības nedēļas organizēšanu 29.05.-04.06.

Dalība Erasmus + projekta "Izglītotāji un novatori bibliotēkās" aktivitātēs, kurās testēja dažādus mācību materiālu un darbnīcu scenāriju testēšana, kas rezultējās ar iespēju piedalīties seminārā Rīgā un starptautiskajā konference Viļņā vai Varšavā – V. Škaļikova, I. Puzāne, B. Ēķe.

Vestienas bibliotēkas vadītāja apguva neformālo izglītību projektā "Andragoģija: virtuāla tālmācības sistēma bibliotekāriem". Sarūgtina, ka tehnisku problēmu dēļ, sertifikāts ir nederīgs un visi tiek uzskatīti par blēžiem. Neapmierina piedāvātais variants testu kārtot klātienē, jo tikai tāpēc izmantota šī mācību iespēja, ka nekur nebija jābrauc. Uzskata, ka apgūvusi šo kursu (40h), jo ir nokopēts tests, kur redzami gan iegūtie punkti, gan testam patērētais laiks.

Cesvaines bibliotēkas vadītāja V.Nora pašvaldības delegācijas ietvaros devās pieredzes apmaiņā uz Burtnieku novadu un Rūjienu; piedalījās pieņemšanā ASV vēstniecībā Rīgā. Tika iesaistījies pašvaldību vēlēšanās un ievēlēta par novada domes priekšsēdētāja vietnieci.

Abonementa daļas vadītāja Agrita Korneta arī padziļina un pilnveido zināšanas Astroloģijas skolā Rīgā. Sekmīgi vada lasītāju klubu "Dzīvesziņa", ir Cesvaines Vēlēšanu komisijas sekretāre.

Bērnu literatūras nodaļas vadītāja Līga Čevere vada Svētdienas skolu Cesvaines ev. lut. baznīcā, gatavo mielastus Grašu pilī. Lasītavas vadītāja Ilze Ļubka dzied jauktajā korī "Cesvaine".

Par Lubānas pašvaldības domes deputāti ievēlēta Lubānas pilsētas bibliotēkas vadītāja I. Kaņepone.

• **Problēmas un to risinājumi personāla jomā**

Bibliotekāra kvalifikācijas paaugstināšanai mācības Madonā tiek regulāri apmeklētas. Bet vairāk būtu nepieciešams papildināt un iegūt jaunas zināšanas arī bibliotēku nozares institūcijās citur. Problēmas – attālums līdz Rīgai vai citai pilsētai.

Tā kā Latvijas lauku bibliotēkās strādā tikai viens darbinieks, tad liela problēma, lai realizētu idejas un pilnībā izmantotu bibliotēkas iespējas, ir cilvēkresursu un laika trūkums.

Pašlaik vēl ļoti aktuālu personāla problēmu nav, tās varētu rasties pēc bibliotekāru jauno izglītības prasību apstiprināšanas. Mācības 2018.gadā plāno uzsākt 3 bibliotēku vadītājas 960 stundu apmācību programmā LNB.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

• Galvenie rādītāji

Nemainīgas palikušas bibliotēku funkcijas un uzdevumi. Publiskā bibliotēka, būdama vietējais zināšanu ieguves avots, nodrošina pamata apstākļus mūžizglītībai un iespējai celt savu kultūras līmeni, tai ir nozīmīga vieta cilvēku dzīvē kā profesionālo, intelektuālo un kultūras vajadzību nodrošinātājam. Bibliotēka ar savu darbību vērsta uz klientorientētas bibliotēkas veidošanu, kā arī uz lasīšanu veicinošu darbību.

Tabula "Bibliotēkas pamatrādītāji"

	2015	2016	2017	% salīdzinot ar iepr. gadu
Lietotāju skaits	11765	11448	10800	-3; -6
<i>t. sk. bērni</i>	3984	3992	3467	+0,02; -3
Bibliotēkas apmeklējums	176324	167345	145042	-5.1; -13
<i>t. sk. bērni</i>	60547	57337	41245	-5.4; -28
Virtuālais apmeklējums	87587	93286	100442	+6.5; +8
Sociālo tīklu apmeklējums (skatījumi)	15081	5668	25304	-37; +346
Izsniegums kopā	307855	297551	282089	-3.3; -5
<i>t. sk. grāmatas</i>	151587	147245	138816	-2.9; -6
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	154507	148982	139809	-3.6; -6
<i>t. sk. bērniem</i>	62397	54996	48522	-11.9--; -12
Bibliotekārais aptverums % no iedz. skaita pašvaldībā	31.26	31.18	30.10	-0.08; 0.9
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.*</i>	67.7	68.01	60.27	
Iedzīvotāju skaits	37633	36713	35871	-2.5; -2
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	5881	5864	5752	

Salīdzinot datus, jāsecina, ka turpinās lejupslīdošā līkne bibliotēkas lietotāju, fizisko apmeklējumu, izsnieguma rādītājos. Iemesli arvien tie paši:

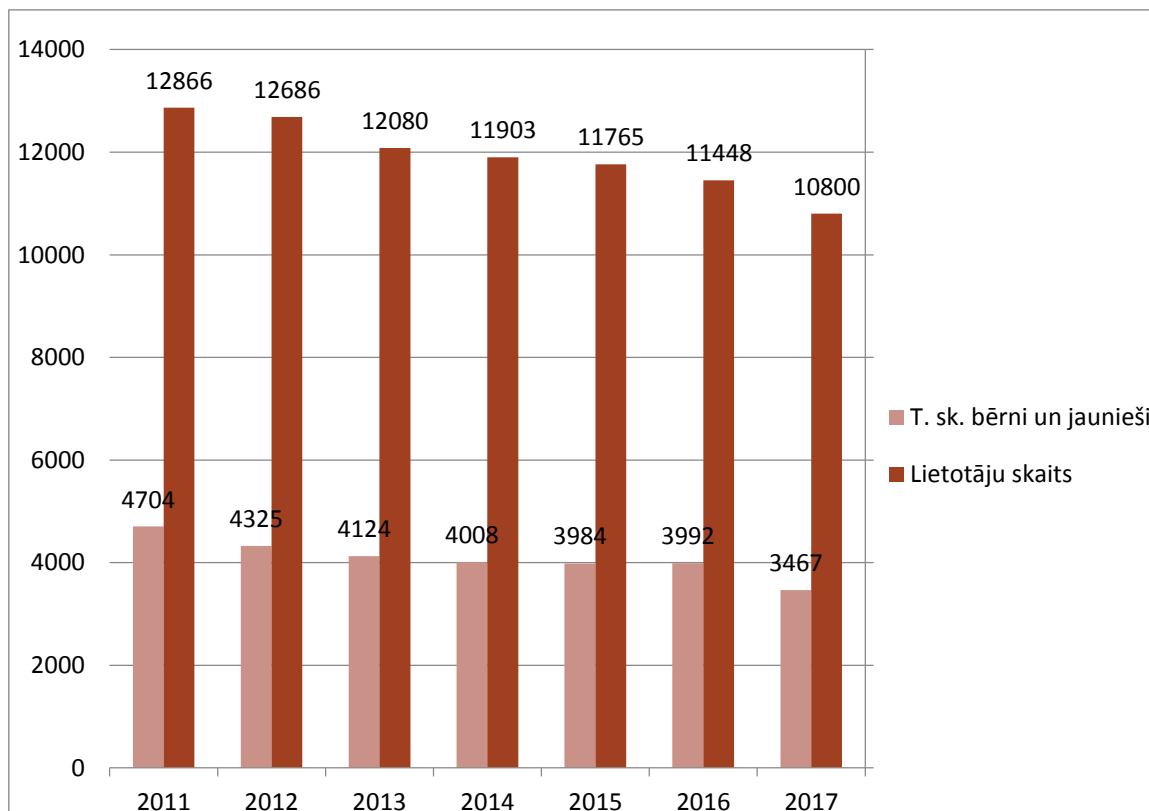
- iedzīvotāju skaita samazināšanās
- ekonomiski aktīvo iedzīvotāju noslodze darbā
- dators un internets – nepieciešamība mājāsaimniecībās
- mobilie telefoni –pieeja internetam jebkurā vietā
- aktīvākie un ilggadīgākie bibliotēku apmeklētāji kļūst vecāki, rodas veselības problēmas.

Analizējot atsevišķi katras bibliotēkas rādītājus, tie dažviet ir ar nelielu, bet augošu tendenci.

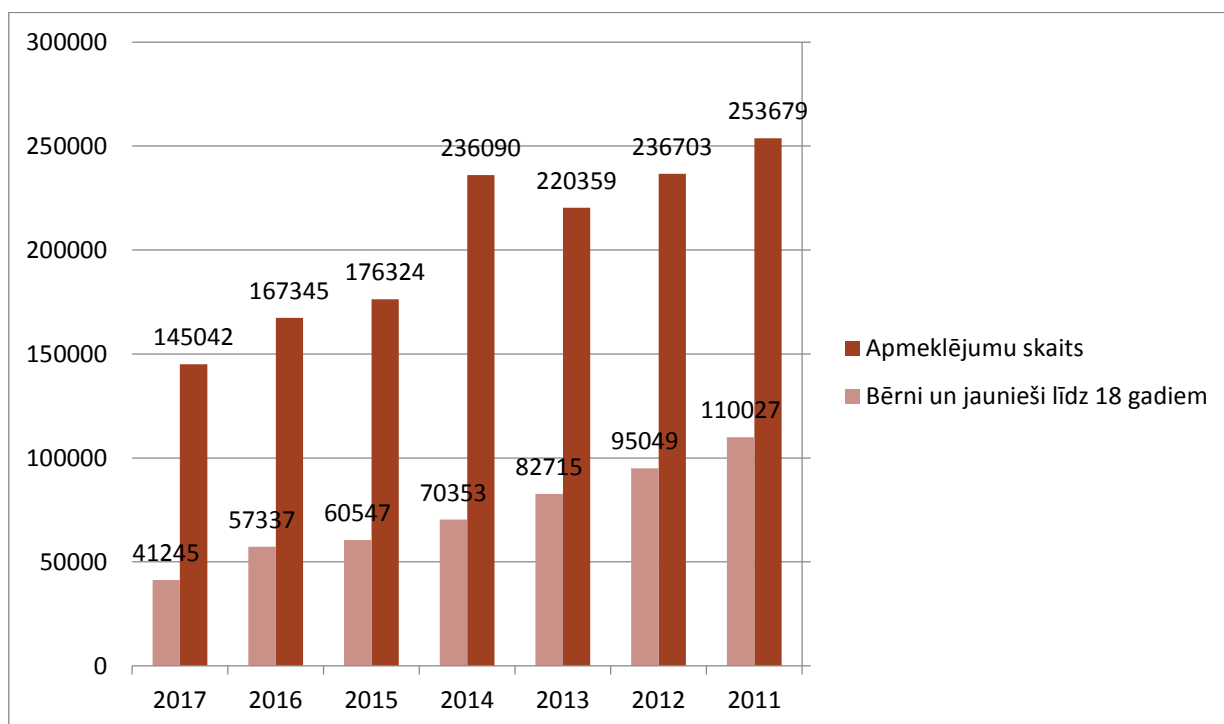
Nenoliedzami, pieaug sociālo tīklu nozīme un informācijas izplatīšana tajos, par ko liecina bibliotēku neklātienas apmeklējumu skaits virtuālajā un sociālo tīklu vidē.

Nr.p.k	<i>Bibliotēku darba pamatrādītāji</i>	Lietotāji	t.sk. bērni un jaunieši	Fizisko apmeklējumu skaits	t.sk. bērni un jaunieši līdz 18 gadiem	Virtuālais apmeklējums	Sociālo tīklu apmeklējums	Izsniegumu skaits	t.sk. bērnu grāmatas	t.sk. bērniem un jauniešiem līdz 18.gadiem
1.	Madonas novada bibliotēka	2690	983	43537	10896	89213	4594	100681	5179	23559
2.	Aronas pagasta Aronas bibliotēka	115	29	1190	224			3063	105	228
3.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	259	106	4492	687	246		4492	317	687
4.	Aronas pagasta Viesienas bibliotēka	123	26	1316	129	195		2071	85	85
5.	Barkavas bibliotēka	296	97	3213	1120	532		4975	53	539
6.	Barkavas pagasta Stalīdzānu bibliotēka	128	20	1800	257	212		2562	62	63
7.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	259	70	3701	398	202	892	7995	333	333
8.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	360	124	3705	1345	1020		5264	1016	1271
9.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	207	52	3338	677	110		9279	66	360
10.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	350	108	2507	359			5665	140	140
11.	Lazdonas pagasta bibliotēka	307	115	3816	854			6316	422	502
12.	Liezēres pagasta bibliotēka	197	60	2514	454	272		4473	161	118
13.	Liezēres pagasta Mēdzūlas bibliotēka	73	4	2154	71	393		7310	5	81
14.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	295	106	2747	1041		13288	4601	387	348
15.	Ļaudonas pagasta Sāvienas bibliotēka	68	14	1008	90	5		2143	52	76
16.	Mārcienas pagasta bibliotēka	176	50	2515	804			2044	173	173
17.	Mētrienas pagasta bibliotēka	169	39	2426	574			4213	504	351
18.	Ošupes pagasta Degumnieku bibliotēka	195	74	2396	919	196		5078	235	410
19.	Praulienas pagasta bibliotēka	234	65	1600	390			3406	326	380
20.	Praulienas pagasta Saikavas bibliotēka	133	28	1408	383			3639	221	363
21.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	163	31	2051	267			3238	58	237
22.	Sarkaņu pagasta Biksēres bibliotēka	226	32	2624	209	137		7401	106	224
23.	Vestienas bibliotēka	285	52	4012	697	133		8370	84	554
24.	Cesvaines bibliotēka	929	367	15034	7656			19842	699	5047
25.	Cesvaines novada Kraukļu bibliotēka	153	26	1475	178	183		2811	148	148
26.	Ērgļu bibliotēka	636	244	9577	3813		560	12576	487	2890
27.	Ērgļu novada Jumurdas bibliotēka	65	10	677	40	123		912	20	58
28.	Ērgļu novada Sausnējas bibliotēka	137	42	1678	533			2494	29	274
29.	Lubānas pilsētas bibliotēka	773	213	10810	3550	3875	1346	20252	1088	6557
30.	Lubānas novada Meirānu bibliotēka	79	24	1931	342	3385		2779	40	40
31.	Varakļānu tautas bibliotēka	602	218	5634	2164	212	5516	10249	241	1418
32.	Varakļānu nov. Murmastienes bibliotēka	243	78	3598	1417			6562	1014	1217
33.	Varakļānu novada Stirnienes bibliotēka	134	30	1472	225			3328	124	124
	Kopā	11059	3537	151956	42763	100644	26196	290084	13980	48855
	Madonas novads	7308	2285	100070	22845	92866	18774	208279	10090	31082
	Cesvaines novads	1082	393	16509	7834	183	0	22653	847	5195
	Ērgļu novads	838	296	11932	4386	123	560	15982	536	3222
	Lubānas novads	852	237	12741	3892	7260	1346	23031	1128	6597
	Varakļānu novads	979	326	10704	3806	212	5516	20139	1379	2759

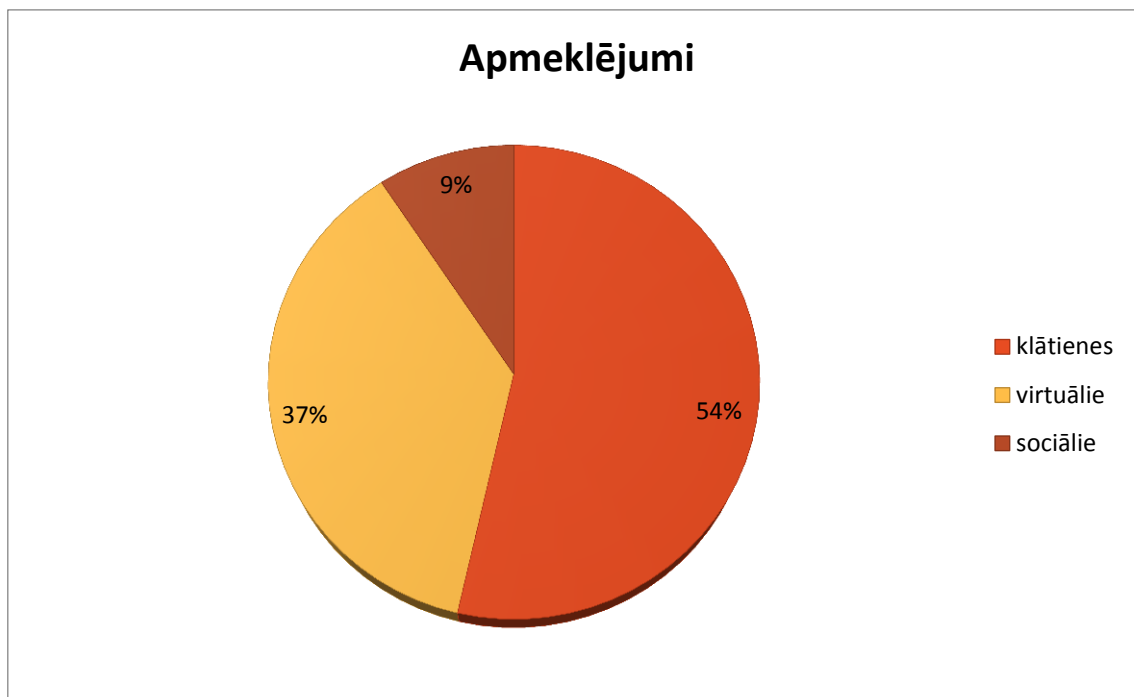
Lietotāju skaita dinamika 2011-2017

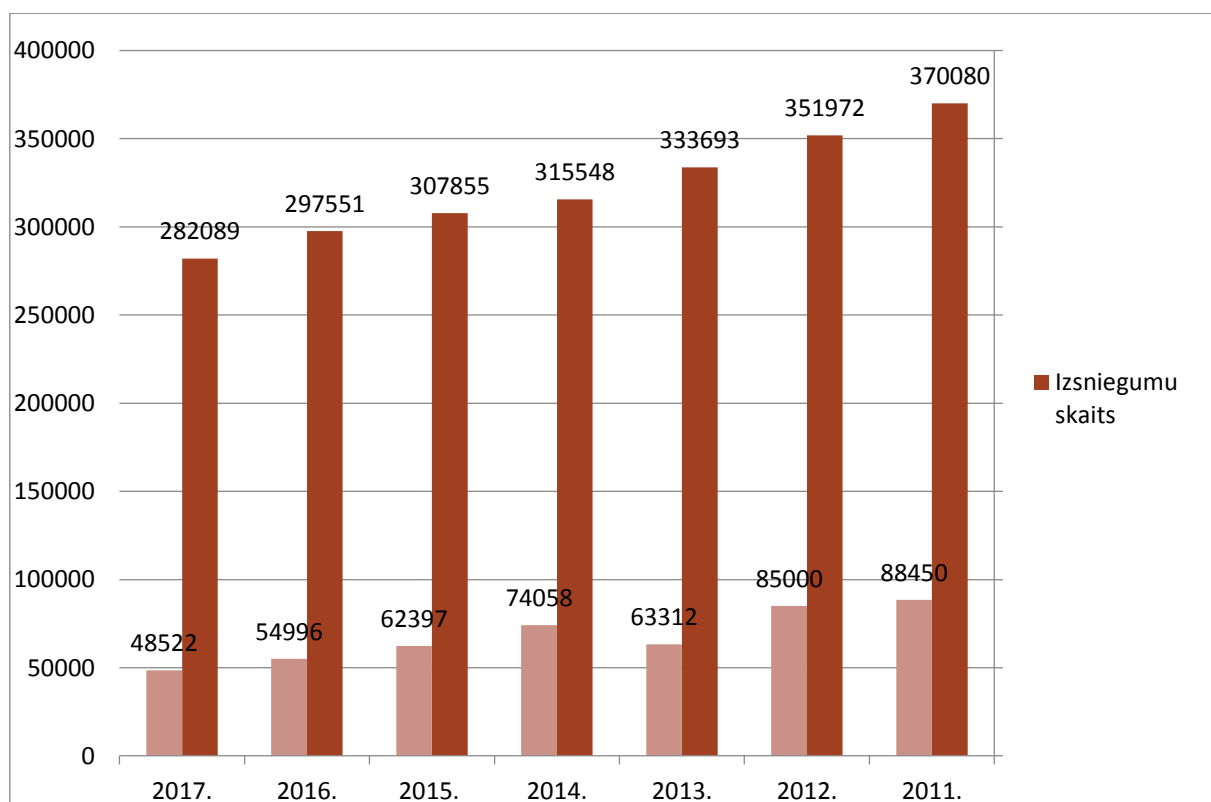
Apmeklējumu (fizisko) skaita dinamika 2011- 2017

Apmeklējumi -2017

Izsniegumu skaits 2011-2017

Bibliotēku lietotāju procentuālais aptvērums

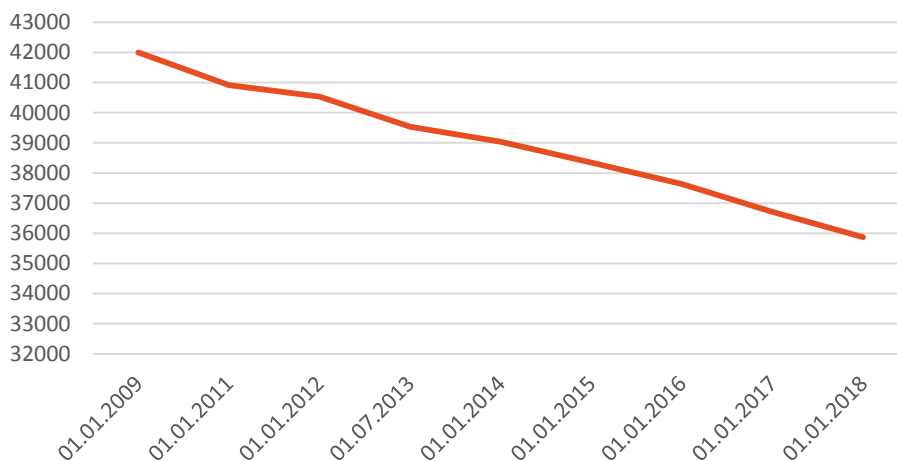
Nr. p.k.	Bibliotēkas nosaukums	Iedzīv. skaits	Lietotāji % no iedz. sk.	Iedz. skaits	Liet. % no iedz. sk.	Iedz. skaits	Liet.% no iedz. skaita
		2015	2015	2016	2016	2017	2017
1.	Aronas pagasta Aronas bibliotēka	140	75	130	85	130	88
2.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	900	30.9	850	34.4	850	30.4
3.	Aronas pagasta Viesienas bibliotēka	14	99.2	130	93.8	130	94.61
4.	Barkavas bibliotēka	1002	33.2	968	30.48	917	32.28
5.	Barkavas pag. Stalīdzānu bibliotēka	381	40	379	40	380	40
6.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	1380	21.9	1300	22.5	1300	20
7.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	1280	28.9	1276	29.1	1270	28.34
8.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	255	84	342	62	255	81
9.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	1883	18.5	1846	18.7	1796	19.49
10.	Lazdonas pagasta bibliotēka	709	0.43	707	0.43	701	44
11.	Liezēres pagasta bibliotēka	1238	16.5	1221	17	1210	16.3
12.	Liezēres pag. Mēdzūlas bibliotēka	106	73	104	72	101	72
13.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	1421	24.3	1376	23.9	1153	25.6
14.	Ļaudonas pag. Sāvienas bibliotēka	185	38	183	39	180	38
15.	Mārcienas pagasta bibliotēka	996	23	970	19.07	973	18.03
16.	Mētrienas pagasta bibliotēka	743	27	725	22	722	23
17.	Ošupes pag. Degumnieku bibliotēka	1095	19	1071	17	1063	18
18.	Praulienas pagasta bibliotēka	1644	20.99	1646	19.6	1613	20.5
19.	Praulienas Saikavas bibliotēka	480	28.33	481	28.69	468	28.42
20.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	720	26	700	24	590	28
21.	Sarkaņu pagasta Biksēres bibliotēka	580	39	720	50	694	49
22.	Vestienas bibliotēka	668	45	660	45	639	45
23.	Cesvaines bibliotēka	2834	37	2711	37	2610	36
24.	Kraukļu bibliotēka	1270	10	1233	11	1187	12
25.	Ērgļu bibliotēka	2279	27	2261	29	2217	29
26.	Jumurdas bibliotēka	283	25	278	22	288	22
27.	Sausnējas bibliotēka	195	58	190	60	542	29
28.	Lubānas pilsētas bibliotēka	1909	41	1836	43	1811	43

29.	Meirānu bibliotēka	487	20	414	22	388	23
30.	Varakļānu tautas bibliotēka	1972	33	1962	32	1908	32
31.	Murmastienes bibliotēka	756	37	731	37	710	34
32.	Stirnieņu bibliotēka	314	54	302	57	299	45

Iedzīvotāju skaits reģionā pēc PMPL datiem:

Novads	01.01. 2018.	01.01. 2017.	01.01. 2016.	01.01. 2015.	01.01. 2014.	01.07. 2013.	01.01. 2012.	01.01. 2011.	01.01. 2009.
Cesvaines novads	2601	2704	2788	2842	2927	2997	3065	3107	
Ērgļu novads	3052	3101	3243	3330	3341	3371	3475	3516	
Lubānas novads	2429	2504	2581	2660	2715	2752	2800	2829	
Madonas novads	24452	24960	25515	25920	26387	26698	27372	27589	
Varakļānu novads	3337	3444	3506	3590	3668	3722	3823	3875	
Kopā	35871	36713	37633	38342	39038	39540	40535	40916	41999

Iedzīvotāju skaita izmaiņas reģionā

30,10 % no visiem reģiona iedzīvotājiem izmanto bibliotēku pakalpojumus.

Analizējot šos rādītājus, secinām, cik straujā tempā sarūk iedzīvotāju skaits novados; Kā liecina PMLP statistika, pārskata periodā tas sarucis par 842. Nav noslēpums, ka reāli iedzīvotāju skaits ir krietni savādāks nekā dati no oficiālās statistikas.

- **Pakalpojumu attīstība, jauninājumi**

Galvenās bibliotēku darba prioritātes aizvadītajā gadā tradicionāli bija lasītāju apkalpošana, darbs ar bibliotēkas krājumu, uzziņu un informācijas darbs. Bibliotēkārā apkalpošana tiek organizēta, piemērojoties vietējiem apstākļiem un apmeklētāju vajadzībām. Bibliotēkas aktīvi līdzdarbojas pilsētu, pagastu rīkotajos pasākumos līdzās bibliotēkārājai darbībai.

Wi-Fi bezvadu interneta pieeja ar katru gadu ir arvien būtiskāka, jo lielākajai daļai bibliotēkas apmeklētāju ir kāda no ierīcēm, kas tā lietotājam vajadzīgos resursus piedāvā izmantojot mobilo vai bezvadu internetu. Bibliotēkas saviem apmeklētājiem piedāvā tradicionālos bezmaksas pakalpojumus.

Maksas pakalpojumi ir printēšana, kopēšana, skenēšana, informācijas saglabāšana dažādos datu nesējos, atbilstoši bibliotēku tehniskajam nodrošinājumam. Atsevišķās bibliotēkās – Ērgļu novada Jumurdas, Sausnējas pašvaldība sedz tradicionālos maksas pakalpojumus – printēšanu, kopēšanu.

Bibliotēkas apmeklētāji izmanto bibliotēkas piedāvātos pakalpojumus: veic maksājumus elektroniskajā vidē, izmanto iespēju VID mājas lapā veikt izmaiņas par darba attiecībām, aizpilda gada deklarācijas. Strādā www.csdd.lv mājas lapā- gatavojas eksāmeniem, veic maksājumus un izņem vienas dienas izziņu par piedalīšanos ceļu satiksmē.

Sarkaņu bibliotēkā par pieprasītu pakalpojumu kļuvušas ekskursijas pa bibliotēku. Apmeklētājus iepazīstina ar pagasta un bibliotēkas darbības vēsturi, aktivitātēm, novadnieku literatūru, aktuālo izstādi, brīvdabas lasītavu un vides objektiem, kuros akcentēti novadnieces E. Līces un A. Līces darbi. Aizvadītajā gadā 18 grupās uzņemti 346 interesenti, kas sastāda 16% no bibliotēkas apmeklējumu statistikas. Nākotnē plānots āra lasītavai izstrādāt aktīvas rotaļas ar izzinošiem faktiem par novada literatūru.

Jumurdas bibliotēkā, lai atjaunotu interesi par bibliotēku, iedzīvotāji tika uzaicināti uz iepazīšanās pēcpusdienu ar jauno darbinieci un jauniegādātajām grāmatām. Turpmāk jaunie, tekošās dienas preses izdevumi tiek nolikti redzamā vietā uz galda. To, ka tam ir pozitīvs iznākums, raksturo apmeklētāju izbrīns par to, ka “arī tāds žurnāls ir?!), jo plaukts, kurā tiek kārtoti žurnāli, nav pārskatāms. Jauno grāmatu saraksti tiek sagatavoti ar visām grāmatu vāku ilustrācijām un izlikti gan bibliotēkā, gan arī pārvaldes ēkā pie informācijas un ziņojumu stenda. Lai iedzīvotājiem būtu ērtāk pieejama bibliotēka, ir veiktas izmaiņas bibliotēkas darba laikā – mēnesī divas sestdienas bibliotēka ir atvērta. Sakarā ar to, ka Jumurdas pagastu apmeklē ekskursanti un bieži iegriežas pārvaldes ēkā, jauninājums, kuru var turpināt attīstīt - ekskursijas pa bibliotēku. No augusta bibliotēku ir apmeklējušas 3 ekskursantu grupas, kurām tika pastāstīts par bibliotēkas vēsturi, darbību, kā arī izrādītas telpas.

Sausnējas bibliotēkā, vēl joprojām, visi pakalpojumi ir bezmaksas. 2017. gadā bibliotēku izmantoja 157 lasītāji no tiem 47 bērni vecumā līdz 18 gadiem. Ārējā apkalpošanas punktā bija 42 lasītāji un no tiem 7 bērni vecumā līdz 18 gadiem. Lietotāju skaits gadā- 137. Tas izskaidro arī pamatrādītāju negatīvo tendenci, jo agrāk bija divas bibliotēkas, kas bija atvērtas visas darba dienas, bet kopš maija viena ar ārējo apkalpošanas punktu, kā arī vasarā bibliotēkā notika remontdarbi un pakalpojumu piedāvājumu klāsts bija ierobežots.

Šajā pārskata periodā Lubānas pilsētas bibliotēka ir izveidojusi savu facebook profilu https://www.facebook.com/pg/Lub%C4%81nas-pils%C4%93tas-bibliot%C4%93ka-1858954324392053/photos/?ref=page_internal, kurā izvieto informāciju par sevi un saviem pakalpojumiem. Šajā gadā uzsāka katru mēnesi ievietot Lubānas novada mājas lapā informāciju par jaunajām iegādātajām grāmatām. Saņemtas gan pozitīvas, gan arī negatīvas atsauksmes šai sakarā. Cilvēki ir priecīgi redzot jaunāko bibliotēkā pieejamo literatūru, bet, atnākot uz bibliotēku, ne vienmēr tā ir uz vietas. Nākas lasītājam piedāvāt pagaidīt un iestāties rindā, kas daudziem nepatīk.

Varakļānu tautas bibliotēka 2017. gadā turpināja aktivitātes sociālajā tīklā www.draugiem.lv, aprīlī tika izveidots profils arī vietnē www.facebook.com. Ar to izskaidrojams milzīgais sociālo tīklu apmeklējuma pieaugums. Šos rādītājus gan noteikt tik precīzi kā fizisko apmeklējumu nevar, tādēļ dati varētu būt tikai aptuveni.

- **Sabiedrības, lasītāju viedokļa izziņošana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti; jaunu lasītāju piesaiste**

Sabiedrības viedoklis par bibliotēkas darbību tiek noskaidrots individuālās sarunās ar lietotājiem, iedzīvotājiem un pagasta iestādēm. Bibliotēkās ir atsauksmju grāmatas, taču ierakstus apmeklētāji veic samērā kūtri.

Daži raksturīgi piemēri no bibliotēku prakses:

Bērzaunes bibliotēkā notikusi aptauja “Vēlreiz gribu izlasīt”, secinājums – lasītāji pārsvarā izvēlas klasiķu darbus.

Sarkaņu bibliotēkā lasītāju viedokli noskaidro, veicot mutiskas aptaujas par pieejamiem pakalpojumiem, krājuma saturu un darba laiku. Piemēram - atsaucoties iedzīvotāju interesēm, gada nogalē tika uzsākts jauns lekciju cikls par krāsām, kuru aktīvi apmeklē vietējās audējas un rokdarbnieces.

Murmastienes bibliotēkas vadītāja gan noslēdzot kārtējo gadu, gan ikdienas darbā pēta un analizē lasītāju pieprasījumus, kuri tiek ņemti vērā izvērtējot bibliotēkas darba rezultātus un izdarot izvēli krājuma komplektēšanas procesā vai atlasot iespieddarbus norakstīšanai. Tāpēc bibliotēkā ir pastkastīte, kur katrs anonīmi var izteikt savus priekšlikumus un ierosinājumus, lai uzlabotu bibliotēkas darbu. Jāatzīst, ka konstruktīvi priekšlikumi bibliotēkas darba pilnveidošanai netika izteikti.

- **Ārējie apkalpošanas punkti kā pakalpojums**

Madonas reģionā ārējie apkalpošanas punkti ir 3 bibliotēkās.

Degumnieku bibliotēkas ārējās apkalpošanas punkts Ošupē mikrorajona iedzīvotājiem atvērts tikai vienu dienu nedēļā. Šajā laikā iedzīvotāji var saņemt bibliotēkāros un interneta pakalpojumus. Dienas vidējais apmeklējums ārējās apkalpošanas punktā ir 6 apmeklējumi, izsniegums -16 vienības. Apmeklētāji pārsvarā ir tikai pensionāri un cilvēki ar īpašām vajadzībām, bērnu un jauniešu nav. Vienu reizi mēnesī ārējās apkalpošanas punktā pagasta pārvaldes darbiniece vietējiem iedzīvotājiem sniedz pakalpojumus – pieņem komunālo pakalpojumu maksājumus.

Sausnējas bibliotēkas ārējā apkalpošanas punktā “Sidrabiņos” iedzīvotāji saņem tādas pašu pakalpojumus kā bibliotēkā, ar piebildi, ka tas notiek vienu dienu nedēļā.

Lubānas pilsētas bibliotēkai ir ārējais apkalpošanas punkts „Baloži” Indrānu ciemā, kurš ir pieejams 1x nedēļā. Arī šeit ar katru gadu apmeklētāju skaits samazinās un iedzīvotājiem paliekot vecākiem, bibliotēka tiek apmeklēta retāk. Tā kā tā ir vienīgā iestāde Indrānos un atrodas arī 300 m no autobusa pieturas un lielā ceļā, tad uz šo vietu jādodas speciāli, līdz ar to indrānieši labprāt apmeklē bibliotēku Lubānā, kad dodas pie ārstiem vai uz veikaliem iepirkties. Bibliotēkai šis apkalpošanas punkts ir vērtējams kā nerentabls, kuru pašvaldība uztur tīri morālu apsvērumu dēļ - saglabāt iedzīvotājiem šai apvidū vismaz vienu pašvaldības struktūrvienību.

- **Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām – īss situācijas raksturojums**

Lasītājiem ar īpašām vajadzībām – cilvēkiem ar redzes traucējumiem bibliotēkas nav piemērotas.

Pieklūve cilvēkiem ar kustību traucējumiem ir 12 bibliotēkās: Barkavas, Dzelzavas pagasta 1., Bērzaunes (Gaiziņa ielā), Lazdonas, Mētrienas, Biksēres, Cesvaines, Kraukļu, Jumurdas, Sausnējas, Lubānas (ārējā apkalpošanas punktā), Stirnienes bibliotēkās.

Bibliotēkas apzina to mikrorajonā dzīvojošos cilvēkus ar īpašām vajadzībām un tālāk dzīvojošos vecos cilvēkus un, iespēju robežās, nodrošina viņu vajadzības pēc bibliotēkas pakalpojumiem, piegādājot literatūru mājās vai sadarbībā ar sociālo darbinieku, pastnieku, radniekiem, kaimiņiem.

Praktizēta tāda bibliotēkārā darba forma kā *lasītāju apkalpošana mājās*, piesot pieprasīto literatūru veciem, slimiem, vientuļiem cilvēkiem, kuri vēlas, bet nevar nokļūt bibliotēkā. Šī darba forma ir 21 bibliotēkā: Jumurdā (4), Stirnienē (3), Murmastienē (7), Varakļānos (5) Meirānos (2), Lubānā (4), Cesvainē (2), Vestienā (4), Saikavā (15), Biksērē (12), Degumniekos (5), Liezērē (5), Stalīdzānos (4), Sāvienā (2), Mēdzūlā (8), Ļaudonā (7), Praulienā (2), Dzelzavas pagasta 2.(6), Kalsnavā (12), Bērzaune (2) un Viesienā (5).

Barkavas bibliotēka atrodas ēkas 2. stāvā, tāpēc, vienojoties ar Barkavas pansionātu, lietotāji var izmantot pansionāta liftu, lai nokļūtu bibliotēkā. Bibliotēkas telpās lietotāji var brīvi pārvietoties ratiņkrēslos, atstarpes starp plauktiem ir pietiekoši platas. Bibliotēkas rīkotos pasākumus apmeklē arī pansionāta iemītnieki, kuri pārvietojas ratiņkrēslos. Pansionāta iemītniekiem, kuri paši nespēj neapmeklēt bibliotēku, grāmatas tiek piegādātas uz istabiņām.

Stalīdzānu bibliotēka atrodas otrajā stāvā, uz kuru ved diezgan stāvas kāpnēs. Lai atvieglotu lietotāju nokļūšanu līdz bibliotēkai, tika izveidota otra kāpņu marga, kas vecāka gadagājuma cilvēkiem atvieglo kāpšanu.

Ļaudonas pagasta bibliotēka nav aprīkota atbilstoši personu ar īpašām vajadzībām pieklūvei (nav uzbrauktuves/nobrauktuves ratiņkrēsliem un bērnu ratiņiem), kas apgrūtina komunikāciju un pakalpojumu sniegšanu atsevišķiem bibliotēkas lietotājiem. Lai atrisinātu šo problēmu, kā starpnieks darbojas sociālais darbinieks, caur ko notiek informācijas un grāmatu apmaiņa.

Mārcienas pagasta bibliotēka sadarbojas ar Mārcienas pagasta sociālo darbinieci un Mārcienas pagasta pansionātu darbiniekiem, kas palīdz bibliotēkas lasītājiem piegādāt nepieciešamas grāmatas uz lasītāju māju. 2017.gada perioda tika izsniegtas 175 grāmatas Mārcienas pansionātam.

Kraukļu bibliotēkā nav pieejama personām ar īpašām vajadzībām, taču, ja rastos tāda vajadzība, tad divus pakāpienus, kas ir pie ieejas, var pārvarēt palīdzot bibliotēkarei un sētniecei. Ar bērnu ratiem bibliotēku ir apmeklējušas ne viena vien māmiņa.

Lubānas pilsētas bibliotēku šajā pārskata periodā apmeklēja 6 cilvēki ar īpašām vajadzībām, no tiem 2 cilvēki ar kustību traucējumiem. Vajadzības gadījumā bibliotēkas darbinieces šiem cilvēkiem palīdz iekļūt bibliotēkas telpās.

Stirnienes bibliotēka grāmatas piegādā Varakļānu Veselības aprūpes centrā mītošajiem, kuri paši nevar ierasties bibliotēkā. Ar sociālo aprūpētāju starpniecību grāmatas tiek piegādātas arī vientuļajiem cilvēkiem, kuri dzīvo mājās.

No oktobra mēneša uz pamatskolas telpām ir pārvietots Varakļānu novada pansionāts. No pansionātā mītošajiem tikai divi ir iesaistījušies lasītājos.

“Ērgļu novada attīstības programma 2013.-2019.gadam” ietvaros tika paredzēts, ka 2017.gadā sāks ēkas, kuras otrajā stāvā atrodas bibliotēka, labiekārtošanas darbus ar mērķi paaugstināt bibliotekāro pakalpojumu pieejamību personām ar kustību traucējumiem, gados vecākiem cilvēkiem, kā arī māmiņām ar maziem bērniem. Šobrīd, dažādu iemeslu dēļ, šie darbi tiek atcelti.

Bet bibliotēkas darbinieces ir ar elastīgu darba pienākumu izpildi, nodrošinot bibliotekāro pakalpojumu saņemšanu arī personām, kurām ir dažādi fiziski apgrūtinājumi nokļūšanai līdz bibliotēkas telpām otrajā stāvā.

- **Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām**

Pagasta bibliotēkās visbiežāk pasākumi tiek organizēti visiem interesentiem, izņēmums – bērnu auditorija.

Saviļņojošs pasākums bija “Tautas Saimes grāmatas” rakstīšana- vēlējumi Latvijai simtgadē Madonas novadā. Veicot ierakstus šajā grāmatā, cilvēki pārdomāja savu dzīvi, domāja par saviem bērniem, ģimeni. Ieraksti tika rakstīti no sirds. Paies laiks un lasīt ierakstus šajā grāmatā būs unikāla iespēja. To darīs jaunā paaudze. Šīs dažas dienas, kad grāmata ceļoja pa katru no Madonas novada pagastiem bija svētki mūsu iedzīvotājiem.

Aronas pagasta Aronas bibliotēkā rokdarbinieces sanāk regulāri 2 x mēnesī, paralēli - aplūko literatūras izstādes – jaunumu, tematiskās.

Viesienas bibliotēkā – tradīciju ansambļa “Mežābeles” mēģinājumi, tikšanās reizēs jaunākie grāmatu apskati, grāmatu apmaiņa.

Jau vairākus gadus Barkavas bibliotēkai ir laba sadarbība ar Barkavas pensionātu. Pensionāta iemītniekiem tiek organizēti muzikālie rīti. Šajos rītos pensionāta iemītnieki (3 cilvēki) klausās klasisko mūziku.

Sadarbojoties ar vietējo fotogrāfi Vinetu Iecelnieci noorganizēta foto stāstu pēcpusdiena “Tepat visapkārt”. Fotogrāfe bija *ķērusi* momentus dabā: pavasari, rudeni, ūdeni, saullēktus un saulrietus. Bija iemūžināti mirkļi, kuri ir neatkārtojami. Šis pasākums ļoti patika pensionāta senioriem. Gada nogalē bibliotēkā notika ziemas saulgriežu vakarēšana “Zilas zvaigznes naktī baltā”. Bibliotekāre bija sagatavojusi muzikālu- dzejas lasījumu. Vakara apmeklētājiem tika dāvināti Jaunā gada apsveikumi. Bibliotēkas pasākumus galvenokārt apmeklē vieni un tie paši cilvēki: māsasaimnieces, pensionāri, strādājošie. Maz pasākumus apmeklē jaunieši.

Stalīdzānu bibliotēka organizē daudzveidīgus pasākumus dažādām auditorijām.- bērniem, sievietēm un senioriem. Ļoti iecienīti bibliotēkā ir “dziedošie” pasākumi, kad uzaicinātie viesi uzstājas ar muzikāliem priekšnesumiem, bet pasākuma otrajā daļā notiek viesu un pasākuma apmeklētāju skanīga sadziedāšanās. 2017.gadā notika divi šādi pasākumi- “Pavasara noskaņās” un “Brīnumu gaidot!” Bibliotēkas apmeklētājus piesaista interesantas tematiskās izstādes, šogad tāda bija “Gaiļu izstāde”, kur gaiļi bija darināti no dabas materiāliem- niedrēm, spalvām, sūnām.

Bērzaunes bibliotēkā turpina iepriekšējā gadā iesākto pasākumu ciklu sadarbojoties ar vietējo fotogrāfi Ainu Karavaičuku, kura ir fotogrāfe – amatiere – vairāku Eiropas mēroga balvu laureāte, prot notvert mirkļus un emocijas, kas nevienu neatstāj vienaldzīgu. 2017.gadā savu pirmo fotoizstādi “Notverti mirkļi” Sauleskalna bibliotēkā sarīkoja cesvainietis Rūdolfs Evardsons. Regulāras ir vietējās mākslas studijas gleznu izstādes skolotājas Ivetas Miķelsones vadībā.

Dzejas dienās 2017.gadā piedalījās dzejnieks Egils Dambis un Antoņina Lubēja kā arī vietējais sieviešu ansamblis “Vēlziedes”. Dzejas dienu pasākumā piedalījās ap 30 apmeklētāju. Pricēja, ka bija arī jaunieši.

Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka - Dzelzavas pagastā ir jaunieši, kas mācās vai ir absolvējuši novada mākslas skolu. Tas veicināja bibliotēkā veidot dažādas mākslas izstādes. Februārī tika atklāta Cesvaines mākslas studijas dalībnieces Ņinas Truhanovas radošo darbu izstāde. Mākslas studijā Ņina darbojas trešo gadu un Dzelzavas bibliotēkā tā ir trešā izstāde, kas bibliotēkas apmeklētājus priecē ar dabas ainavām, ziediem, ziemas motīviem, dzīvniekiem. Tikšanās reizēs Ņina labprāt izstāsta par savu darbu tehniku, radošajiem meklējumiem. Katra izstāde parāda jaunās mākslinieces izaugsmi.

Aprīlī Dzelzavas pagasta 1. bibliotēkā tika atklāta Līgas Pelēces instalāciju izstāde „Rozete”. Šo izstādi Līga veltīja 4. maija Brīvības svētkiem, kas ievadīs pirmos Latvijas valsts simtgades pasākumus. Līgai, kura dzimusi un savus pirmos septiņus gadus pavadījusi izsūtījumā Sibīrijā, ir īpaši izteikta mīlestība uz savu dzimteni Latviju, latviešu valodu, savu stūrīti zemes. Izstādi atklājot Līgu sveikt bija atnācis savs atbalstītāju pulciņš, viņas kādreiz Dzelzavas kultūras namā vadītā dāmu floristikas grupa. Atkalredzēšanās prieks un apbrīna par Līgas vienmēr dzīvo radošo dzirksti radīja sirsniņu, ģimenisku atmosfēru.

Ģimenes iesaistām Bērnu, jauniešu, vecāku žūrijā. Kopā ar bērnu iesāk lasīt arī vecāki, diemžēl, līdz anketu aizpildīšanai daudziem pietrūkst uzņēmības.

Kalsnavas bibliotēkā ir izveidojusies stabila mērķgrupa – strādājošie (7), kas piedalās vizuālās mākslas interešu pulciņā. Pensionāri, mājsaimnieces, ilgstošie bezdarbnieki (ap 20 cilvēku) pārskata periodā atbilstoši sociālā dienesta prasībām veic sociāla statusa iegūšanai nepieciešamo dokumentu sagatavošanu, iesniedz dokumentus nodokļu atmaksai, reģistrējas bezdarbnieku statusa iegūšanai, veic personīgo rēķinu apmaksu.

Ļaudonas bibliotēkā ļoti apmeklēti un atbalstīti ir piedāvātie pasākumi, kas norisinās Ļaudonas pagasta svētku ietvaros. Tās ir gan izstādes, gan dažādas aktivitātes. Šajā gadā tās bija sacensības ”Riksītī pa Ļaudonu”, ar mērķi iegriezties katrā pagasta iestādē. Bibliotēkā bija jāveic divi uzdevumi – jāsameklē “grāmatu tārpiņi”, kas paslēpušies grāmatu plauktos starp grāmatām un jāatpazīst grāmatas un to autori, sakombinējot kopā divus attēlus.

Rudens periodā, kad dārza darbi noslēgti un vakari jau garāki, tika rīkots pasākums “Rudens manā burciņā”, kas pulcēja čaklākās ļaudonietes, kas ar prieku iesaistījās pasākuma aktivitātēs – radošajā darbnīcā un pieredzes apmaiņā ziemas krājumu veidošanā un dažādos kulinārijas mākslas knifiņos. Kā noslēdzošais pasākums pārskata gadā bija projekta “Veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumu īstenošana Madonas novada iedzīvotājiem” ietvaros notikusī lekcija “Veselīga uztura pamatprincipu pielietošana dzīvē”. Pagasta iedzīvotājiem tika dota brīnišķīga iespēja uzzināt par veselīgu uzturu, kas lieti varēja noderēt gan gatavojoties svētku svinībām, gan arī ikdienā – vairāk piedomājot par to, ko un kā mēs ēdam, vai pietiekoši daudz nodarbojamies ar fiziskajām aktivitātēm. Lekciju interesantāku un saprotamāku padarīja uztura speciālistes Maijas Cerukas kvalitatīvi sagatavotā prezentācija.

Mēdzūlas bibliotēka reizi mēnesī organizē izbraukumu uz Liezēres Evanģēliski luteriskās baznīcas dievkalpojumiem. Bibliotēkā no 2017. gada aprīļa līdz decembrim otrdienās notika psiholoģes konsultācijas ilgstošajiem bezdarbniekiem.

Mārcienas bibliotēkā vislielāko atbalstu guva pasākums “Bibliotēka Ziemassvētku noskaņas”, kas notika 21. decembrī. Pasākums ietvaros tika izveidots Foto stūrītis, visi apmeklētāji varēja nobildēties ar dažādam foto aksesuāriem (ūsām, cepurēm un tt.). Bija Ziemassvētku mīklu minēšana; spēļu spēlēšana. Galvenais piedalīšanās rotaļās iemesls bija “Ziemassvētku vecīša” dāvanu iegūšanā. Jebkura sadarbība nes līdzīgu jaunu informāciju, iespējas, attīstību, kā paši svarīgākie partneri noteikti jāatzīmē skola, bērnudārzs un kultūras nams. Sadarbībā ar Mārcienas pagasta kultūras namu un Mārcienas pagasta Sarkano krustu tiek realizēts projekts “Dzīves skola”, kas sastāv no 5 Lekciju kursiem. Pagasta iedzīvotāji apmeklē tos ar lielāku prieku. Pagaidām ir bijušas 2 lekcijas: Mana uzvedība - kas ir jādara, ja apmaldies mežā un lekcijas par Veselīgu uzturu.

Pasākumā apmeklētājiem ir iespēja ne tikai noklausīties aizraujošo lekciju, bet arī apmeklēt vietējo Mārcienas gleznotāju izstādes un izbaudīt vietējo saimnieču kulinārijas receptes.

Degumnieku bibliotēkā aizvadītajā gadā tika iedibināta jauna tradīcija- katru gadu jaunā gada sākumā aktīvākie bibliotēkas lasītāji, kas arī ir seniori un mājsaimnieces, tiek bibliotēkā. Tika sumināti čaklākie lasītāji. Viņus priecēja arī kāds īpašs pārsteigums – pamatskolas skolēnu neliels koncertiņš. Katru pavasari pagasta iedzīvotāji tiek aicināti uz tikšanos ar Lubānas ziedu veikala vadītāju Dainu. Viņa vienmēr sagatavojusi interesantu un noderīgu informāciju dārza darbu sezonai. Daina palīdz orientēties plašajā sēklu daudzveidībā, ir arī iespēja sēklas iegādāties uz vietas.

Sarkaņu bibliotēkā trešdienās plkst.13:00 uz radošām nodarbībām pulcējas mājsaimnieces, kuras regulāri iepazīstinātas ar jauniegūto literatūru. Atskaites periodā tika organizēti 3 kolektīvi braucieni uz grāmatu atvēršanas pasākumiem Cesvaines novadā. Bibliotēkas telpu iekārtojums piemērots nelielu izstāžu (mākslas darbu vai amatniecības izstrādājumu) iekārtošanai, tās tiek mainītas vidēji reizi ceturksnī. Savukārt izstādes atklāšanas pasākumi pulcē jaunus apmeklētājus un veicina bibliotēkas atpazīstamību. Straujais dzīves ritms un tehnoloģiju esamība maina iedzīvotāju paradumus. Fakts, ka klasiskā lasīšanas tradīcija ģimenēs mazinās, jūtams arī Sarkaņu bibliotēkā. Tāpēc apmeklētāju redzesloka paplašināšanai piedāvāju bezmaksas izglītojošas lekcijas ar praktisku iemaņu apgūšanu, izstrādājot un realizējot projektus sadarbībā ar biedrību “Sarkaņu pagasta kultūrmantojums”. Kā piemēram Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūta vadošā pētniece Dr.hist. Anete Karlsonē lasīja lekciju par Madonas apriņķa ziedainajām jostām. Interesenti saņēma atbildes: kādas kompozīcijas iederētos jostās pie Sarkaņu, Liezēres brunčiem. Sagaidot Latvijas simtgadi, tautas tērpu komplektēšana, gatavošana kļuvusi īpaši aktuāla. Un bibliotēka šajā jomā jau trešo gadu sniedz savu atbalstu, organizējot izstādes, lekcijas par tautas tērpu veidošanās vēsturi, rakstiem, un gatavošanas prasmēm. Atbilstoši arī literatūras krājums tiek papildināts.

Projekta “Sarkaņu pagasta daba stāsta” ietvaros 12 dalībnieces bibliotēkā astoņās nodarbībās apguva tekstilmozaikas dažādās tehnikas. Darba rezultāti bija skatāmi bibliotēkas izstādē, kas pulcēja interesentus no tuvākas un tālākas apkāmes – Pļaviņām, Mētrienas, Cesvaines, Gulbenes un Alūksnes.

Projekta laikā “Augu krāsas Vidzemes brunčos” dalībnieki mācījās krāsošanu ar augu izcelsmes krāsvielām. No sakrāsotās dzijas noauda Sarkaņu brunčus pēc parauga no muzeja. Šobrīd krāsainie dziju paraugi un brunči glabājas bibliotēkā kā novadpētniecības uzskates materiāls un iedvesmas avots amatniekiem. Pēc remonta tie atradīsies biedrības telpās. Priecē, ka projektos piedalījās arī 2 jauniešus.

Vestienas bibliotēkā kā jaunums šajā gadā bija rokdarbu izstāde, kuru apmeklēja visdažādākā vecuma un interešu grupu pārstāvji- skolēni, pensionāri, mājsaimnieces un strādnieki.

Lubānas pilsētas bibliotēkā atsevišķām lasītāju mērķgrupām ir notikuši 14 pasākumi. Turpinām sadarbību ar Veselības klubu, kuri arī šogad viesojās pie veselīgā dzīvesveida piekritējiem Lubānā ar 5 lekcijām.

Olybet basketbola darbdienu līgas 2. apļa spēles sākās janvārī. Arī bibliotēkā kopā ar jauniešiem vakaros jutām līdzīgu savai BK Lubāna komandai www.facebook.com tiešraidēs ko nodrošināja Miks Opincāns ar savu telefonu filmējot un komentējot spēles. Liels prieks par komandas izcīnīto 3. vietu! Arī Lubānas pilsētas bibliotēkai finālspēles translācijas laikā Olybet līgas tiešraides komentētājs nodeva sveicienus tiem spēles vērotājiem, kas to dara bibliotēkā, tādējādi popularizējot mūsu bibliotēku basketbola fānu vidū.

Aicināja arī uz treniņa semināru socionikā “Atrodi un izzini sevi!”, ko vadīja socionikas maģistre Velta Līvija Miķelsone. Uz šīm nodarbībām ieradās 5 apmeklētāji, kas līdz šim uz bibliotēku nenāca. Ideāli, ja uz šādām nodarbībām atnāk ģimene. Var uz savām attiecībām paskatīties no citas puses- kāpēc esam tādi kā esam un kā vienam otru labāk izprast un pieņemt.

Kā katru gadu, arī šogad netika aizmirsti dzejas un mūzikas mīļotāji- bibliotēkā viesojās dzejniece Ingrīda Zepa no Jaungulbenes un mūziķis Kaspars Krastiņš no Rīgas. Dzejnieces dzejas lasījumi uzrunāja ar savu vienkāršību un romantismu. Bet apmeklētājus patiesi priecēja Kaspara Krastiņa muzikālais pasākuma noformējums.

Par tradicionālu ir kļuvusi valsts svētku laikā bibliotēkā organizētā svētku lentīšu locīšana- svētku noskaņu papildinājām ar latvisku cienastu- siltu tēju, rupjmaizi, medu, brūkleņu ievārījumu, dzērvenēm un āboliem un sarunām.

- **Uzziņu un informācijas darbs**

Reģiona publiskajās bibliotēkas tradicionāli notikuši jaunākās literatūras apskati, bibliotekārās stundas, informācijas dienas. Kā viena no uzziņu darba formām ir tematiskās izstādes.

Joprojām vietējās nozīmes bibliotēkās tiek veidotas tematiskās mapes, tiesa, ar lielu atlasu, kopumā 456, lai gan tās pakāpeniski zaudē savu nozīmi, kā arī novadpētniecības tematikai veltītas 471 (2016.g.- 456) mapes.

Bibliotēkā iespējams strādāt e - vidē visām vecuma grupām, izmantojot interneta resursus un abonētās datubāzes. Lasītāji ievērojami uzlabojuši savas prasmes informācijas tehnoloģijās un ikdienā lieto mājas datorus, mobilās aplikācijas, tāpēc arī konsultācijas ir mazāk nepieciešamas par informācijas tehnoloģijām, tomēr ne visi ir pietiekami zinoši.

Bibliotēka ir ne tikai grāmatu krātuve, bet arī informācijas centrs, tāpēc informācijas pakalpojumi bibliotēkā ir bibliotekāra ikdiena. Uzziņu izpildē izmantojam ne tikai tradicionālo krājumu, bet arī elektronisko katalogu, Latvijas Nacionālās bibliotēkas katalogu, internetu, tiešsaistes datu bāzes: Letonika, Lursoft (Laikrakstu bibliotēka). Raksturīga uzziņu darba tendence ir pāreja no tradicionālajām uzziņām uz digitālām uzziņām, kuras tiek pieprasītas un sniegtas ar interneta palīdzību, parasti e-pastu.

Uzziņu meklētāji ir dažādi: lasītāji, skolēni, studenti, bezdarbnieki, pensionāri, interneta lietotāji, ternetā lietotāji. Pa telefonu lasītāji vēlas noskaidrot, vai viņu pieprasītā grāmata, svarīgs arī konkrēta gada izdevums, ir bibliotēkā, citreiz grāmatas nosaukums nav precīzs. Šādas uzziņas tiek sniegtas bieži, jo mūsu lasītāji ir pieraduši- ātrākais ceļš ir tūdaļ pazvanīt.

Skolēni un studenti ir steidzīgi: grāmatas izmanto, bet aizmirst piefiksēt izdošanas gadu, lappuses, izdevumus, no kuriem ņemtas kopijas.

Arvien ikdiena ir jautājumi par autobusu kustību, pasta un pašvaldībā esošo iestāžu darbalaiku un telefona numuriem, maksāšanas iespējām internetbankā, vārdu nozīmju meklēšana krustvārdu mīklu minētājiem. Nākas palīdzēt orientēties gan VID, gan Elektrum, gan Lattelecom un LMT, Latvijas pasta abonēšanas mājaslapu piedāvātajos pakalpojumos. Bieži nākas palīdzēt iegādāties un izdrukāt autobusu un avio biļetes. Jāpiebilst, ka ne visas dienā sniegtās uzziņas tiek reģistrētas. Protams, tas aizņem lielu bibliotekāru darba laiku daļu, tomēr tie ir nepieciešami mūsu apmeklētājiem un prieks viņu acīs par palīdzības saņemšanu rada arī mums gandarījumu.

Uzziņas un konsultācijas -

- **2017. - 11843**
- 2016. - 12011
- 2015. - 11564
- 2014. - 12233
- 2013. – 12952
- 2012. - 21651

Reģiona publiskajās bibliotēkās notikuši:

○ **2017. – 93** literatūras apskati

2016. - 104

2015.- 97

2014. - 96

2013.- 63

2012. - 60

○ **2017. - 59** bibliotekārās stundas

2016. – 48

2015. – 56

2014. - 60

2013. - 61

2012. - 48

Bibliotēkas darbinieki uzziņu iegūšanai visbiežāk izmanto abonētās datu bāzes un meklētājus: Letonika.lv, Lursoft laikrakstu datu bāzi; LNB kopkatalogu un datu bāzes, Madonas reģiona bibliotēkas kopkatalogu, kā arī citu reģionālo bibliotēku kopkatalogus, jebkuru pieejamo informācijas resursu internetā. Protams, arī tradicionālos informācijas avotus – uzziņu literatūru, periodiskos izdevumus utt.

Elektroniski nosūtīto dokumentu kopskaits reģionā – 305, t.sk. - 258 – Madonas novada bibliotēkas elektroniski nosūtītie dokumenti. Šāda uzskaite ir veikta Vestienas (15), Cesvaines (22), Ērgļi (1), Lubānas (4) un Varakļānu (5) bibliotēkās.

E-prasmju nedēļa ir laiks, kad bibliotēkas aktīvi iesaistās dažādu apmācību, konsultāciju organizēšanā. Aktivitātes bibliotēkās – **E-prasmju nedēļa – 2017**

E-prasmju nedēļas tiešraide 31.martā plkst. 10.00-12.00

aicina tiešraidē sekot semināram "Tavas e-iespējas".

Liezēres pagasta Mēdzūlas bibliotēkā 28.03. 14:00-16:00

Digitālā drošības diena - bezdarbniekiem - kā droši izmantot internetu un digitālos rīkus.

Barkavas bibliotēkā 27. 03. plkst.16.00- 17.00

“ E-pakalpojumi ikdienā”

Mērķauditorija –senjori, interesenti. Apmeklētāji iepazīstināti ar iespējām, kādas dod internets, par e- pakalpojumiem: www.latvija.lv piedāvājums, VID pakalpojumi EDS, rēķinu apmaksa elektroniskajā vidē, Madonas novada un Barkavas pagasta mājas lapas.

Bibliotēkā pieejamās datu bāzes. 28. 03. plkst. 15.00- 16.00

Mērķauditorija –interesenti iepazīstināti ar datu bāzēm, kuras ir pieejamas Barkavas bibliotēkā un Madonas novada bibliotēkā un informācijas meklēšanas iespējām.

Kusas bibliotēkā - 28.03.2017. – 01.04.2017. plkst. 9.00 – 18.00, sestdienā 9.00 – 15.00

Individuālas konsultācijas un praktiska palīdzība visiem interesentiem valsts amatpersonas un gada ienākumu deklarāciju sagatavošanā un aizpildīšanā

Dzelzavas pagasta 1.bibliotēkā 28.03.– 01.04. plkst. 10.00-12.00

„Tavas e-iespējas”- pieaugušajiem - konsultācijas e-pakalpojumos, e-prasmēs. 31.03. tiešraides skatīšanās seminārs „Tavas e – iespējas”

Dzelzavas pagasta 2.bibliotēkā 29.03. plkst. 10.00-12.00

E-pakalpojumi un to izmantošana - visiem interesentiem - pašapkalpošanās portāla elektrum.lv un i-banku izmantošana. VID EDS deklarāciju iesniegšana elektroniski.

Jumurdas bibliotēkā 28., 29., 30.03. plkst. 10.00 – 12.00

IT – mans palīgs.– bibliotēkas apmeklētājiem palīdzēt orientēties interneta mājas lapās, rēķinu apmaksā, VID deklarācijas, Pasts.lv iespējas.

Mārcienas pagasta bibliotēkā 01.04. –plkst. 13.00-15.00

Informācija ir spēks.–bērniem un jauniešiem - no 10-18 gadiem - iespējamie riski internetā un drošība, likumsakarība “Mazāk privātas informācijas = vairāk drošības.”

Vestienas bibliotēkā 31.03.2017 no 10.15- 11.00

Praktisko zinību stunda visiem interesentiem - tiešraidē vērosim Komercbanku asociācijas prezentāciju par moderniem un drošiem risinājumiem klientu autorizācijai un darījumu veikšanai internetbankās, un Valsts zāļu aģentūras informāciju par Latvijas Zāļu reģistru.

Vestienas bibliotēkā nelielāks interesentu pulciņš ar interesi vēroja Komercbanku asociācijas prezentāciju par moderniem un drošiem risinājumiem klientu autorizācijai un darījumu veikšanai internetbankās, un Valsts zāļu aģentūras informāciju par Latvijas Zāļu reģistru.. Aktīvas diskusijas izraisīja Komercbanku asociācijas prezentācija: cik patiesi ir iemesli papildus drošības pasākumiem, ko darīt, ja dzīvo vietā, kur visiem mobilo sakaru operatoriem ir ļoti slikts pārklājums?

Sāvienas bibliotēkā 27 un 28. 03.- Bibliotēkas elektroniskie resursi: bibliotēkas elektroniskā kataloga, datu bāžu letonika.lv; news.lv izmantošana.

30. 03.- E-iespējas bibliotēkā: individuālas konsultācijas par e-pakalpojumu lietošanu.

31. 03.- no plkst. 10:00- 12:00 tiešraides seminārs "Tavas e- iespējas".

Degumnieku bibliotēkā 27. - 31.03.

individuālas konsultācijas: “Informācijas meklēšana datubāzēs” (www.letonika.lv, www.latvia.lv)

Lasi jaunākos laikrakstus internetā! (www.news.lv)

Iepazīsties ar Madonas novada elektronisko katalogu!

“Mans draugs – dators. IT pamatiemaņu apmācību kurss bērniem vecumā līdz 10 gadiem

31.martā plkst. 10.00-12.00 aicina tiešraidē sekot semināram "Tavas e-iespējas".

Sausnējas bibliotēkā 27.03. – 31.03.

Prasmes vieglākai ikdienai - visiem interesentiem -individuālas konsultācijas par rēķinu apmaksu, elektronisko deklarāciju sastādīšanu EDS sistēmā, bibliotēkas krājuma elektroniskā kopkataloga lietošanu u.c. ar e-vidi saistītiem jautājumiem.

Lazdonas bibliotēkā 31.03. 10.00-12.00

E-pakalpojumi un to izmantošana - visiem interesentiem individuālas koonsultācijas

Ļaudonas pagasta bibliotēkā 30.03. plkst. 13:00 līdz 14:00

Viedtālrunis – lielisks palīgs VID deklarāciju aizpildīšanā - ikvienam interesentam iespēja uzzināt, kā lietot mobilo aplikāciju “Attaisnotie izdevumi”

31.03. plkst. 10:00 līdz 12:00 Tavas e-iespējas- ikvienam interesentam iespēja tiešraidē sekot semināram “Tavas e-iespējas”.

Varakļānu bibliotēkā iespēja satikt “Swedbank” konsultantu. Apmeklētāju nebija daudz, taču nodarbība bija ļoti noderīga, jo speciāliste varēja katram palīdzēt individuāli. Arī darbinieces papildināja zināšanas, ko izmantot ikdienas darbā, palīdzot apmeklētājiem.

Ērgļu bibliotēkā - 21.03. 12.00- 14.00

GID iesniegšana EDS un citi VID e- pakalpojumi - VID speciālistu konsultācijas par gada ienākumu deklarāciju iesniegšanu EDS, attaisnoto izdevumu dokumentu iesniegšanu elektroniski un citiem e- pakalpojumiem

27.03. - 01. 04.10.00-12.00 Jaunākās ziņas šodien - visiem interesentiem –jaunāko laikrakstu apskats portālā www.news.lv

27.-31. 03.15.00-17.00 Pārbaudi savas zināšanas! Jauniešiem un citiem interesentiem iespēja pārbaudīt savas zināšanas e- prasmēs izpildot tiešsaistes testus: „ONLINE4EDU barometrs” un „Skillage – vai tu esi gatavs darbam?”

27.-31. 03.15.00-17.00 Zinu, protu, varu... - uzdevumi bērniem savu e- prasmju pārbaudei – meklēt informāciju, drošība e- vidē, darbs ar tekstiem

27. – 31.03.12.00-15.00 Tiešsaistes testi uzņēmējiem Projekta ”Mazo un mikro komersantu apmācības inovāciju un digitālo tehnoloģiju attīstībai Latvijā” ietvaros testi –

Drošās sadarbības tehnoloģijas.

Mutimediju rīki uzņēmuma reprezentācijai.

TIK drošība un personas datu aizsardzība.

- **Bibliotēkas izglītojošā darbība**

Reģiona bibliotēkās nav izstrādātas licencētas mācību programmas, mācību kursi netiek organizēti. Bibliotēkas savu izglītojošo funkciju veic ar atsevišķu lekciju, tematisku pasākumu, nodarbību, izstāžu starpniecību.

- **Pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība iedzīvotājiem**

Sadarbība ar valsts, pašvaldības institūcijām, kā arī nevalstiskajām organizācijām pārsvarā notiek informācijas apmaiņas un izplatīšanas jomā. Apmeklētāji tiek informēti par norisēm pašvaldībā, informācijas aprīte tiek nodrošināta ar interneta resursu un drukātās preses starpniecību.

Arī nevalstisko organizāciju informācija, kas tiek saņemta un ir aktuāla, pēc vajadzības tiek sniegta interesentiem. Bibliotēkās organizē tikšanās ar pašvaldību darbiniekiem, piemēram, Liezēres pagasta pārvaldes vadītājs tiek ar iedzīvotājiem bibliotēkās.

- **Elektroniskais katalogs kā pakalpojums**

Kopš 1999. gada reģiona – Madonas, Cēsaines, Ērgļu, Lubānas, Varakļānu, elektroniskajā kopkatalogā tiek iekļauta informācija par jaunieguvumiem bibliotēkās, tā ir pieejama ikvienam interesentam. Visās 33 bibliotēkās strādā ar BIS Alise, veikts rekatalogizācijas process, lasītāju apkalpošana modulī *Cirkulācija* rit visās bibliotēkās. Lietotājiem – interesentiem pakāpeniski 2017.gadā tiek piedāvāts autorizēties un strādāt ar katalogu attālināti, rezervējot, pagarinot nepieciešamo literatūru.

Tabula “BIS ALISE izmantošana”

Reģions/ Pilsēta/ Novads	Bibliotēku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Autorizēti lietotāji (2017)	Pasūtīts (Web) eksemplāru (2017)
			Cirkulācija	SB A	Komplektēšana		
Madonas, Cēsaines, Ērgļu, Lubānas, Varakļānu novadi	33	1, 32	33	33	33	160	199

Autorizēto lietotāju skaits bibliotēkās: Aronas – 1, Kusas - 1 Mētrienas – 1, Vestienas - 1, Kraukļu–7, Cēsaines - 3, Jumurdas- 2, Varakļānu – 11.

- **Digitalizācija**

Tas ir bibliotēku darbības virziens nākotnē, šobrīd nav attīstīts.

- *Iekšzemes un starptautiskais SBA*

Tabula "SBA rādītāji"

SBA	2015	2016	2017
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	2146	3352	2085
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	2151	1053	2049

SBA izmantošana

Nr.p.k		Iekšzemes starpbibliotēku abonements	t.sk. no citām Latvijas bibliotēkām saņ. dok.	uz citām Latvijas bibliotēkām nos. dok
1.	Madonas novada bibliotēka	1317	179	1138
2.	Aronas pagasta Aronas bibliotēka	218	178	40
3.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	107	20	87
4.	Aronas pagasta Viesienas bibliotēka	181	138	43
5.	Barkavas bibliotēka	36	26	10
6.	Barkavas pagasta Stalīdzānu bibliotēka	10	5	5
7.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	23	19	4
8.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	53	39	14
9.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	27	12	15
10.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	15	11	4
11.	Lazdonas pagasta bibliotēka	62	33	29
12.	Liezēres pagasta bibliotēka	198	84	114
13.	Liezēres pagasta Mēdzūlas bibliotēka	611	557	54
14.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	120	86	34
15.	Ļaudonas pagasta Sāvienas bibliotēka	36	35	1
16.	Mārcienas pagasta bibliotēka	3		3
17.	Mētrienas pagasta bibliotēka	24	16	8
18.	Ošupes pagasta Degumnieku bibliotēka	30	29	1
19.	Praulienas pagasta bibliotēka	105	87	18
20.	Praulienas pagasta Saikavas bibliotēka	24	12	12
21.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	43	38	5
22.	Sarkaņu pagasta Biksēres bibliotēka	51	22	29
23.	Vestienas bibliotēka	69	49	20
24.	Cesvaines bibliotēka	181	4	177
25.	Cesvaines novada Kraukļu bibliotēka	11	5	6
26.	Ērgļu bibliotēka	194	185	9
27.	Ērgļu novada Jumurdas bibliotēka	32	13	19
28.	Ērgļu novada Sausnējas bibliotēka	29	15	14

29.	Lubānas pilsētas bibliotēka	189	123	66
30.	Lubānas novada Meirānu bibliotēka	20	8	12
31.	Varakļānu tautas bibliotēka	57	25	32
32.	Varakļānu nov. Murmastienes bibliotēka	17	13	4
33.	Varakļānu novada Stirnienes bibliotēka	41	19	22
	Kopā	4134	2085	2049
	Madonas novads	3363	1675	1688
	Cesvaines novads	192	9	183
	Ērgļu novads	255	213	42
	Lubānas novads	209	131	78
	Varakļānu novads	115	57	58

Starptautiskais SBA šajā gadā nav izmantots.

SBA kārtā pasūtīta ne tikai mācību, studiju nolūkiem paredzētā literatūra, bet arī daiļliteratūra.

Aktīva ir pagastu bibliotēku sadarbība ar Madonas novada bibliotēku, kā arī tuvāk atrodošos bibliotēku starpā. Notiek dokumentu apmaiņa pagasta bibliotēku, piemēram, Aronas, Liezēres, starpā. Ne visas bibliotēkas savā darba praksē aktīvi pielieto šo pakalpojumu, daļēji atzīstot, ka nav bijis nepieciešamais pieprasījums vai arī tuvā ģeogrāfiskā atrašanās vieta Madonai.

- Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā

Lai popularizētu bibliotēkas piedāvāto pakalpojumu klāstu ir jāveic plašāks informācijas darbs ar sociālo tīklu palīdzību.

Vestiena- Personām ar invaliditāti un māmiņām ar bērnu ratiņiem pieeja ir apgrūtināta. Risinājums- darbinieka palīdzība, kā arī grāmatu piegāde mājās.

6. Krājums

- **Krājuma komplektēšanas politika un organizācija:**

- ✓ *krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes pārskata periodā*

Komplektējot krājumu tiek ņemts vērā lasītāju sastāvs, vecums, intereses. Izvēloties jaunas grāmatas, tiek izskatīti izdevniecību piedāvājumi, salīdzinātas cenas un izvēlēts izdevīgākais piedāvājums. Pārskata periodā krājumu papildināja jauno grāmatu iepirkumi – pašvaldības budžeta finansējums un dāvinājumi – lasītāji. Visi jaunieguvumi galvenokārt ir latviešu valodā, citās valodās, piemēram, krievu, komplektē pēc pieprasījuma. Pieņemot bibliotēkā lasītāju dāvinājumus, tiek izvērtēta to saturiskā un fiziskā kvalitāte, kā arī izmantošanas iespējas – vai konkrētais izdevums tiks izmantots.

- ✓ *informācija par krājuma komplektēšanas politikas dokumentu*

Krājuma attīstības politikas pamatā ir bibliotēkas galvenais uzdevums - veidot universālu un aktuālu, dažādam lietotāju vecumam un izglītības līmenim atbilstošu, dažādu veidu, nozaru un valodu dokumentu krājumu, lai varētu sniegt mūsdienīgus informācijas pakalpojumus un veicināt

sabiedrības mūžizglītību. Bibliotēkas krājums tiek veidots tā, lai maksimāli apmierinātu visu lietotāju vajadzības.

Komplektēšanas politikas dokumenti izstrādāti vairākām bibliotēkām, piemēram, Ērgļu novada Ērgļu un Sausnējas bibliotēku Krājuma komplektēšanas un organizēšanas politika 2016.-2018.gadam, Jumurdas bibliotēkai - 2015.-2020.gadam. Vestienas bibliotēkai – 2016.-2020.gadam, arī Aronas pagasta Kusas un Varakļānu tautas bibliotēkām. 2017.gadā Kalsnavas pagasta bibliotēka izstrādāja laika periodam 2018.-2021. gadam.

• **Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums:**

Tabula “Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums”

	2015	2016	2017
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	80964	80239	84409
<i>t. sk. grāmatām</i>	59103	59914	63470
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>			
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	20672	19721	20382
Finansējums krājumam uz 1 iedz. pašvaldībā	2.15	2.18	2.35
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	80964	80239	84409

Finansējums krājumam bērnu grāmatām un uz iedzīvotāju

Nr. p.k.	Bibliotēkas nosaukums	Bērnu grāmatām	Fin. krājuma m uz 1 iedz. apkalpes zonā	Bērnu grāmatām	Fin. krājuma m uz 1 iedz. apkalpes zonā	Bērnu grāmatām	Fin. krājuma m uz 1 iedz. apkalpes zonā
		2015	2015	2016	2016	2017	2017
1.	Aronas pag. Aronas bibliotēka	22	6	31	26	13	7
2.	Aronas pag. Kusas bibliotēka	211	1	230	0.97	190	1.1
3.	Aronas pag. Viesienas bibl.	6	6.5	0	6.4	7.17	7.38
4.	Barkavas bibliotēka	297	2.50	169	1.79	152	2.43
5.	Barkavas pag. Stalīdzānu bibl.	47	2.85	47	2.43	42	2.61
6.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	208	2.34	276	2.46	351	2.70
7.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	128	1.38	169	1.17	205	1.16
8.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	49	7	72	3	28	6
9.	Kalsnavas pagasta bibliotēka		0.90		1.75		1.97
10.	Lazdonas pagasta bibliotēka	281	2.57	181	2.50	241	2.75
11.	Liezēres pagasta bibliotēka	22	0.83	100	1.39	100	1.49
12.	Liezēres pag. Mēdzūlas bibl.	0	6.57	0	7.35	0	8.00

13.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	108.66	0.62	311.05	1.20	265.47	1.55
14.	Ļaudonas pag. Sāvienas bibl.	67	4.1	105	5.9	84	6.2
15.	Mārcienas pagasta bibliotēka		1.74		1.78		1.84
16.	Mētrienas pagasta bibliotēka	81	1.27	146	2.17	80	1.83
17.	Ošupes pag. Degumnieku bibl.		1.68		1.90		1.9
18.	Praulienas pagasta bibliotēka	385	2.07	464	1.48	388	1.68
19.	Praulienas Saikavas bibliotēka		3.55		2.28		3.16
20.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	42	3.34	17	2.76	266	3.58
21.	Sarkaņu pag. Biksēres bibl.	259	5.83	159	3.41	109	3.50
22.	Vestienas bibliotēka	352	4.07	268	3.34	338	3.50
23.	Cesvaines bibliotēka	1389	2.5	1457	2.7	1731	2.9
24.	Kraukļu bibliotēka	55	2.31	77	1.92	24	2.17
25.	Ērgļu bibliotēka	642	1.27	716	1.32	811	1.71
26.	Jumurdas bibliotēka	83	4.41	61	4.48	46	3.85
27.	Sausnējas bibliotēka	61	3.85	64	3.93	31	2.99
28.	Lubānas pilsētas bibliotēka	219	2.7	211	2.9	445	2.9
29.	Meirānu bibliotēka	164	3.0	54	3.8	28	4.06
30.	Varakļānu tautas bibliotēka		1.92		1.87		1.82
31.	Murmastienes bibliotēka		2.88		2.59	310	3.05
32.	Stirnienes bibliotēka	0	5.98	10	6.59	0	5.82

- **Rekatalogizācija**

Visās Madonas reģiona bibliotēkās krājums pilnībā rekatalogizēts, kopš 2012. gada visās bibliotēkās ir automatizēta lasītāju apkalpošana, izmantojot BIS Alise Cirkulācijas moduli.

- **Krājuma pārbaude**

Praulienas un Kusas pagastu bibliotēkās veiksmīgi noritēja plānotā krājuma esības pārbaude kopā ar Madonas novada bibliotēkas darbiniekiem, procesu uzsākot, ar labiem rādītājiem noslēdzot.

Krājuma pārbaude veikta Liepkalnes bibliotēkā aprīlī (Sausnējas bibliotēkas ārējas apkalpošanas punkts) mainoties darbiniekiem.

Varakļānu bibliotēkā 2017. gadā tika veikta krājuma esības pārbaude. Kopš iepriekšējās esības pārbaudes 2013. gadā iztrūka 10 grāmatu eksemplāri, kuri tika norakstīti. Nākamā krājuma esības pārbaude tiek plānota 2025. gadā.

- **Krājuma rādītāji:**

Tabula "Krājuma rādītāji"

	2015	2016	2017
Jaunieguvumi kopā	22736	21448	23949
<i>t. sk. grāmatas</i>	9019	8511	10135
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>			
<i>t. sk. bērniem</i>	2051	1530	2583
Izslēgtie dokumenti	29645	22104	23763
Krājuma kopskaits	315930	314248	314214
Grāmatu krājuma apgrozība	0.57	0.56	0.53
Periodisko izdevumu apgrozība	3.18	2.84	2.51

✓ **situācijas raksturojums, rādītāju analīze, secinājumi**

Stirnieces bibliotēkā atskaites periodā krājumā tika pārceļti 1018 eksemplāri no likvidētās Stirnieces pamatskolas bibliotēkas krājuma, no 165 jaunieguvumiem 14 ir dāvinājumi, pārējās pirktas par pašvaldības līdzekļiem.

Citi jaunieguvumi

Gads	Grāmatas	Seriāl izdevumi	Audioviz. dokumenti	Karto grāfiskie	Attēldok.	Pārējie	Elektro niskie
2017.	10135	13685	113	2	6		6
2016.	8511	12842	95				
2015.	9019	13403	307	7			
2014.	9026	12940	74	1		2	8
2013.	9934	12464	137	1			8
Kopā krājumā	257410	55485	1217	11	21	2	174

Komplektēšanas avoti:

Bibliotēkām izveidojusies laba sadarbība ar vietējiem grāmatu veikaliem Madonā: *Globuss (Latvijas Grāmata)*, *Zvaigzne ABC*, kur pastāvīgajiem klientiem ir 5-15% atlaides.

Grāmatas tiek iegādātas izdevniecību izbraukuma grāmatu galdā semināru laikā, arī šajā gadā IK *Virja* bija laba sadarbības partneri semināros, gan vienojoties piegādā grāmatas bibliotēkās uz vietas. Vairākas bibliotēkas, piemēram, Cesvaines, Varakļānu novadu bibliotēkas, grāmatas regulāri iepērk Rīgā grāmatu bāzēs, izdevniecību veikalos. Bibliotēkas izmanto iespēju internetā pasūtīt grāmatas, salīdzināt cenas, izvēlēties optimālāko literatūras iepirkšanas vietu.

Liela loma ir preses izdevumiem, jo pieprasījums to izmantošanai ir nemainīgi liels. Vidēji bibliotēkās tiek pasūtīti aptuveni 10-15 dažādi preses izdevumi. Bagāts abonēto preses izdevumu klāsts ir Ērgļu (41), Cesvaines (41) un Lubānas pilsētas (46), arī Varakļānu tautas, Barkavas, Kalsnavas, Vestienas bibliotēkās, kur sasniedz vai pārsniedz 20 dažādu nosaukumu preses izdevumus. Bibliotēkas preses pasūtīšanu veic elektroniskā formā, izmantojot izdevēju mājaslapas, www.pasts.lv, tādējādi krietni ietaupot. Periodisko izdevumu izsniegums daudzviet bibliotēkās

pārsniedz grāmatu izsniegumu, kas apliecina nepieciešamību pēc daudzveidīga periodisko izdevumu piedāvājuma bibliotēkās.

Krājumu papildināšanā nozīmīgi ir arī dāvinājumi.

Bibliotēkas arī šajā gadā nopietni strādājušas pie *krājuma rekonplektēšanas* darba, izslēdzot no krājuma ievērojamu daudzumu dokumentu.

Salīdzināšanai krājuma **rekonplektēšanas** dinamika reģiona bibliotēkās pēdējo 5 gadu laikā:

Gads	Kopā	Grāmatas	Seriālizdevumi
2017.	23763	12576	11143
2016.	22104	13535	8542
2015.	29645	20406	9204
2014	20789	11098	9640
2013.	23157	13377	9773

Turpinās darbs pie krājuma kvalitātes izvērtēšanas, arvien turpinot nepārtraukti uzturēt kvalitatīvu krājumu bibliotēkās.

Krājuma apgrozība bibliotēkās

Nr. p.k.	Bibliotēkas nosaukums	Grāmatu	Period. izdev.	Grāmatu	Period. izdev.	Grāmatu	Period. izdev.
		2015	2015	2016	2016	2017	2017
1.	Aronas pag. Aronas bibliotēka	0.21	3.1	0.25	2	0.31	1.6
2.	Aronas pag. Kusas bibliotēka	0.51	1.9	0.64	1.8	0.57	1.83
3.	Aronas pag. Viesienas bibl.	0.18	1.71	0.20	1.54	0.21	1.29
4.	Barkavas bibliotēka	0.58	2.23	0.41	1.74	0.47	1.95
5.	Barkavas pag. Stalīdzānu bibl.	0.45	2.67	0.29	1.75	0,26	1.27
6.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	1.2	13.2	1.2	14	0.63	19.3
7.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	0.44	1.68	0.46	2.01	0.48	2.82
8.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	1.71	3.27	1.62	3.03	1.72	2.49
9.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	0.56	1.34	0.50	1.27	0.47	1.1
10.	Lazdonas pagasta bibliotēka	0.38	6.7	0.39	5.05	0.58	6.1
11.	Liezēres pagasta bibliotēka	0.61	1.63	0.75	2.07	0.71	1.62
12.	Liezēres pag. Mēdzūlas bibl.	0.37	1.97	0.36	2.14	0.36	2.14
13.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	0.42	1.07	0.44	0.87	0.48	0.9
14.	Ļaudonas pag. Sāvienas bibl.	0.19	1.32	0.20	1.11	0.19	0.85

15.	Mārcienas pagasta bibliotēka	0.7	3.03	0.77	1.26	0.16	0.80
16.	Mētrienas pagasta bibliotēka	0.26	0.99	0.33	1.23	0.36	1.08
17.	Ošupes pag. Degumnieku bibl.	0.48	3.87	0.44	4.48	0.44	4
18.	Praulienas pagasta bibliotēka	0.3	1.4	0.3	1	0.3	0.7
19.	Praulienas Saikavas bibliotēka	0.62	0.76	0.63	0.77	0.59	0.75
20.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	0.46	2.85	0.39	3.38	0.35	3.82
21.	Sarkaņu pag. Biksēres bibl.	0.68	5.37	0.82	4.09	0.72	5.61
22.	Vestienas bibliotēka	0.5	3.4	0.6	3.3	0.6	6.7
23.	Cesvaines bibliotēka	0.6	3.3	0.6	2.3	0.6	2.1
24.	Kraukļu bibliotēka	0.19.	2.06	0.22	3.16	0.19	2.26
25.	Ērgļu bibliotēka	0.8	5.4	0.8	3.5	0.46	2.42
26.	Jumurdas bibliotēka	0.22	0.85	0.16	0.43	0.10	0.44
27.	Sausnējas bibliotēka	0.2	1	0.2	1.4	0.2	0.8
28.	Lubānas pilsētas bibliotēka	0.8	2.5	0.8	2.2	0.7	1.8
29.	Meirānu bibliotēka	0.33	3.45	0.29	3.71	0.28	3.12
30.	Varakļānu tautas bibliotēka	0.7	3.2	0.7	3.2	0.7	3
31.	Murmastienes bibliotēka	0.75	2.3	0.55	2.1	0.77	1.37
32.	Stirnienes bibliotēka	0.26	1.34	0.22	1.35	0.14	1.33

- **Datubāzes:**

- ✓ *abonētās tiešsaistes datubāzes (t. sk. ar piekļuvi ārpus bibliotēkas telpām)*

Bibliotēkās tiek piedāvāta iespēja strādāt ar abonētajām datubāzēm (KISC) – Letonika un Lursoft laikrakstu datubāzi. Izmantotas tiek LNB datubāzes, filmas.lv. Piekļuve ārpus vietējās nozīmes bibliotēku telpām pārskata periodā nebija, šis pakalpojums tiks nodrošināts 2018.gadā. Degumnieku bibliotēkas lietotāji 2017.gadā izmantojuši arī Madonas novada bibliotēkas abonēto Encyclopædia Britannica Library Edition.

- ✓ *pašu veidotās datubāzes*

Madonas reģionā datubāzes veido tikai Madonas novada bibliotēka.

- ✓ *datubāzu izmantojuma rādītāji*

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”

Dabubāze	2015	2016	2017
Letonika	2840/ 1445	2933/ 2090	3754/2863
News	422	310	2014

Tabula "Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums"

Nr. p.k.	Bibliotēkas nosaukums	Letonika šķirkļi/ sesijas	News				
			2015	2016	2017	2015	2016
1.	Aronas pagasta Aronas bibliotēka	139/43	20/ 17	22/ 18	0	4	3
2.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	39/33	90/55	190/88	4	37	94
3.	Aronas pagasta Viesienas bibliotēka	12/9	63/12	11/13	0	1	0
4.	Barkavas bibliotēka	79/19	47/28	95/255	0	0	25
5.	Barkavas pag. Stalīdzānu bibliotēka	26/17	8/14	4/7	0	0	0
6.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	6/9	26/101	15/63			15/ 63
7.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	8/7	2/3	13/9	0	0	8
8.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	22/21	65/22	36/25	0	0	0
9.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	63/39	94/38	48/29	0	0	18
10.	Lazdonas pagasta bibliotēka	94/44	16/19	40/20	0	0	0
11.	Liezēres pagasta bibliotēka	18/6	5/17	70/40	2	1	0
12.	Liezēres pag. Mēdzūlas bibliotēka	107/205	1071/502	982/621	0	9	1271
13.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	87/31	59/28	36/42	93	7	5
14.	Ļaudonas pag. Sāvienas bibliotēka	17/12	26/19	17/15	0	0	2
15.	Mārcienas pagasta bibliotēka	232/79	59/24	29/18	0	0	0
16.	Mētrienas pagasta bibliotēka	17/21	6/8	61/60	0	0	38
17.	Ošupes pag. Degumnieku bibliotēka	160/77	82/46	93/38	77	24	27
18.	Praulienas pagasta bibliotēka	6/9	15/23	93/130	2	2	11
19.	Praulienas Saikavas bibliotēka	49/50	38/45	39/64	33	13	10
20.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	27/25	38/15	57/25	0	0	0
21.	Sarkaņu pagasta Biksēres bibliotēka	1046/220	527/315	594/448	0	0	24/ 90
22.	Vestienas bibliotēka	12/24	62/285	28/38	79	36	69
23.	Cesvaines bibliotēka	97/91	48/48	73/52	0	0	0
24.	Kraukļu bibliotēka	5/4	25/15	17/54	0	0	0
25.	Ērgļu bibliotēka	23/17	61/27	20/35	63	68	40
26.	Jumurdas bibliotēka	116/97	96/94	121/43	0	1	58
27.	Sausnējas bibliotēka	22/16	7/9	6/11	0	0	2
28.	Lubānas pilsētas bibliotēka	49/24	49/34	35/55	21	24	41

29.	Meirānu bibliotēka	10/14	3/3	1/1	14	3	127
30.	Varakļānu tautas bibliotēka	197/150	147/145	110/211	34	44	80
31.	Murmastienes bibliotēka	4/8	4/7	15/16	0	0	0
32.	Stirnienes bibliotēka	49/21	65/66	16/18	0	0	46

• Krājuma un datubāzu popularizēšana

Grāmatas popularizētas grāmatu apskatos, izliekot literatūras izstādes par dažādiem autoriem-jubilāriem un publicēta informācija par jaunieguvumiem pagasta informatīvajos izdevumos. Ar novadnieku literatūru iepazīstina ekskursiju laikā pa bibliotēku.

Visbiežāk datu bāzes izmanto skolēni savu zinātniski pētniecisko darbu rakstīšanai. Pieaugušie lasītāji labprātāk vēlas saņemt informāciju drukātā veidā, nevis lasīt datorā, tāpēc interesējošos rakstus izdrukā. Bibliotēkās pie datoriem izvietota informācija par abonētajām datubāzēm, kā arī informācija par dažādiem interneta resursiem.

Aizvadītajā gadā ir augusi Praulienas bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantošana. 2017. gadā apmeklētāji aicināti piedalīties Letonika.lv spēlē - Valodas vingrotava. Informācija par spēli bija izlikta bibliotēkā un Praulienas skolā. Spēlē piedalījās 4 skolēni un divi pieaugušie.

Jumurdā, lai iedzīvotājiem sniegtu informāciju par bibliotēkā pieejamajām datu bāzēm, tie tiek iesaistīti izsludinātajās aktivitātēs. Tā 5 bibliotēkas apmeklētāji ir iesaistīti www.news.lv konkursā "Latvijas simtgade. Notikumi".

Vestienas bibliotēkā krājuma un datubāzu popularizēšanai, pie datoriem izvietoti uzraksti par datubāzu bezmaksas pieejamību, arī ikdienā mutiskās sarunās apmeklētāji tiek informēti par šīm iespējām. 2017. gadā News.lv izmantošana aktualizējās, lai piedalītos Latvijas simtgadei veltītā konkursā "Latvijai – 100. Domā. Izzini. Stāsti!, kurā Vestienas bibliotēkas pārstāvis ieguva balvu. Līdz ar sēriju "Mēs. Latvija, XX gadsimts", augusi interese par latviešu oriģinālliteratūru.

Mētrienas bibliotēkā lai lasītājiem vieglāk būtu orientēties grāmatu klāstā, atsevišķi izdalīta ir bērnu literatūra (norādes lielākas, dzeltenā krāsā), nozaru literatūra (norādes zaļā krāsā), daiļliteratūra (norādes oranžā krāsā, burtu norādes arī amerikāņu, angļu, franču, vācu literatūrai.) Novadpētniecības iespaiddarbi iezīmēti ar oranžu iezīmi, bet grāmatas, kurās ir autogrāfi, var atrast pēc zaļās iezīmes.

Tā kā Saikavas bibliotēka vairs neabonē Latvijas Avīzi, ir lasītāji, kas to apskata, izmantojot Lursoft datu bāzi. Turpinās sadarbība ar Praulienas pensionāru biedrību, un tikšanās reizēs Saikavas tautas namā notiek grāmatu apmaiņa, arī jauno grāmatu apskati.

Lubānas bibliotēka atsaucoties pensionāru biedrības "Cerība" uzaicinājumam, ciemojās biedrības telpās ar jaunāko bibliotēkā pieejamo literatūras un preses izdevumu piedāvājumu.

Barkava - Dzejas dienas notika Veidenbauma zīmē, Dzejas pievakarē "pēc ideāliem cenšas lielie gari". Vakara gaitā interesenti iepazīnās ar Veidenbauma dzīvi, sabiedrisko darbību, ielūkojās un ieklausījās dzejnieka literārajā veikumā. Veidenbauma dzeja ir aktuāla arī mūsdienās.

Veidenbauma dzeju ir atradusi mūzika. Juris Kulakovs ir radījis fantastisku mūziku ar dzejnieka tekstiem. Par to klātesošie varēja pārliecināties skatoties un klausoties video ierakstu vīru kora "Gaudeamus", grupas "Pērkona" un Ievas Akurāteres izpildītās dziesmas.

Pārdomās par dzejnieka devumu latviešu literatūrā dalījās pagasta dzejniece Anita Skrjabe.

Stalīdzānu bibliotēkā lasītāju iecienītas ir “Jauno grāmatu dienas”, kad lasītāji tiek iepazīstināti ar grāmatām un viņu rīcībā tiek nodotas iegādātās grāmatas.

- **Darbs ar parādniekiem**

Regulāri tiek veikts darbs ar parādniekiem. Ar skolas bērniem, sadarbojoties ar klašu audzinātājām, tiek iesniegti atgādinājumi. Ar pieaugušajiem ir sarunas pa telefonu, sarakste e-pastos vai sociālajos tīklos. Sarežģītāk ir tur, kur lielāki uzņēmumi ar mainīgu darba spēku, kuram līdzī neatgriezeniski aiziet arī grāmatas, piemēram, no Bērzaunes bibliotēkas. Par grāmatu laicīgu nodošanu tiek atgādināts ar pagastu avīžu starpniecību. Pie šī jautājuma ir strādāts regulāri. Tomēr lauku bibliotēkas kā sodu nevar noteikt grāmatu un žurnālu neizsniegšanu lasīšanai uz māju, jo pretējā gadījumā vienkārši nebūs kas lasa. Svarīgs ir katrs lasītājs! Ilgāko parādnieku neatnēstie izdevumi, diemžēl iegūst “neatgūstamo izdevumu” statusu un tiek norakstīti.

Cesvaines bibliotēkā- gada noslēgumā- akcija, kad grāmatas var nodot bez kavējuma maksas.

- **Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības**

Krājumu iegādei finansējums ir vērtējams dažādi, tas ir aptuveni nemainīgs. Izdevumu cenas ir ļoti augušas, tāpēc iepirkto grāmatu skaits strauji nepalielinās. Krājuma attīstībā vairāk tiek domāts par krājuma kvalitāti nevis kvantitāti. Lai apmierinātu lasītāju pieprasījumu, izmantotas SBA iespējas.

Bibliotēkās grāmatas cenšas iegādāties, veicot cenu apskatu dažādās grāmatu iegādes vietās un izvēloties lētāko. Izmanto arī atlaižu vai bankrota cenas grāmatnīcā “Zvaigzne ABC” .

Galvenā problēma, vēl joprojām, ir finansējums. Lai gan pašvaldības piešķirtais finansējums ir labs, tomēr bibliotēkas krājuma vēlamo saturu un piedāvājumu lasītājiem, tas apmierina tikai daļēji. Trīs krājuma pozīcijas, uz kurām būtu nepieciešams strādāt nākamajā pārskata periodā un sadalīt budžetā iedalītos līdzekļus ir: fiziski novecojušo, bet saturiski aktuālo un literāri augstvērtīgo izdevumu atjaunošana; enciklopēdisko materiālu un izdevumu papildināšana un atjaunošana; un kā vienmēr ir jaunākās, aktuālās literatūras nodrošināšana lasītājiem.

Stimienes bibliotēkai galvenā problēma ar krājumu ir mazā apgrozība. Grāmatu krājums nav tik vecs, lai to straujāk norakstītu. Tas izveidojies tādēļ, ka tika apvienotas trīs bibliotēkas, kurām bija pietiekami līdzekļi grāmatu iepirkumiem un grāmatas bibliotēkās netika dublētas. Grāmatu krājums ir viens no lielākajiem reģiona lauku bibliotēkās.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

- **Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji**

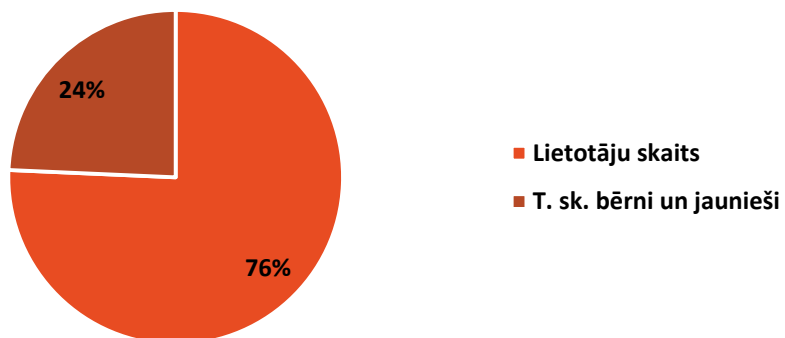
Galvenais mērķis darbā ar bērniem – radīt sajūtu par bibliotēku kā draudzīgu vidi, kur var atrast vajadzīgo informāciju, attīstīt lasītprieku, kā arī saturīgi pavadīt savu brīvo laiku.

Analizējot galvenos darba rādītājus, kopumā sarūk gan lietotāju, gan fizisko apmeklējumu, gan izsniegumu skaits kā pieaugušo auditorijā, tā bērniem un jauniešiem. No reģiona iedzīvotāju skaita kopīgā samazināšanās skaita 842, bērnu un jauniešu vecumā tas samazinājies par 112.

Tas nenoliedzami ir faktors, kas ietekmē bibliotēku rādītājus.

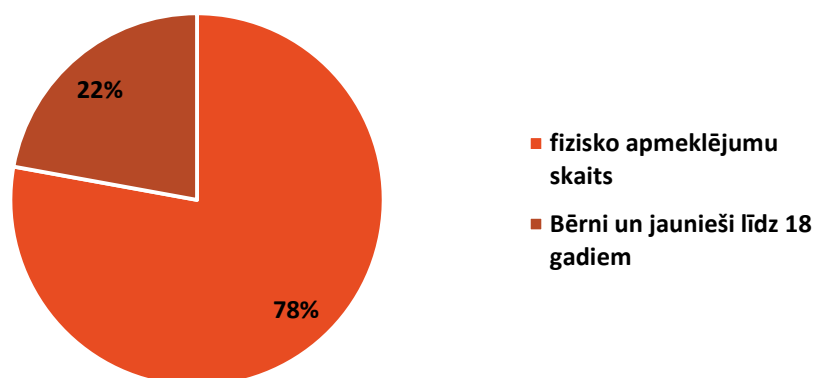
Lietotāji

2017

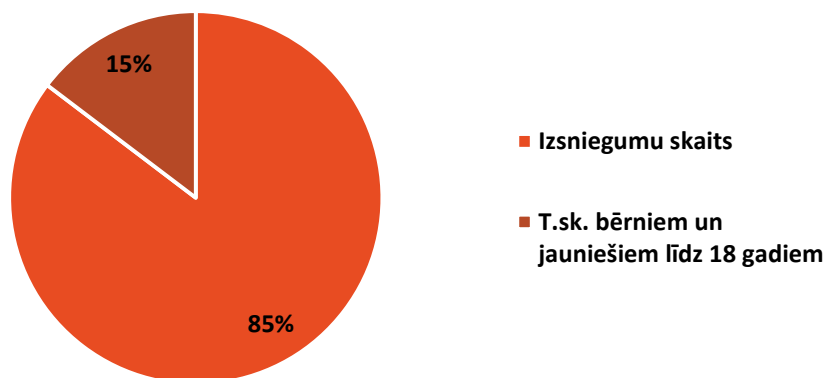
Apmeklējumi

2017

Izsniegums

2017

Bērņus un jauniešus piesaistīt lasīšanai ir liela problēma. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem situācija nedaudz ir uzlabojusies, jo, kaut arī skolās nav noteikta “obligātā literatūra”, tomēr ir prasība pēc noteikta skaita izlasītām grāmatām. Tehnoloģiju ienākšana bērnu dzīvē zaudē bērņos interesi par grāmatu. Jaunieši grāmatas praktiski nelasa, gandrīz vienīgais bibliotēkas apmeklējuma mērķis ir datori un internets. Arvien vairāk bērņi nāk uz bibliotēku ar savām ierīcēm (mobilie tālruņi, planšetes), lai izmantotu bibliotēkā pieejamo bezmaksas Wi-Fi.

Daļa apmeklētāju bibliotēku izmanto kā ērtu un patīkamu vietu kur var pavadīt brīvo laiku pasēžot savā viedtālrunī vai paspēlējot spēles, neizmantojot bibliotēkas tradicionālos pakalpojumus. Rosinot izrādīt interesi par konkursu vai jaunu grāmatu ne vienmēr vainagojas ar panākumiem. Vēl ar vien aktīva ir skolēnu grupa, kas lasa skolās ieteikto literatūru.

Mazo lasītāju piesaistīšanai ļoti svarīgs ir vizuālais tēls – tādēļ ļoti svarīgi ir izveidot vidi, kur bērņš jūtas patīkami, komfortabli un ērti. Arī Ļaudonas pagasta bibliotēkā bērņiem ir sava vieta – kaut neliels, bet savs stūrītis, kur ir gan galdiņš ar krēsliņiem, gan dīvāniņš, gan plaukts ar bērņu grāmatiņām un jaukām rotaļlietām. Tomēr sapnis uz priekšdienām ir rast līdzekļus bērņu stūrīša jaunu mēbeļu iegādei, kā arī iegādāties dažādas galda izglītojošas un prāta spēles.

- **Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija attiecībā uz šo darba virzienu**

Metodisko un konsultatīvo darbu bērņiem un jauniešiem reģionā vada un koordinē Madonas novada bibliotēkas direktores vietniece metodiskajā darbā kopā ar Madonas novada bibliotēkas Bērņu literatūras nodaļas vadītāju, kā arī ikdienas darbā konsultē bibliotēkas speciālisti. Bērņu literatūras nodaļas ir Madonas, Cesvaines, Lubānas bibliotēkās.

- **Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana, jaunieguvumu proporcionalitāte, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērņu un jauniešu literatūru un lasītāju sastāvu, alternatīvo lietu komplektēšana (spēles, puzzles, diski u. c.)**

Komplektējot bērņu grāmatas, tiek domāts par visām vecuma grupām, lai krājums būtu daudzpusīgs un interesants gan mazākiem, gan lielākiem bērņiem. Tiek komplektētas daiļliteratūras izdevumi, enciklopēdiskie izdevumi, arī spēļu grāmatas, dažādas izzinošas un attīstošas grāmatas, kā arī spēles, kuras tiek aktīvi izmantotas katru dienu. Liela nozīme ir “Bērņu žūrijas” grāmatām. Taču joprojām jāsaaka, ka kopumā ekonomiski saspringtajā laikā diemžēl nepietiek līdzekļu, lai spētu veidot kvalitatīvu, plašu jaunieguvumu piedāvājumu.

Krājumu komplektē proporcionali mērķauditorijas skaitam apdzīvojamā teritorijā. Salīdzinoši neliels jaunieguvumu skaits (1-10) ir Aronas, Viesienas, Stalīdzānu, Dzelzavas pagasta 2., Mārcienas, Saikavas, Biksēres, Vestienas, Jumurdas bibliotēkās. Nekomplektē Mēdzūlas bibliotēka.

Kaut arī pārsvarā bērņi brīvo laiku pavada pie datora, tomēr ir arī tā daļa, kas lasa un izvēlas grāmatas pēc savas gaumes, kas šobrīd ir atšķirīga no tās literatūras, ko kādreiz, bērņi būdami, lasījām paši. Tas nozīmē, ka lielākā daļa plauktos esošās grāmatas ir zaudējušas savu aktualitāti. Mazākajiem bērņiem ir savi grāmatu vērtēšanas kritēriji – tām jābūt jaunām, skaistām, krāsainām, ar daudzām ilustrācijām. Pakāpeniski, iespēju robežās, tiek veikta bērņu grāmatu krājuma uzlabošana.

Bērņiem un jauniešiem tiek abonēti preses izdevumi – “Avene”; “Ilustrētā junioriem”; “Mazajam floristam”. Jaunieši lasa “Ilustrētā pasaules vēsturi”; “Ilustrētā zinātni” uc. izdevumus. Netiek komplektēti pieejamie preses izdevumi skolas bibliotēkā.

12% no grāmatu krājuma ir bērņu grāmatas.

<i>Krājums 2017</i>											
	Dokumentu kopskaits	t.sk. grāmatas	Jaunieguvumi	izslēgtie dokumenti	krājums pārskata perioda beigās	bērnu grāmatas	krājums pārskata perioda sākumā	Jaunieguvumi	izslēgtie dokumenti	krājums pārskata perioda beigās	
1.	Madonas novada bibliotēka	62234	1975	2787	51367		10178	1339	610	10907	
2.	Aronas pagasta Aronas bibliotēka	5153	154	459	4000		174	3	2	175	
3.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	5443	142	392	4351		591	32	5	618	
4.	Aronas pagasta Viesienas bibliotēka	4826	140	147	3867		38	3		41	
5.	Barkavas bibliotēka	6910	195	94	5741		389	50	20	319	
6.	Barkavas pagasta Stalīdzānu bibliotēka	4880	94		3613		59	3		62	
7.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	7390	341	138	7212		434	62	35	461	
8.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	6776	146	51	5894		1594	30		1624	
9.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	4749	126	45	3306		146	4	1	149	
10.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	11949	262		9188		619	52		671	
11.	Lazdonas pagasta bibliotēka	7901	150	330	7582		2007	37	10	2034	
12.	Liezēres pagasta bibliotēka	4320	184	192	2763		130	13	2	141	
13.	Liezēres pagasta Mēdzūlas bibliotēka	2921	78	50	2034		157			157	
14.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	7911	135	207	5932		666	63	42	687	
15.	Ļaudonas pagasta Sāvienas bibliotēka	5590	73	145	3942		620	8	70	558	
16.	Mārcienas pagasta bibliotēka	6157	211	192	4909		422	9		431	
17.	Mētrienas pagasta bibliotēka	8102	104	156	6246		462	14	17	459	
18.	Ošupes pag. Degumnieku bibliotēka	5489	203	156	4731		275	59	6	328	
19.	Praulienas pagasta bibliotēka	7881	187	162	6127		200	60	6	254	
20.	Praulienas pag. Saikavas bibliotēka	6164	103	105	4774		766	10	1	751	
21.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	4418	158	176	3919		158	38	23	173	
22.	Sarkaņu pagasta Biksēres bibliotēka	5088	457	190	4320		103	10	16	97	
23.	Vestienas bibliotēka	6443	205	383	5669		100	4		104	
24.	Cesvaines bibliotēka	22212	672	2397	18006		6633	249	710	6172	
25.	Cesvaines novada Kraukļu bibliotēka	7316	238	552	6628		158	24	53	129	
26.	Ērgļu bibliotēka	15056	446	771	12699		241	60	13	288	
27.	Ērgļu novada Jumurdas bibliotēka	6602	144	190	5808		208	8	5	211	
28.	Ērgļu novada Sausnējas bibliotēka	8610	134	128	6761		115	11	16	110	
29.	Lubānas pilsētas bibliotēka	20209	682	955	15603		1001	139	49	1091	
30.	Lubānas novada Meirānu bibliotēka	4276	140	218	3714		341	11	32	320	
31.	Varakļānu tautas bibliotēka	11127	414	328	9856		852	28	16	864	
32.	Varakļānu nov. Murmastienes bibl.	8517	259	279	6683		121	46	8	159	
33.	Varakļānu novada Stirnienes bibliotēka	11594	1183	201	10165		320	104	20	404	
	Kopā	314214	10135	12576	257410			2583	1788	30949	
	Madonas novads	198695	5823	6557	161487			1903	866	21201	
	Cesvaines novads	29528	910	2949	24634			273	763	6301	
	Ērgļu novads	30268	724	1089	25268			79	34	609	
	Lubānas novads	24485	822	1173	19317			150	81	1411	
	Varakļānu novads	31238	1856	808	26704			178	44	1427	

- **Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām**

Tradicionāla darba forma bibliotēkās ir bibliotekārās stundas, kad atbilstoši bērnu vecuma posmiem tiek runāts par darbu ar uzziņu literatūru, par informācijas meklēšanas avotiem, pirmsskolas izglītības iestāžu bērni, mazāko klašu skolēni dodas ekskursijā uz bibliotēku, veidoti grāmatu apskati, iepazīstināti ar bibliotēku elektroniskajiem katalogiem, datu bāzēm, apmācīti meklēt informāciju, runāts par drošu interneta lietošanu.

Bibliotekārās stundas vadītas visiem vecumposmu bērniem- no pirmsskolas vecuma bērniem līdz vidusskolu jauniešiem.

2017. gadā- 59 bibliotekārās stundas

2016.gadā – 48

2015.gadā – 56

2014. - 60

2013. - 61

Taču, kā liecina vairāku bibliotēku darbinieku novērojumi – arvien mazāk skolēniem mājas darbu sagatavošanai nepieciešami tradicionāli iespiestie materiāli, jo „visu var atrast internetā”.

Bērnu žūrijas grāmatu kolekcija skolās ar laiku kļūst par ieteicamās literatūras grāmatām.

Uzziņu skaita apkopošanu šajā mērķgrupā statistika neparedz. Bibliotēkas to, protams, dara, lai analizētu savu darbību.

Kā lielus, tā mazus priecēja Ineses Litauniks no tekstila veidoto leļļu izstāde. Leļļu labestīgie tēli raisīja skatītājos pozitīvas emocijas Dzelzavas pagasta 2., Ļaudonas, Mētrienas, Praulienas, Sarkaņu, Kraukļu bibliotēkās.

Ieskatam no bibliotēku pārskatiem:

23.oktobrī uz Dzelzavas pagasta 2.bibliotēku „atceļoja” Dzelzavas internātpamatskolas bērnu amatniecības izstāde. Jau vairākus gadus, Dzelzavas pagasta 2.bibliotēkai sadarbojoties ar Dzelzavas internātpamatskolu, bibliotēkas telpās ir iespēja aplūkot amatniecības darbus.

Kalsnavas bibliotēkas vadītāja, dodoties uz pamatskolu, izmanto arī krājuma vecākās grāmatas, jo skolā praktizē kluso lasīšanu 10 minūtes, un tad bērni reklamē savu grāmatu, kāpēc pārējiem arī būtu šī grāmata jāizlasa. Ikdienā pie grāmatu plauktiem vecākas grāmatas tiek palaistas garām, jo arī bērni dzīvo reklāmas pasaulē un viņiem vajag tikai jaunas lietas.

Pastāvīgi ir jaunāko bērnu grāmatu plaukts. Bērnu žūrijai tika izveidots atsevišķs grāmatu plaukts, kur bērni varēja sekot savai dalībai un izvēlēties arī no citu vecumposmu grāmatām pēc izvēles.

Pārskata periodā notikušas 12 bibliotekārās stundas. Ir pastāvīgā jaunieguvumu un Bērnu žūrijas grāmatu izstāde.

Sadarbojoties ar skolotāju Regīnu Makovsku skolas projekta ietvaros notika novadpētniecības tēmai veltīta bibliotekārā stunda 5.klasē par Antonu Kažemaku, dodot iespēju arī pašiem skolēniem apgūt darbošanos periodika.lv resursā.

Skolotāji novadpētniecības darbā regulāri izmanto bibliotēkas krājumu un bibliotēka veic uzziņu pakalpojumu.

Pārskata periodā veiksmīga sadarbība Jura Alunāna devuma popularizēšanas pasākumos. Ir izveidota prezentācija, kas tiek pielāgota dažādām auditorijām atkarībā no vecuma un atvēlētā laika. Veiksmīgs piemērs ir mācību ekskursija, kas tika veltīta skolu attīstībai Kalsnavā. Apmeklējām vietu, kur atradās pirmā skola – 1700.gadā to uzcēla Talejas krastā, kopā ar Maiju Māliņu un

Valentīnu Puzāni devāmies ceļojumā pa Jāņukalna I, II pakāpes un tautā sauktās Liepiņskolas vietām, mērojot tālus gabalus kājām, lai bērni justos kā agrākos laikos, kad skolēni staigāja uz mājām. Bērniem tika rādītas 20.gs.sākuma mācību grāmatas, skolēnu liecības. Ceļš tika izvēlēts atbilstoši agrākajām bērnu apmācības realizācijas vietām, jo katrā mazajā skolā bija tikai divas klases. Ekskursija veda arī garām pagasta kapsētai, kur bērni atveda gaiļbiksišu ziedus no Liepiņskolas apkārtnes skolotājam Reinholdam Liepiņam, skolotājai Aina Igaunei, rakstniekam Jānim Sārtam. Ceļš veda cauri dižliepu alejai Veckalsnavā, uzmanība tika pievērsta arī zudušajai dižpriedei vecā ceļa malā. Bērniem ekskursijas sākumā tika izdalītas speciāli sagatavotas darba lapas, lai viņi varētu apskatīt vietas, kādas tas bijušas agrāk, zināmā mērā zudušās Kalsnavas galerija. Attēli sakārtoti apmeklējumu secībā. Ekskursijas gaitā secinājām, ka varam lepoties ar dižiem skolu absolventiem, bet skolas pašas sen kā drupās. Ceļš veda arī uz Dūdumiem, kur īsu laiku atradās skola, pirms tā tika pārcelta uz Jaunkalsnavas muižas kompleksu. Turpat tika apskatīta Jāņa Sārta dzimtā vieta un izcilātas lietas Jāņa Sārta izsūtījuma koferī – vēstules meitai Mārai.

Lazdonas bibliotēkai ir laba sadarbība ar pagasta BJC (bērnu jauniešu centru) “Kodols”, kopīgi pasākumi, piemēram, tematisks pasākums “Skumju un sāpju dzejniekam-150”. Valodas dienai veltīts BJC pasākums “Āķīgā valodiņa.” Sadarbojoties kopīgi ar Lazdonas pamatskolu, pirmsskolas izglītības grupu un BJC “Kodols” kopīgi veicam darbu ar bērniem ,jauniešiem.

Liezēres bibliotēkā - „Šūšanas darbnīca” – Liezēres pamatskolas projektu nedēļas laikā, 1.-4.klašu meitenes darināja tērpus savām Bārbijām. Ballīte bērniem estrādē – Bērnu aizsardzības dienai veltīta pēcpusdiena ar aktīvām nodarbībām. Adventes sveces iedegšana kopā ar 6.klasi. Šīs klases skolēni ir aktīvākie bibliotēkas apmeklētāji, pavasarī pētīja bibliotēkara darba noslēpumus, piedalījās represēto dienas pasākumā, tāpēc tieši šī klase un viņu audzinātāja Jolanta Pabērza. Bērni nāca ar ļoti jauku dzejas un muzikālo sveicienu Adventa laikā. No bibliotēkas puses, papildus cienastam, klasei uzdāvināts Ziemassvētku ballītes scenārijs, ko jebkurš lasītājs var atrast Lailas Meluškānes grāmatiņā „Ballīte”.

Praulienas bibliotēkā 18. aprīlī pasākums bērniem par Ilzi Indrāni. Pasākums notika sadarbībā ar PII Pasaciņa vecāko grupiņu „Sprīdīši”. Bērni uzklauzīja bibliotēkāres stāstījumu par Ilzi Indrāni. Noskaidrojām, ka viņa ir rakstniece un mūsu novadniece, jo dzīvo Praulienas pagastā. Bērni iepazinās ar rakstnieces grāmatām – Tipsis Topsis un Tedis, Slotu karalis, Pirmās klases pasakas un klausījās vienu stāstiņu no grāmatas Tipsis, Topsis un Tedis. Visi aktīvi darbojās, no burtiem veidojot rakstnieces vārdu un uzvārdu, grāmatu nosaukumus un no bibliotēkāres sagatavotajām puzzle mēģināja salikt autores grāmatu vākus. Pēc tam bērni iejutās stāstnieku lomā – stāstot stāstus par saviem mājdzīvniekiem.

7. septembrī - bibliotēkā stunda 7.klasei. Piedalījās 7.klases skolēni un latviešu valodas skolotāja Vija Miška. Skolēnus iepazīstina ar bibliotēku, tās funkcijām, grāmatu krājumu un tā izkārtojumu un ar BIS Alise, ar izdevumu meklēšanas iespējām. Noslēgumā skolēni praktiski veica grāmatu meklēšanu bibliotēkā.

Ļaudonas pagastā aktīvi darbojas bērnu un jauniešu centrs „ACS”, kas vairāk piesaista pusaudžus un jauniešus, piedāvājot plašākas iespējas brīvā laika pavadīšanai un konkurē ar bibliotēku. Sākoties vasaras brīvlaikam uz bibliotēku tika aicināti bērni, lai piedalītos jaukā pasākumā, kas bija veltīts Bērnu aizsardzības dienai “Bērni kā krāsaina varavīksne, kā pasaka neizlasīta...”

Mētrienas bibliotēkā – Lielā spēļu diena bibliotēkā

Vasaras brīvlaikā, kad pirmā sajūsma par brīvlaiku paskrējusi un atkal ir vēlēšanās ko padarīt kopā, bibliotēkā tika izsludināta Lielā spēļu diena. Atsaucība bija liela, piedalījās 27 bērni un dažbrīd bibliotēkas telpas jau likās par mazu prāvajam bērnu bariņam. Dažnedāžādās spēles (apm. 11

spēles, neskaitot puzzles), sākot ar puzzle pašiem mazākajiem un dambretes turnīru lielākajiem norisinājās visu dienu. Katrā spēlē tika noteikti uzvarētāji, kas saņēma mazas balviņas.

Kraukļu bibliotēka sadarbībā ar Cesvaines vidusskolas skolotājiem rīko ekskursijas uz ēkas 2. stāvu, kur izveidots muzejs- skola, kā arī iepazīstina ar bibliotēku. Katru gadu kāda klase iet pārgājienā, vai mazākie skolēni brauc ar autobusu uz "Kraukļu skolu", kuras ēkā atrodas bibliotēka.

Sausnējas bibliotēkā atsevišķām grupām pasākumi pārskata periodā netika organizēti. Bērni piedalās gandrīz visos organizētajos pasākumos, bet viskuplāk apmeklēja 2 no tiem.

Lieldienu pasākums „Lieldienu zaķis ciemos nāk.” Notika Sidrabiņos pie pagasta pārvaldes ēkas. Šoreiz, kā jau Lieldienās pienākas, kārtīgi izšūpojās jaunajās šūpolēs, meklēja zaķa paslēptās olas, ripināja tās, skrēja dažāda garuma (atbilstoši vecumam) Lieldienu skrējienus, izsolē ieguva sev un arī saimniecībā noderīgas lietas. Pirmo gadu 8 ģimeņu komandas piedalījās foto orientēšanās sacensībās Sidrabiņu parka teritorijā. Lai gan laika apstākļi šajā dienā īpaši nelutināja, tomēr visi uzdevumi tika pieveikti. Un bija jau klāt pusdienu laiks, tad nu visi kopā, lai sasildītos, devās baudīt gardo skābeņu zupu, kura turpat netālu burbuļoja uz ugunskura.

Lāpu gājiens 11. novembra pēcpusdienā. Sākumā pagasta iedzīvotāji pulcējās lāpu gājienam pie Sausnējas bibliotēkas, lai dotos uz Sausnējas kapiem, kur atdusas Lāčplēša ordeņa kavalieris Nikolajs Kalniņš. Šeit vēstures muzeja vadītāja pastāstīja par mūsu pagasta Lāčplēša ordeņa kavalieriem un arī par citiem brīvības cīņu dalībniekiem. Ar klusuma brīdi godinājām viņu piemiņu. Kopīgi nodziedātas dažas latviešu strēlnieku dziesmas. Pēc tam visi kopā devās uz vēstures muzeju "Līdumos", kur, baudot siltu tēju, vēl raisījās dažādas sarunas par to laiku notikumiem.

Divas literatūras izstādes: 1. „Palasīsim arī vasarā”. Izstāde izveidota domājot, lai bērni lasītu arī vasarā. Nav vairs obligātās un dažviet arī ieteicamās literatūras, tāpēc izstādē izmantotas grāmatas, kuras ieteikuši mazie bibliotēkas lasītāji viens otram. 2. Astridai Lindgrēnei – 110.

Viens no lasošajiem bērniem bibliotēkā 2017. gada Ēnu dienā izvēlējās ēnot Sausējas bibliotēkā. Dairis Leimanis iepazīs ar bibliotekāra profesiju un uzzināja kādām zināšanām un prasmēm jāpiemīt bibliotekāram. Viņam bija iespēja ne tikai vērot, bet arī pašam darboties. Atlasīja grāmatas no plaukta literatūras izstādei par Māru Zālīti. Bērnu grāmatu plauktā no grāmatām izņēma pasītes, jo tās vairs neizmanto. Darbu pildīja cītīgi ar atbildības sajūtu.

Lai darbs ar bērniem veiktos labāk bibliotēka sadarbojas ar Jāņa Zālīša Sausnējas pamatskolu.

Lubānas pilsētas bibliotēkas lietotāju apmācība un konsultēšana Bērnu literatūras nodaļas krājuma lietošanā notika gan individuāli, gan grupās, piemēram, iepazīstinot pirmsskolas vecuma bērnus ar bibliotēkas pakalpojumiem. Lielākais pieprasījums pēc konsultācijām skolēniem radās zinātniski pētnieciskajiem darbiem nepieciešamās literatūras izvēlē.

Visa gada garumā Bērnu literatūras nodaļā tika piedāvāti dažādi pasākumi visām vecuma grupām – bibliotekārās stundas, radošas aktivitātes.

Pasākumi

Pirmsskolas vecuma bērniem notika 7 nodarbības

Iepazīstināšana ar bibliotēkas krājumu un iespējām šeit kvalitatīvi pavadīt brīvo laiku raisa pirmsskolas vecuma bērnu vēlmi bibliotēku apmeklēt biežāk. Šīs nodarbības veicina bērnu interesi par grāmatām, lasīšanu, kā arī viņi lūdz vecākiem "iestādīt" bibliotēkā par lasītājiem.

Lai piesaistītu bērnu uzmanību un izraisītu lielāku interesi, nodarbībās ar pirmsskolas vecuma bērniem izmantoju arī Lāci - runājošu rotaļlietu, kas stāsta latviešu tautas pasakas.

Sākumskolas skolēniem bija 6 bibliotekārās stundas.

Tradicionāli novembra mēnesī aicina skolēnus uz Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas Rīta stundas lasījumiem. Šogad tajos piedalījās divas klases.

13.novembrī Lubānas vidusskolas 1. un 2. klasei Rīta stundas lasījums J.Langreitere "Kapteinis Šārkis un noslēpumu sala". Skolēni zīmēja ilustrācijas "Mani dārgumi", kurus pēc tam varēja aplūkot izstādē bibliotēkā.

Šī vecuma grupa ir visatsaucīgākie lasītāji, tāpēc kopā ar skolotājām cenšas uzturēt šo vēlmi, iesaistot skolēnus Bērnu žūrijas eksperta darbā.

Vidējā skolas vecuma bērniem un pusaudžiem šajā gadā bija tikai 1 bibliotekārā stunda.

Šī vecumposma lasītāji ir aizņemti gan mūzikas un mākslas skolas, gan sporta un citās ārpusklases nodarbībās, tāpēc arī viņu iespējas lasīt grāmatas ir ierobežotas. Liela nozīme ir tam, vai draugi un klasesbiedri lasa grāmatas.

Ēnu diena bibliotēkā

Šogad Lubānas vidusskolas 9. klases audzēknis Markuss Gurauskis ēnoja Lubānas pilsētas bibliotēkas darbiniekus – iepazīnās ar bibliotēkas darbu – lasītāju apkalpošanu, kopēšanas, printēšanas pakalpojumu sniegšanu, lasītājiem nepieciešanās literatūras meklēšanu, kā arī uzziņu sniegšanu. Markuss iepazīnās arī ar žurnālu apstrādi pirms to izsniegšanas lasītājiem.

Meirānu bibliotēkas galvenie sadarbības partneri darbā ar bērniem ir Meirānu Kalpaka pamatskola, un pirmsskolas vecuma bērnu grupiņa „Kāpēcīši”. Lasīšanas veicināšanas aktivitāte mazajiem – pirmā iepazīšanās ar bibliotēku, kļūšana par bibliotēkas lasītāju un pirmo grāmatiņu izņemšana. Galvenā problēma darbā ar bērniem ir bērnu un jauniešu nevēlēšanās lasīt, kas tiek izskaidrots kā laika trūkums (lai gan lielāko laiku tie pavada izklaidē pie datoriem un mobilajiem telefoniem). Kā pievērst bērnus grāmatai? Rīkojot konkursus, lasīšanas maratonus, zibakcijas, radošās darbnīcas, pasākumus, tas vēl nedaudz piesaista bērnus. Labs stimuls ir balviņas par piedalīšanos. Mūsdienu bērni negrib pielikt pūles, lai lasītu vai meklētu atbildes konkursiem, viņi visu grib ātri, viegli, vienkārši. Arī radošajās darbnīcās darbosies tikai tad, ja var atnākt uz visu gatavu (viss pa rokai, bibliotekāre sagatavojusi aplikācijas, šķēres, līmi u.t.t.)

Drošāka interneta diena” (1.-4.kl.) 7.II. Skolēni nāca uz bibliotēku, zīmēja zīmējumus par tēmu „Kopā par drošāku internetu!”. Piedalās 13. Zīmējumus nosūtījām www.drossinternets.lv un dalībnieki saņēma balviņas no akcijas rīkotājiem.

Bibliotēku nedēļā konkursā 1.-4.kl. „Iepazīsti savu bibliotēku!” skolēni meklēja atbildes uz konkursa jautājumiem par bibliotēku, par bibliotēkas krājumu, aktīvi darbojās – svēra grāmatas.

„Ēnu diena Meirānu bibliotēkā” 1.-9.kl. 26 skolēni iepazīnās ar bibliotēkas darbu, kā arī piedalījās ar bibliotēkas darbu saistīto uzdevumu izpildē, kārtoja un šķiroja žurnālus, laboja grāmatas un meklēja informāciju par bibliotēku interneta resursos.

Dzejas dienās „Uz kļavu lapas rudens dzejoli raksta” skolēni bērnu dzeju grāmatu izstādē izvēlējās sev tīkamu dzejoli un to uzrakstīja uz izgatavotām krāsainām kļavu lapām, kuras iekāra Dzejas dienu kokā.

Bibliotēkas stunda pirmsskolas bērnu grupiņai „Kāpēcīši” „Pirmā iepazīšanās ar bibliotēku”. Bērni iepazīnās ar bibliotēkas krājuma izkārtojumu, ar bibliotēkas noteikumiem, izvēlējās sev pirmo grāmatiņu un mācījās darboties ar svītrkodu skeneri, grāmatu izsniegt.

Tematiskā stunda „Vidzemes ainavu dārgumus meklējot” 1.-4.kl.

Skolēni iepazīnās ar www.ainavudargumi.lv, aplūkoja Vidzemes ainavu attēlus un veica balsojumu.

Varakļānu bibliotēka bērniem un jauniešiem ir pulcēšanās un socializēšanās vieta, tā ir pieredzes apmaiņas vieta, kur tradicionālās kultūras vērtības (grāmatas) satiekas un līdzās pastāv ar mūsdienu tehnoloģijām, nodrošinot saturīgu brīvā laika pavadīšanu.

Bibliotēkā bērniem ir iekārtota atsevišķa telpa, kur izvietota bērnu literatūra un dažādas spēles. Šo telpu cenšas iekārtot un noformēt koši un patīkami, lai bērni (un ne tikai) tajā justos labi.

Lai piesaistītu bērnus grāmatām un lasīšanai, tiek veidotas literatūras izstādes gan bērnu grāmatām, gan grāmatu autoriem. 2017. gadā ievērojami pieauga iegādātās bērnu un jauniešu literatūras skaits. Iespējams, tieši tādēļ bērnu kā apmeklētāju skaits nemazinās un izsniegums pat nedaudz palielinās.

Ikdienā bērniem palīdz orientēties vajadzīgās literatūras meklēšanā, jo ne vienmēr skolotāji samierinās tikai ar internetā sameklētas un izdrukātas informācijas kvalitāti. Tad nu jāpalīdz saprast, kā jādarbojas ar enciklopēdijām un, ko vispār bibliotēkas plauktos var atrast. Gadās, ka bērni kā pirmo informācijas avotu izvēlas kādu no meklētājprogrammām, taču, pateicoties bibliotekārem,

atklāj, ka “grāmatā ir viss kaut kas vairāk!” Skolēni izmanto arī bibliotēkas piedāvātās datu bāzes, vairāk gan projektu nedēļā.

Ērgļu bibliotēkā organizē *Tematiskās darbnīciņas*.

Tuvojoties Valentīna dienai, bērni tika aicināti uz Valentīndienas darbnīciņu, kur gatavoja 3D apsveikuma kartiņas sev mīļotajam cilvēciņam. Patīkami pārsteidza, ka uz darbnīciņu bija atnākušas piecas meitenes no sestās klases.

Kā jau katrā brīvdienas nedēļā, bērniem ir iespēja apmeklēt darbnīciņu un aktīvo spēļu dienu.

Viena no darbnīciņām – lādītes gatavošana. Izmantoja tukšās limonādes pudeles, kuras pārtapa par vienreizējām, lietderīgām lādītēm, kur var salikt sev mīļas lietiņas.

Rudens brīvdienas nedēļā, gatavojoties Helovīniem, veidoja no karstās līmes spociņus kā dekorus, bērnus tas ļoti aizrāva, jo bija kas neierasts, otrs darbiņš bija grūtāks, jo balons bija jāpārvērš par ķirbi, tur nācās apbruņoties ar pacietību.

Brīvdienas nedēļā arī notiek aktīvo spēļu diena, kur bērni var izskraidīties, sajūst komandas garu un spēļu veidā atbildēt uz daudz interesantiem un āķīgiem jautājumiem.

Liendienām darbnīciņā gatavoja divus apsveikumus olas formā, viens no apsveikumiem bija ar zaķi, kurš bija jāpapildina ar izdomājamiem ornamentiem, otrs apsveikums bija no saberztām, nokrāsotām olu čaumalām izveidot olas formātā apsveikumu.

Tēvu dienas darbnīciņā, gatavoja tētiem mazu pārsteigumiņu, apsveikuma kartiņu.

Radošajā darbnīciņā “Rudens dekori” gatavoja no rudens lapām un PVA līmes - saldumu trauciņu.

Uz kluso adventes laiku, kuri vēl nebija mājās pagatavojuši savu adventes vainadziņu, to gatavoja no satītiem papīra rullīšiem, dekorējām, kā nu kuram ienāca prātā.

Ziemassvētkiem gatavoja eglītes dekorus – no PVA līmes un dzijas.

Jumurdas bibliotēkā darbs ar bērniem praktiski nav noticis, tas aprobežojies ar grāmatu izsniegšanu vasaras lasīšanai un mācībām. jo tie bērni, kuri vēl dzīvo Jumurdā, uz vietas ir reti. Mācās Ērgļos, vai citās apkārtnes skolās, apmeklē pirmsskolas iestādi Ērgļos. Lai piesaistītu arī bērnu auditoriju, ir organizēts 1 pasākums, kuru varēja apmeklēt arī bērni – radošā Ziemassvētku darbnīca ‘Manam dāvanu maisam’.

Deklarēti pagastā ir 23 bērni. Bibliotēkas apmeklētāji 10, no tiem 4 bērni, kuri dzīvo uz vietas, pārējie 6 ir no citām vietām, pagastā dzīvo brīvdienās.

Bērniem ir pieejams spēļu stūrītis (pārvaldes telpās), kuru bērni izmanto, kad kopā ar vecākiem ierodas uz pasākumiem, bet tie nav bērniem īsti piemēroti.

Lielākais apmeklējums parasti ir vasarā, kad ir brīvdienas un bērni pavada tās laukos pie vecvecākiem.

Līdz šim veiksmīgā sadarbība ar jauniešu neformālo interešu grupu ”Jumaliņa” ir apsīkusi, jo bērni, kuri šeit aktīvi darbojas ir izauguši un jauni nav iesaistīti – trūkst līdera.

• **Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes**

Lai piesaistītu bērnus lasītāju un apmeklētāju lokam, bibliotēkās tradicionāli tiek organizēti dažādi pasākumi- tikšanās, konkursi, radošās darbnīcas, burtu spēles, sportiski pasākumi, kuros atbilstoši tēmām piedalās dažādu vecumu bērni.

Kopā pārskata periodā no visiem bibliotēkās organizētajiem pasākumiem 158 ir pasākumi šai auditorijai, izliktas 163 dažādas izstādes - tematiskās, literārās, bērnu darbu un citas. Salīdzinoši 2016.gadā 171 pasākums, 157 izstādes, 2015. gadā- 171 pasākums, 211 izstādes. Pārskatā nav Madonas novada bibliotēkas aktivitātes.

Nemainīgi svarīga nozīme lasīšanas veicināšanā ir „Bērnu žūrijas” projektam. 2016. gadā iesaistījās 23 bibliotēkas, par 1 mazāk kā 2016.gadā. Bibliotēkas pozitīvi novērtēja iespēju

papildināt krājumus ar augstvērtīgu literatūru un iespējām pulcēt vienotai programmai savus lasītājus visās vecuma grupās.

„Bērnu žūrija” bibliotēkās

Nr. p.k.	Bibliotēka	2017. (23)	2016. (24)	2015. (25)	2014. (24)	2013. (17)	2012. (19)	2011. (21)	2010. (15)	2009. (16)	2008. (27)	2007.	2006.
1.	Madonas novada	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x
2.	Cesvaine									x	x	x	x
3.	Kraukļi										x		x
4.	Lubāna	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
5.	Varakļāni	x- vsk	x- vsk	x-vsk.	x-vsk.						x	x	x
6.	Kusa	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
7.	Barkava	x	x	x	x	x	x	x			x	x	x
8.	Bērzaune	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
9.	Dzelzavas 1.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
10.	Ērgļi	x	x	x	x	x	x	x		x	x		x
11.	Lazdona	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
12.	Murmastiene	x	x	x	x	x	x	x	x	x-sk.	x	x	x
13.	Degumnieki							x	x	x- sk.	x	x	x
14.	Prauliena	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	
15.	Mārciena	x- sk	x-sk.	x-sk.	x-sk.						x	x	
16.	Vestiena	x	x	x	x	x	x	x					x
17.	Stalīdzāni											x	x
18.	Saikava									x	x	x	x
19.	Sarkaņi	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x
20.	Stirniene		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
21.	Kalsnava	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	
22.	Meirāni	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x-sk.
23.	Vestienas psk.										x		
24.	Kalsnavas psk.	x	x	x	x			x				x	x
25.	Madonas v. ģimn.							x			x	x	
26.	Bērzaunes psk.	x		x				x			x	x	
27.	Praulienas psk.	x	x	x	x	x	x	x			x	x	x
28.	Cesvaines		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	

	internātpsk.												
29.	Sausnējas psk.										x		
30.	Liezēre				x		x				x		
31.	Liezēres psk.	x	x	x	x				x		x		
32.	Ļaudonas	x	x		x-vsk		x-vsk						
33.	Madonas pils. 1.vsk.	x	x	x	x								
34.	Mētrienas psk.	x	x	x									
35.	Murmastienes psk.			x									

Sava lasīšanas veicināšanas programma „Burtu spēles” vairāku gadu garumā notiek Cesvaines bibliotēkā.

Piedalīšanās Lielajos Lasīšanas svētkos Rīgā – Lazdonas, Praulienas, Kusas, Liezēres, Kusas, Liezēres, Madonas bērniem bija saviļņojošs notikums un lieliska balva par paveikto darbu žūrijā.

Praulienas bibliotēkā 3. martā Bērnu Žūrijas 2016 noslēguma pasākums. Pasākumā piedalījās PII Pasaciņa bērni no „Sprīdīšu” un „Zaķīšu” grupas. Bērni noskatījās ēnu teātra izrādi “Brēmenes muzikanti,” ko bibliotēkarei sagatavot un parādīt palīdzēja Praulienas pagasta pārvaldes darbinieces.(Ināra Miška, Vija Drobina, Aiga Padoma).

Barkavas bibliotēkā veiksmīgs pasākums bija Bērnu žūrijas ekspertiem “Grāmatu karuselis griežas”. Eksperti ir izlasījuši un novērtējuši grāmatas, katrs dalībnieks ir izvēlējis savas grāmatas-uzvarētājas. To, cik rūpīgi ir lasītas grāmatas, eksperti parādīja sacensībās.. Eksperti sadalījās komandās un karuselis sāka griezties. Bērniem bija jāatrod savas grupas grāmatas, jāsavieno pareizie grāmatu nosaukumi. jāatbild uz dažādiem jautājumiem, kas bija saistīti ar lasīšanas iemaņām. Interesanti bija arī atpazīt lasīto fragmentu no grāmatas- jānosauc grāmatas nosaukums un autors. Grāmatas bija rūpīgi lasītas, arī ar šo uzdevumi eksperti tika galā veiksmīgi. Visaizraujošākais bija pēdējais uzdevums. Katram komandas dalībniekam bija jāpiepūš balons, komandas kapteinis palīdzēja aizsiet balonu, uzvarēja tā komanda, kura ar uzdevumu tika galā visātrāk.

Sarkaņu bibliotēkas žūrijas lasītājiem tradicionāli balvā ir ekskursija. Transportu Sarkaņu pagasta pārvalde nodrošina bez maksas. Maršrutu izplāno sadarbībā ar bērnu vecākiem. Šoreiz devās uz pasaku muzeju „ButaFORIJS” Jēkabpilī, izzinot Dubnas pārceltuvi, tupināja ceļu uz J.Raiņa muzeju Tadenavā apskatīt moderni un atraktīvi izveidoto ekspozīciju. Mājupceļā smēlās enerģiju Jēkabpils zilā karoga pludmalē „Mežaparks”. Lai motivētu izlasīt visas kolekcijas grāmatas un sniegt savu vērtējumu, žūrijas dalībniekiem organizē eglītes iedegšanu pie bibliotēkas. Projekta realizēšanā tiek ieguldīti salīdzinoši prāvi finansiālie līdzekļi, lai veicinātu lasīšanas tradīcijas ģimenēs. Ar domu – ne vienmēr viss vērtējams no ekonomiskā skatu punkta.

25.oktobrī ekskursijā devās sešpadsmit Lubānas pilsētas bibliotēkas Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas dalībnieki uz Lubāna mitrāja IC un Gunāra Igauna senlaiku mūzikas instrumentu muzeju, kur iepazīs ar dabas lieguma Lubāna mitrājs vēsturi, floru un faunu, ar dzīvi akmens laikmeta apmetnē; kā Lubāns uzvedies pirms iedambēšanas, piedalīs atraktīvā un aizraujošā Putnu viktorīnā - atpazīstot attēlus, balsis, video redzamos lidoņus un daudz ko citu. Lielu interesi izraisīja arī radošā darbošanās akmens laikmeta rotu prototipu izgatavošanā no sāls mīklas.

Pa ceļam uz Gaigalavu izmantoja iespēju redzēt ezera plašumus no UTAC "Bāka" skatu torņa.

Gaigalavā viesojās pie Gunāra Igauna un iepazinās ar Senlaiku mūzikas instrumentu muzeja eksponātiem, muzicējām kopā ar Gunāru Igauni, kā arī paši izmēģinājām dažādu instrumentu spēli.

Bērzaunes bibliotēkā arī veiksmīgs pasākums bija Bērnu žūrijas ekspertiem zīmēšanas konkurss žūrijas noslēguma pasākumā, kur katrs dalībnieks zīmēja savu pašportretu. Tie tika izstādīti bibliotēkā Bērzaunē.

Tradicionāli bibliotēkas turpina piedalīties Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas aktivitātēs, piemēram, Dzelzavas pagasta 1., Lazdonas, Praulienas, Vestienas, Lubānas, Murmastienes, Stirnienes bibliotēkas.

Konkurss "Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības" guva atsaucību novados.

Madonas novadā no bibliotēkām tajā iesaistījās Lazdonas bibliotēka - īstenots jau 1. solis. Bērnu atsauksmes pozitīvas. Gatavojas ar interesi un atbildību, piesaistot līdzjutējus.

Cesvainē decembrī novada domes zālē norisinājās Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības 1. kārtā. Konkursā piedalījās no 5. un 6. klases izvirzīti 7 labākie lasītāji. Katrs dalībnieks īpašā krēslā auditorijas un žūrijas priekšā skaļi lasīja izvēlētos grāmatas fragmentu, pirms lasīšanas iepazīstinot ar sevi un sevis izvēlēto lasāmvielu. Tika vērtēta skaidra un brīva runa, spēja ar stāstu aizraut auditoriju, prasme veidot kontaktu ar auditoriju, prasme izmantot savu balsi, atbilstošs uzsvāru lietojums. Pēc punktu saskaitīšanas un savstarpējās apspriešanās žūrijas komisija reģionālajam finālam Madonā izvirzīja 3 dalībniekus. Žūrijas komisijā darbojās novada domes priekšsēdētājs, vidusskolas direktors un viena no Cesvaines teātra aktrīsēm. Starplaikā par muzikālo fonu gādāja vidusskolas dīdžeji.

Varakļānu bibliotēka arī iesaistījās LNB izsludinātajā "Nacionālajā skaļās lasīšanas sacensībā". Līdz šim ir notikusi tikai pirmā – vietējā atlase, no kuras 3 labākie lasītāji izvirzīti uz 2. kārtu jeb pusfinālu, kas notiks Madonā. Šīs sacensības ietvaros apciemoja Varakļānu novada pansionātu Stirnienē, kur bērni lasīja sevis izvēlēto grāmatu fragmentus pansionāta iemītniekiem. Pasākums bija ļoti sirsnīgs, patika gan lasītājiem, gan klausītājiem!

Stirnienes bibliotēkas aktivitāte - vasaras vidū LNB bērnu literatūras centrā notika pasākums biedrības "Anneles pļavas" organizētā projekta "Septiņas draudzības laipas" ietvaros, kura mērķis ir iepazīstināt un ieinteresēt Latvijas bērnus par dažādu valstu kultūru, tradīcijām, cilvēkiem un dabu. Šajā pasākumā ar savu grāmatiņu par Šveici iepazīstināja mūsu novadniece Ilze Grudule, kuru apmeklēja arī Stirnienes bibliotēkas lasītāji.

Aronas pagasta bibliotēkās - PII "Sprīdītis" - "Ziemassvētku eglītes stāsts" - ceļojošā izstāde. Izstādē apskatāmi Aronas pagasta pirmsskolas izglītības iestādes "Sprīdītis" audzēkņu un viņu ģimeņu darbiņi - no dažādiem materiāliem veidotās eglītes – pavisam 25.

Aronas bibliotēka organizēja Dzejas dienas Kristiāna Dāvida pamatskolas skolēniem

Barkavas pamatskolā notika sadarbībā organizēta Dzejas dienām veltīta tematiska pēcpusdiena 1.- 4. klašu skolēniem " ...mans LABRĪT!" Skolēniem tika akcentēts, ka, katra diena mums sākas ar skanīgo "labrīt!". Tika runāti dzejoli par latviešu valodu, par valodas sargāšanu, par to, kur ir cēlusies dziesma, par Latvijas dzimšanas dienu. Skanēja dziesma mazā kora izpildījumā. Bērni minēja "mināmpantus". Šeit jāsaka, ka bērni bija ir ļoti labi klausītāji, pantus atminēja. Par atminēto – bērni saņēma uzlīmītes. Noslēgumā- mazas dāvaniņas katrai klasei.

Stalīdzānu bibliotēkā, meklējot informāciju, kas nepieciešama bērniem, rosina izmantot pieejamās datu bāzes, ja nepieciešams, kā arī informāciju meklēt ne tikai internetā, bet arī grāmatās. Pasākumā "Kas meklē, tas atrod" bērni meklēja informāciju par dažādiem jautājumiem saistībā ar bibliotēkā pieejamiem pakalpojumiem.

Pasākumā "Iztāsti pasaku" kopā ar bērniem lasīja, klausījās dažādas pasakas. Bērni sacerēja savas pasakas un tās attēloja ilustrāciju veidā. Šajā pasākumā notika gan skaļās lasīšanas aktivitāte, gan bērni varēja izpaust savu radošumu.

Bērni aktīvi iesaistījās septembrī notiekošajās dzejas dienu aktivitātēs, kad tika veidota "Atmiņu dzejas burtnīca", kurā savus ierakstus atstāja arī skolas vecuma bērni.

Kā ierasts, arī šajā gadā notika radošās darbnīcas "Priecīgiem svētkiem," kurās gatavoja Ziemassvētku apsveikuma kartiņas no papīra, dzijas un pērlītēm.

Lielās egles iedegšanas pasākumā, kad bibliotekāre iejutās Laimes lāča tēlā, bērni tika aicināti rakstīt Ziemassvētku vecītim vēstules. Darbojās Rūķu pasts un sūtītajām bērnu vēstulēm tika rakstītas atbildes.

Dzelzavas pagasta 1. bibliotēkā – "Pēkšņi vairs neesmu viens, no grāmatas draugi izkāpj"

21. aprīlī pulcējās pamatskolas 1.-2. klašu čaklākie lasītāji un mākslinieki, lai atklātu zīmējumu izstādi "Pēkšņi vairs neesmu viens, no grāmatas draugi izkāpj". Pie zīmējuma pievienots neliels citāts no mīļākās grāmatas un pavadīens rokā tiem, kam jāuzmin grāmatas nosaukums. Ineses Zanderes „Lupatiņi” ir jaunāko klašu visaugstāk novērtētā grāmata Bērnu žūrijā un arī zīmējumu par šo grāmatīņu ir visvairāk. Izstāžu plauktā vienkopus ir iespēja apskatīt visas Ineses Zanderes grāmatas, kas pieejamas bibliotēkā. Bet viena grāmata jaunāko klašu skolēnus veda ceļojumā kopā ar Šarloti. Kad ceļojumu cepure, kuģis un lidmašīna ir izgatavota, arī baloni ir gatavi mazos ceļotājus priecīgi pavadīt uz tālo un noslēpumaino salu.

Līdzīgs pasākums arī PPI "Rūķis" ekspertiem.

Laumas Vanagas personālizstāde "Laika formula"

12. augustā Dzelzavas pamatskolas absolventes, Jāņa Simsona Madonas mākslas skolas audzēknes Laumas Vanagas personālizstāde "Laika formula" tika atklāta Dzelzavas pagasta 1. bibliotēkā. Izstādē aplūkojami 23 darbi – gleznas, zīmējumi, grafika, kas tapuši pēdējā gada laikā mākslas skolā un brīvajā laikā. Laika formula, kas ir iekodēta katrā darbā skatītājam ļauj iedziļināties autores stāstā un radošajos meklējumos. 2017. gadā Skrides fonda vizuālās mākslas konkursā „Meistara pēdās” Laumai 2. vieta par Arija Skrides gleznu "Buru laivas" motīvu; Madonas novada vizuālās mākslas konkurss "Piesaki sevi mākslas pasaulē" Atzinība par 6 darbiem „Putnu dzīve”.

Dzejas dienas

15. septembrī Dzelzavas speciālā internātpamatskola sadarbībā ar Dzelzavas 1. bibliotēku atklāja Dzejas dienu ar mazām, lokanām četrpēdēm – tautasdziesmām par rudeni, ko skandēja gan lieli, gan mazi – priekšnesumu papildinot ar kustībām, mūziku, dziesmām. Dzejas dienu svētku atmosfēru radīja vestibilā apskatāmā izstāde, kurā draudzīgi sadzīvoja krāšņi ziedi, augļi un dārzeni. Visus priecēja skaistās kompozīcijas no rudens veltēm, kuras bija gatavojuši visu klašu skolēni ar saviem skolotājiem. Pasākums tradicionāli noslēdzās ar sava dzejoļa zīmēšanu uz skolas pagalma bruģa. Un radoša darbošanās ir tas, kas bērnus vienmēr iepriecina.

Lazdonas bibliotēkā organizēti 8 pasākumi pirmskolas bērniem. Sadarbībā ar Lazdonas pirmsskolas izglītības grupas "Bitīte" ir ieguldīts regulārs un liels darbs. Bibliotēka jau otro gadu īsteno pasākumu ciklu ik otrdienu, katru nedēļu (izņemot vasaras mēnešus), uzņemot grupas bērnus bibliotēkā uz tikšanās stundu no 15.00-16.00, lai klausītos pasakas, iepazītu daudzveidīgās bērnu grāmatas, klausītos dzeju, spēlētu kopā ar bibliotekāri spēles un stāstītu interesantus stāstiņus, izspēlētu dažādus svētkus.

Pasākumu cikls "Kad pasaka ar dzīvi sadodas rokās"- 11 temati 11 otrdienām - ģimene, miegs, ēdamlietas, daba uc.

Pasākumu cikls "Pasaku- pasaciņu" - 9 tikšanās. Atsevišķi pasākumi veltīti I. Indrānei, V. Ļūdēnam Dzejas dienas, u.c.

Ļaudonas bibliotēkā sagaidot Dzejas dienas, jau kā tradīcija – mazo runātāju konkurss A. Eglīša Ļaudonas vidusskolā, kur bibliotēkas vadītāja uzaicināta piedalīties žūrijā. Šajā reizē bērni skatīja Jāņa Raiņa dzejoļišus. Bērnu uznācienā vērtē gan stāju, gan runas izteiksmi, dikciju, pareizu

uzsvaru un pauzes, gan arī acu kontakta uzturēšanu ar auditoriju un žestikulēšanu. Šādi konkursi noteikti ir jārīko, jo šī ir bērnu pirmā iespēja kāpt uz skatuves publikas priekšā un šīs prasmes ir jāattīsta.

Grāmatu svētkos Mētrienas pamatskolas skolēni brauca uz Madonas novada bibliotēku, lai tiktos ar mūsu novadnieku, dzejnieku Uldi Ausekli.

Degumnieku bibliotēkai jau ilgstoša sadarbība izveidojusies ar Degumnieku pamatskolas skolotāju Inetu Strodi, kura savas audzināmās klases skolēnus mudina apmeklēt bibliotēku. Tā 2016./2017. mācību gadā 2.un 4.apvienotās klases kolektīvs lasīja Bērnu žūrijas grāmatas, kopā tika pārrunāts, izvērtēts. Katram bērnam bija savs groziņš, kurā par izlasīto grāmatu, tika ielikts viens ābols. Noslēguma pasākumā tika vērtēta ābolu raža. Lielākajai skolēnu daļai groziņi bija pilni- tas nozīmē, ka grāmatas tika izlasītas. Jaunajā mācību gadā sāka sadarboties ar pašiem mazākajiem – pirmās klases skolēniem. Arī izvēlējās bērnus iepazīstināt ar Bērnu žūrijas grāmatām. Tā kā pirmklasniekiem lasīšana vēl pieklibo, tad reizi mēnesī notika Lasāmstunda. Bibliotekāre lasīja priekšā jaunās grāmatas. Pēc katras izlasītās grāmatas notika pārrunas, radošās darbnīcas. Bibliotēkā ciemojās arī pirmskolas iestādes vecākās grupas bērni, lai iepazītos ar vietu, kur “dzīvo grāmatas”.

Cesvaines bibliotēkā jau tradicionāli norisinājās lasītveicināšanas projekts “Burtu spēles”, kur jaunā paaudze vairākās vecumu grupās lasa grāmatas, piedalās radošajās pēcpusdienās, izsaka savas pārdomas par grāmatām un vērtē tās. 2017.gadā šo projektu uzsākuši 66 dalībnieki, 35 no viņiem pabeiguši darbu līdz galam. Regulāra sadarbība noritēja ar 3.b klases skolēniem un audzinātāju – gan viņi nāca uz bibliotēku, un bibliotekāre lasīja priekšā kādu grāmatu, kad pēc dzirdētā bērni dalījās pārdomās, veica kādu uzdevumu, komandu spēli, gan arī devās uz klasi, runājot par grāmatām tur.

Burtu spēles” atklāja janvāra beigās. Februārī uz radošo pēcpusdienu pulcējās 1.-2. klašu dalībnieki, no papīra, līmes un auduma veidojot savu Lupatiņu stāstu. Maijā 3.-4. klašu lasītāji, iedvesmojoties no U. Starka grāmatas “Proti svilpot, Juhanna?”, katrs rakstīja vēstuli kādam pansionātā dzīvojošam cilvēkam un nākošajā pēcpusdienā devās ciemos, lai nodotu vēstuli rokās un sadraudzētos.

“Burtu spēļu” noslēgums arī sastāvēja no 2 daļām. Maija beigās pasākuma dalībnieki pulcējās bibliotēkā, lai atskatītos uz paveikto, noskaidrotu lasīto grāmatu goda pjedestālu. Apbalvoti tika čaklākie lasītāji. Un jūnija sākumā devās izzinošā braucienā - ar kuģīti gar Daugavas gleznainajiem krastiem, bagātinot zināšanas ar stāstu par vēsturi, kā arī uzzinot, kā top konfektes “Gotiņa” Skrīveru saldumu fabrikā un pašiem iemēģinot roku konfekšu tīšanā. Šis pasākums deva prieku bērniem un bibliotekārēm gandarījumu.

5. oktobris 9.klases skolēniem sākās ar dzejas rītu bibliotēkas lasītavā. Liezēres skolas latviešu valodas un literatūras skolotāja Regīna Paegle neierastām metodēm, izmantojot starppriekšmetu saikni, vadīja nodarbību aplī. Ievadā vizuāli smiltīs tika atainots stāsts par vīru tuksnesī un aku, vedinot jauniešus uz filozofiskām pārdomām. Tad tika rakstītas haikas. Skolēniem bija iespēja iepazīt Regīnas dzejas grāmatīņu.

24.februārī Lubānas pilsētas Bērnu literatūras nodaļā notika PII Rūķīši vecākās grupiņas “Īkstīši” prezentācija ”Mana pirmā grāmatīņa”.

Bērni kopā ar audzinātājām veselu nedēļu bija pētījuši grāmatu pasauli, noskaidrojuši, no kā grāmata sastāv, kā top ilustrācijas, teksts. Pēc tam bērni paši bija veidojuši savu grāmatu – fantazējuši, par ko rakstīs, veidojuši grāmatas vāku, rakstījuši tekstu, tad zīmējuši ilustrācijas.

Grāmatu prezentācija notika Lubānas pilsētas bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļā – katrs autors tika aicināts ērti iekārtoties uz prezentācijas krēsla un droši nolasīt savu garadarbu klātesošajiem, kuri to uzņēma ar siltiem aplausiem. Grāmatīņās bija aprakstīti notikumi mežā un mājās, kā arī fantastiski atgadījumi.

Ar savām pirmajām grāmatām viņi vēlējās iepazīstināt arī citus Lubānas bērnus, tāpēc daļa grāmatu palika bibliotēkā kā izstādes "Mana pirmā grāmatiņa" eksponāti.

Ērgļu bibliotēkā februārī notika pēdējā projekta "Grāmatu starta" mazo Pūcišu skolas sanāksšana, kur mazie ar saviem vecākiem gatavoja cāļa masku par godu gaiļa gadam, spēlēja rotaļdziesmas un meklēja zvēriņus, kuri bija atstājuši pēdas, bet bija noslēpušies.

- **Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums**

Liela nozīme ir sadarbībai ar PII audzinātājiem, vietējām skolām, skolotājiem, klašu audzinātājiem, arī mākslas un mūzikas skolām. Sadarbības izpausmes vērojamas ikvienā pasākumā, izlikta mākslas skolas audzēkņu zīmējumu izstādes.

Labāka sadarbība ar pirmsskolas vecuma bērniem ir tajās bibliotēkās, kas atrodas vienās telpās vai to tuvumā, piemēram Bērzaunes, Dzelzavas pagasta 2., Lazdonas, Ļaudonas, Praulienas, Lubānas, Cesvaines bibliotēkās.

Kusas bibliotēka atrodas skolas telpās, kas ir lieliska iespēja tālākas sadarbības ar skolas bibliotēku un multifunkcionālo centru attīstīšanā.

Stirnieņu publiskā un skolas bibliotēka atradās vienās telpās, bija viens darbinieks, taču 2017.gads bija pēdējais Stirnieņu skolas pastāvēšanas gads. Arī Meirānu skolas un pagasta bibliotēkā strādā viens darbinieks.

Daudzviet aktīvi darbojas bērnu un jauniešu centri, piemēram, Ļaudonā, Praulienā, Bērzaunē, kas minēti gan kā sadarbības partneri, gan vienlaikus zināmā mērā arī kā konkurenti, jo bērni un jaunieši izvēlas gan vienu, gan otru iestādi apmeklēt. Diemžēl bibliotēkas nevar konkurēt, piemēram, ar spēļu piedāvājumu.

Lubānas bibliotēkā šogad prioritāte bija pirmsskolas vecuma bērnu iesaistīšana bibliotēkas lietotāju skaitā, tad neatņemama šī procesa sastāvdaļa bija sadarbība ar PII Rūķīši skolotājiem. Bērnu dārzā audzinātājas cenšas ieinteresēt bērnus lasīt, kā arī rosina bērnu vecākus apmeklēt kopā ar bērniem bibliotēku un lasīt grāmatas, jo laba lasītprasme ir pamats bērna kvalitatīvai izglītībai. Laba sadarbība ir izveidojusies ar Lubānas vidusskolas sākumskolas pedagogiem, kuriem rūp skolēnu izaugsme. Arī 5.-7.klašu latviešu valodas skolotāja labprāt aicina uz stundām pastāstīt par jaunāko literatūru.

Varakļānu bibliotēkas nozīmīgākie sadarbības partneri darbā ar bērniem ir pirmsskolas izglītības iestāde, vidusskola un bērnu mūzikas – mākslas skola (zīmējumu izstādes bibliotēkā). 2017. gadā ievērojami uzlabojās sadarbība ar skolu un latviešu valodas skolotājiem. Tas pateicoties bibliotēkas jaunajai bērnu programmai "Viena stunda bibliotēkā" un nacionālās skaļās lasīšanas sacensībai.

- **Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā**

Madonas novada bibliotēkas rīkotajos semināros regulāri tiek runāts par darbu ar bērniem novitātēm, aktualitātēm. Atsevišķi darbinieki apmeklējuši profesionālās pilnveides pasākumus arī Rīgā un Cēsīs, veltītus gan darbam ar bērniem, gan kā kāda no tēmām veltīta šim darbam.

- **Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi**

Daudzās bibliotēkās samazinās bērnu skaits – gan iedzīvotāju skaita ziņā, līdz ar to arī bibliotēkas lasītāju skaits samazinās. Salīdzinoši pēc PMLP datiem, 2017.gadā bērnu un jauniešu skaits reģiona 5 novados samazinājies par 112 bērniem. Slēgta Stirnienes pamatskola, Cesvaines internātpamatskola.

Barkavas bibliotēka - kā vienu no problēmām minama- samazinās bērnu skaits pagastā. Līdz ar to skolēnu skaits nepieaug, tas ir nemainīgs jau vairākus gadus. Skolā mācās bērni no blakus pagastiem un izmanto sava pagasta bibliotēkas pakalpojumus.

Ir mazinājusies bērnu interese par grāmatu lasīšanu, arī lasīšanas iemaņas mazinās. Tā ir visas valsts mēroga problēma. Bērni ļoti daudz laika pavada elektroniskajā vidē- pārsvarā tās ir spēlītes. Ar 2017. gadu pie Barkavas kultūras nama darbojas *Bērnu istaba*, bērni brīvo laiku pavada šeit. *Bērnu istabā* notiek dažādas nodarbības. *Bērnu istabā* strādā darbinieks uz 0.7 slodzēm.

Problēmas risinājums:

1. Izdot interesantas bērnu grāmatas.
2. Samazināt bērnu grāmatu cenas.

Bibliotēkā ir materiāli, ko izvēlas jaunākie bērni, piemēram, zīmēt, krāsot, pildīt krustvārdu mīklas, minēt mīklas, lasīt anekdotes – vienmēr pa rokai ir kaut kas ar ko nodarbināt bērnus – praktiskām, prātu attīstošām nodarbēm. Bibliotēkaram jābūt arī pedagogam un psihologam.

Nereti bērni nāk izrunāt kādu savu sāpi, jāspēj uzklaut, sadzirdēt, mierināt, dot padomu. Nāk vienkārši pavadīt laiku pēc skolas, iesaistoties savā starpā dažādās lomu spēlēs, jo šeit viņi jūtas komfortabli...

Bērzaunes bibliotēka - daudz laika Bērzaunes pagasta bērni pavada bērnu un jauniešu centrā “Rīts”, kur ir sarūpētas elegantas galda spēles, pieejami datori, tiek rīkotas dažādas nodarbības un pasākumi, kur uz dažiem tiek aicināta arī bibliotēka.

Problēmas risinājums: izdot interesantas bērnu grāmatas par nelielām cenām, atvēlēt līdzekļus jaunu, modernu mēbeļu iegādei.

Šobrīd jaunajiem lasītājiem ir skaistas un interesantas, pat teiktu aizraujošas grāmatas, ar uzdevumiem, košām ilustrācijām. Jaunie vecāki nelasa grāmatas, tas neveicina arī bērnu lasīšanas vēlmes. Ierastāks skats ir, kad visa ģimene lūkojas katrs savā viedtālrunī, nevis vakarē ar grāmatām rokās. Tātad jāveicina pieaugušo lasītvēlme!

Degumnieku bibliotēka - lielā sāpe, kas izvēršas par problēmu, ir bērnu nevēlēšanās lasīt, jo jaunās tehnoloģijas ļoti spēcīgi izkonkurē lasītprieku. Lielāks prieks viņiem ir dažnedažādās pieejamās spēles datoros, telefonos, planšetēs. Tur viss ir spožs un atraktīvs. Kā ar to cīnīties, nezinu. Un vai vajag? Grāmatas lasīs tie, kam būs interese par pašu lasīšanas procesu, vēlēšanās iedziļināties situācijās, grāmatu varoņu tēlos, uzkrāt zināšanas. Tādi bērni un jaunieši ir un būs arī nākotnē. Priečasimies par viņiem! Secinājums tāds, ka no tiem skolēniem, ar kuriem bibliotēka aktīvi darbojusies no pirmajām klasītēm, arī vecākajās klasēs dažiem tomēr nav zudusi interese par literatūru.

Saikavas bibliotēka- lauku bērni ir ļoti noslogoti, jo agri no rīta dodas uz skolu Praulienas centrā, nogurdinošs ceļš uz skolu un atpakaļ, liela mācību slodze – tas viss ietekmē bibliotēkas apmeklēšanu, nepieciešamību pēc grāmatu un periodiku lasīšanas tehnoloģijas laikmetā nomainījusi interneta informatīvā vide. Skolēni izmanto savus jaunus telefonus un mazāk iegriežas bibliotēkā. Bibliotēkā vērojama lielāka rosība skolas brīvlaikā un sestdienās.

Vestienas pagasta bibliotēkas apmeklējumu samazināšanos ļoti ietekmē tas, ka pamatskolā ir izveidots kvalitatīvs Wi-Fi, - bērni galvenokārt izmanto telefonu iespējas. Zināmas cerības piesaistīt daļu bērnu ir tāpēc, ka skolēni ir pozitīvi izteikušies par bibliotēkā atjaunoto datortehniku.

8. Novadpētniecība

- **Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes**

Bibliotēkas ir iesaistījušās vairākos Latvijas simtgadei veltītos projektos. Sadarbībā ar pagasta pārvaldi un kultūras namu tika veidoti vēstījumi un foto materiāls Tautas Saimes grāmatā. Madonas novada bibliotēkas Iesaistījāmie interaktīvās spēles par Madonas novadu "Gailis ganos" veidošanā sadarbībā ar biedrību "Aronas pīlādzis."

Neraugoties uz jauno tehnoloģiju attīstību, bibliotēkas darbs novadpētniecības jomā būtiski nemainās. Varbūt ar laiku to varēs veikt jaunā kvalitātē, varbūt visus materiālus digitalizēt, bet pagaidām bibliotēku tematiskajās mapēs turpina krāties materiāli par pilsētām, pagastiem – to ļaudīm, dabu, norisēm sabiedrībā un politikā. Bibliotēkās ir vieta arī novadpētniecības stūrītim, kas nemitīgi tiek pilnveidots un papildināts.

Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka ar Dzelzavas kultūrvēsturiskā mantojuma fotogrāfijām un aprakstu dalījās Pētera Apiņa grāmatas "Latvijai 100" sagatavošanā. Bibliotēka apkopo nozīmīgākos Dzelzavas pagasta gada notikumus.

Barkavas bibliotēkā tiek apzināti pagasta ļaudis, kuri daudz darījuši Barkavas pagasta izaugsmē un attīstībā. Papildinātas mapes ar jauniem materiāliem. Interesentiem tiek piedāvāta iespēja kopēt, ieskenēt materiālus.

Tika savākti māla paraugi, lai keramiķe Līga Skariņa varētu veidot traukus ar Barkavas vietvārdiem, kuri tiks veltīti *Latvijas 100*.

Bērzaunes bibliotēkā tiek apzināti pagasta ļaudis, kuri daudz darījuši pagasta izaugsmē un attīstībā, sagaidot Latvijas simtgadi. Tiek papildinātas mapes ar jauniem materiāliem un sistematizētas. 2017.gadā izveidotas mapes ar materiāliem "Gaiziņa skapis", "Bērzaunes pagasta saimniecības no 1939.gada, to turpmākais liktenis līdz 1989.gadam, "Barikādes. Bērzaunieši". Interesentiem tiek piedāvāta iespēja kopēt, ieskenēt materiālus.

Kalsnavas bibliotēkas novadpētniecības darbs veltīts pagasta lielā projekta – J.Alunāna parka atjaunošanai, kas neietver tikai J.Alunāna personības atspoguļojumu, bet arī visa Kalsnavas pagasta notikumu aktualizēšanu. Projekta koncepcija, ka pāri visam stāv parka funkcionalitāte, uzliek par pienākumu dot ievirzi potenciālajiem tā lietotājiem neredzēt tikai funkciju, bet arī šīs vietas filozofisko un simbolisko nozīmi. Tāpēc tika izveidota grupa, kas vēlāk kļuva par komandu šo jautājumu risināšanā. Bibliotēkas lielais ieguvums – ainavu arhitektes Aija Kaškure, Solvita Gailuma.

Novadpētniecības tēma caurvij arī noteiktas bibliotēkārās stundas un prezentācijas materiāla sagatavošanu dažādu auditoriju vajadzībām. Ieinteresēšanai novadpētniecības jautājumos veltīta arī skolēnu ekskursija, kur izmantoti vairāki komponenti – ne tikai faktoloģiskais un bibliotēku resursos atrodamais, bet arī aculiecinieka stāstījums un zināmas ekspedīcijas iezīmes.

Sausnējas bibliotēkā – izlikta izstādes novadniekiem un 2 foto izstādes: no 6. 02.- 6.03. bibliotēkā bija apskatāma Artūra Grotes fotoizstāde. Artūrs uzaudzis Sausnējā, bet tālāk dzīves ceļš aizvedis uz Cēsu pusi, arī pašlaik dzīvo Amatas novada Amaticiemā. Tur Vidzemes dabas skaistums īpaši redzams, kas mudina to arī iemūžināt. Ar fotografēšanu Artūrs aizrāvās jau bērnībā. Pirmās krāsu fotogrāfijas tapa 1970. gadā, kad viņš mācījās Rīgas elektromehāniskajā tehnikumā. Vairākus gadus Artūrs Grote aktīvi darbojās fotoklubā „Cēsis”.

No 5. - 29.12. bija apskatāma foto izstāde "Līgo vakars Ērgļos ar Raimonu Paulu...". Fotogrāfijās fiksēta pasākuma tapšanas gaita, no idejas līdz pasākuma īstenošanai. Izstādi veidojis Madonas novadpētniecības un vēstures muzejs. Ar fotogrāfiju autoru varēja tikties atklājot izstādi 5.decembra vakarā 17³⁰. Valdis Zirnis pastāstīja par notikumiem, kas fiksēti fotogrāfijās un to norisi.

Liels atbalsts un sadarbības partneris novadpētniecības darbā ir Sausnējas pagasta vēstures muzejs un tā vadītāja Ilga Kronīte. Pagastā ir arī citi novadpētniecības entuziasti, pensionētas skolotājas Dzintra Ungera un Gaida Mihailova, kā arī Sausnējas pamatskolas skolotāja Elita Leiboma. Iepriekšējos pārskata gados kopīgi ar Elitu, Dzintru un pagasta muzeja vadītāju Ilgu savākti un apkopoti materiāli par kopsaimniecību laiku Sausnējas pagastā no 1949. gada līdz paju sabiedrības likvidēšanai. Pēc darbošanās nepilnu triju gadu garumā ir iznākusi atmiņu grāmata par kolhozu laikiem - „Kolektīvā saimniekošana Liepkalnē, Sausnējā, Sidrabiņos”. Tā ietver sevī iedzīvotāju atmiņu stāstus, vēstures notikumu atspoguļojumu preses izdevumos, fotogrāfijas un dokumentus no personīgajiem arhīviem. Izmantoti Madonas arhīva un pagasta vēstures muzeja materiāli par kopsaimniecībām mūspusē. 27.maija pēcpusdienā šis darbs vainagojās ar grāmatas atvēršanas svētkiem.

- **Novadpētniecības krājums:**

- ✓ ***komplektēšana, ietvertu materiālu veidi***

Bibliotēkas turpina papildināt tematiskās un novadpētniecības mapes par pagastu, pilsētu vēsturi un novadniekiem. Pamatā tās ir rakstu kopijas no preses izdevumiem, grāmatas par novadu un novadniekiem. Pieejamas 471 novadpētniecības tematikai veltīta mape, arī albumi.

Dzelzavas pagasta 1.bibliotēkā ieguvums ir arī 2017. gada nogalē izdevniecība “Latvijas Mediji” izdotā grāmata “Koki mājas nepamet”, kuras autors ir novadnieks Guntis Eniņš.

Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka 2017.gadā bibliotēka aizsāka materiālu vākšanu par kādreizējo „Kūdras Fabriku”, tika izveidota mape, vākti materiāli, fotogrāfijas, aptaujāti vecākā gada gājuma iedzīvotāji. 2018.gadā aizsāktais darbs jāturpina.

Mētrienas bibliotēkas viena no 2017. gada prioritātēm darbā bija tieši novadpētniecība. Tika papildinātas un kārtotas novadpētniecības mapes. Mētrienas pagasta bibliotēkā pieejamas 17 *novadnieku mapes* – Uldis Auseklis, Zane Beģe- Begge, Maruta Bička, Leons Briedis, Voldemārs Beķers, Baiba Dumpe, Marija Galeniece, Izabella un Gunārs Kroļļi, Jānis Ūze, Oļģerts Liepiņš, Ansis Līventāls, Osvalds Mauriņš, Pēteris Pommers, Rute Svīle, Pēteris Sauleskalns, Arturs Vanags, Imants Vanags.

12 mapēs apkopoti raksti no preses izdevumiem par Mētrienas laika posmā no 1976. – 2012. gadam. Mētrienas pagasta vēsturiskais apraksts, kas sākts 1992. gadā un regulāri tiek turpināts sniedz īsu informāciju par visiem pagasta notikumiem.

3 albumi (fotogrāfiju veidā) stāsta par kultūras dzīvi līdz 1998. gadam.

Saikavas bibliotēkā turpina fotografēt vecās mājvietas, pierakstot māju nosaukumus. 2017.gadā novadpētniecībai lielāka uzmanība tika veltīta sakārtojot materiālus mapēs. Iegādāts jauns atsevišķs plaukts novadpētniecības materiālu, novadnieku - rakstnieku un dzejnieku literatūras krājuma izvietojšanai šajā plauktā.

Sarkaņu bibliotēkā atskaites periodā izveidota jauna mape par amatniecības vēsturi Sarkaņu pagastā. Bibliotēkas novadpētniecības krājums papildināts ar materiāliem no 19.gs.beigu un 20.gs. sākuma laikrakstiem, sadarbības rezultātā ar Madonas pašvaldības projekta “Haralda Medņa muzejs” vadītāju Inesi Mailīti. Kā arī iegūti apraksti par skolotāju, Tautas daiļamata meistari aušanā Ausmu Koruli (dzimušu Sarkaņu pagastā).

Šobrīd Sarkaņu bibliotēka ir vienīgā Latvijā, kuras krājumā atrodas TD meistares aušanā Ineses Mailītes sastādītā grāmata “Viļumsona stelles un raksti” (2017). Grāmatas sākumā lasāms “Sarkaņu stellu stāsts” par Viļumsona stellēm un reizē arī par aušanas prasmju atdzimšanas sākumu Madonas novadā. Grāmatā pārlikti no vecās ortogrāfijas mūsdienu rakstībā (Sabīnes Riebas

veikums) 20.gs. sākumā izdotās visas P.Viļumsona grāmatas: “Pirmdienas rīts”, “Otrdienas rīts”, “Trešdienas rīts”, “Ceturtdienas rīts”. Pārzīmēti Auto CAD raksti un vērumi no 3 grāmatām. Publicēts Anetes Karlsones pētījums “Vienpaminas stellas Latvijā un to audēji”. Publicēta karte ar līdz šim zināmo Pētera Viļumsona steļļu atrašanās vietām Latvijā.

Lubānas bibliotēkas novadpētniecības materiālu klāsts 2017. gadā ir papildinājies ar 4 jaunām grāmatām:

Mudīte Tauriņa „Tur aiz skolas kalna”
Jānis Liepiņš „Nezūdamība” un „Otrais zvans”
Imants Zembergs „Likteņa nolemtie”

✓ **krājuma organizācija un glabāšana**

Ļaudonas bibliotēkā apmeklētāji sev vajadzīgo informāciju izvēlas meklēt interneta resursos. Savāktie materiāli ir noderīgi tematisko, novadpētniecības izstāžu papildināšanai. Kā prioritāte nākamajam gadam izvirzīta novadpētniecības mapju pārkārtošana, ievērojot UDK klasifikāciju, lai mapes būtu ērtākas lietošanai.

Stirnieces un Saikavas bibliotēkās tika iegādāts jauns plaukts novadpētniecības materiāliem.

✓ **digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana**

Kalsnavas bibliotēkā pārskata periodā tiek skenēti fotomateriāli (19.gs. beigas – 20.gs. sākums), veikts darbs periodika.lv un historia.lv, lai apkopotu materiālus digitālā formā. Nobriedusi iecere veidot tematiskas galerijas facebook Kalsnavas Ziņu lapā.

Ļaudonas bibliotēka - lai šo darbu un informāciju varētu saglabāt un nodot nākamajām paaudzēm, ir būtiski apdomāt ieceri par novadpētniecības materiālu digitalizāciju. Patreizējā situācijā šim darbam trūkst gan resursi, gan zināšanu.

✓ **krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums**

Sagaidot Latvijas simtgadi, Degumnieku bibliotēka aicināja pagasta iedzīvotājus atstāt kādu īpašu grāmatu savai bibliotēkai. Bibliotēkā izveidots *Degumnieku bibliotēkas īpašais grāmatu plaukts*. Jau 2017.gada nogalē uz aicinājumu atsaukušies vairāki iedzīvotāji. Bibliotēka tikusi pie ļoti interesantām grāmatām. Piemēram, Goppers K. “Krusttēvs Oskars” (par O. Kalpaku, izdota 1966.gadā izdevniecībā “Zelta Ābele), kas ir novadpētniecības materiāls. Labas mākslas grāmatas – par baletu, par Maiju Tabaku, par J. Rozentāla dzimtu u.c. Līdz Latvijas 100.dzimšanas dienai cerams šis plaukts būs bagāts ar vēl vairākām interesantām grāmatām.

✓ **izmantojums**

Biksēres bibliotēkā novadpētniecības materiālu mapes tiek regulāri papildinātas ar visu jaunāko informāciju: kopijas no laikrakstiem un žurnāliem, izdrukas no elektroniskajiem resursiem, pasākumu afišas u.c. veida informāciju, kura ir novietota redzamā vietā (datortelpas plauktā) un apmeklētājiem viegli izlasāma. Tās savā darbā visbiežāk izmanto studējošā jaunatne. Aizejot gadiem, arvien tuvāk mūžībai aiziet mūsu pagasta iedzīvotāji, kuri pārdzīvojuši drūmos represiju gadus, izstaigājot skarbos Sibīrijas ceļus. Jau Sarkaņu pamatskolas skolēni uzsāka (2009) un tagad turpina Biksēres bibliotēka atmiņu stāstu veidošanu par mūsu pagasta represētajiem iedzīvotājiem.

Ir uzkrāti materiāli, par Sarkaņu pagasta ļaudīm, notikumiem, pagasta dzīvi, darbību, aktualitātēm, pašdarbību, skolas novitātēm un absolventu tālākajām dzīves gaitām, par kurām publikācijas ņemtas no laikraksta „Stars”, „Sarkaņu ziņas”, „Mājas Viesis” un „Ievas stāsti”.

Kā atzīmē Ērgļu bibliotēka - novadpētniecības materiālu popularizēšana pārsvarā ir mūsu esošo un bijušo novadnieku jubilejās un atceres dienās, kad tiek veidotas izstādes par viņiem, izmantojot savāktos biogrāfiskos materiālus, kā arī izstādot bibliotēkā pieejamos daiļdarbus.

- **Novadpētniecības darba popularizēšana**

Izstādes, pasākumi, ekskursiju grupas – veidi, kā tiek izmantoti, popularizēti bagātīgi uzkrātie novadpētniecības materiāli.

Sarkaņu bibliotēkas gada spilgtākais 20.septembra pasākums sadarbībā ar Madonas reģionālo bibliotēku – godpilnā iespēja uzņemt Sarkaņu bibliotēkā Latvijas 15.bibliotēku novadpētniecības konferences “Šodienas notikums – rītdienas vēsture” dalībniekus, pastāstīt par bibliotēkas darbību, parādīt košos Sarkaņu tautiskos brunčus. Viesi pabija arī blakus ēkās - novadpētniecības muzejā un amatu skolā.

Tika iesūti materiāli par Jumurdas bibliotēku LNB Atbalsta biedrības aptaujai /anketai Latvijas Valsts simtgades projektam “Bibliotēkas, kas palīdzēja izaugt Latvijai”, atbilde par rezultātu vēl nav saņemta.

Lazdonas bibliotēkas popularizētā Ineses Litauniks darināto leļļu izstādes popularizēšana notika dažādās novada vietās visa gada periodā. Patīkams bija notikums, ka Inesi uzaicināja piedalīties Madonas novada pasākumā “Neparasti parastie madonieši”.

Pieminot novadnieci Mariju Atālu, kas aizgāja mūžībā 2017.g.jūlijā, organizēta viņai veltīta 90.gadu jubilejas piemiņas izstāde “Rotu mirdzumā”, kas akcentēja kādreizējās zvērsaimniecības “Madona” ilggadējās galvenās zootehniķes aizraušanos ar rokdarbiem.. M.Atālas roku darinājumi rotā Pareizticīgo baznīcu, draugu un paziņu mājokļus, kā arī pārļu rotu kolekcija ģimenei. Izstādes atklāšana notika bibliotēkā 22.novembrī un to varēja skatīt līdz 16.decembrim. Izstāde guva plašu sabiedrības atsaucību un tika labi apmeklēta.

Atbalstot iedzīvotāju lielo ieinteresētību, tika turpināta sadarbība ar Jēkabpils ukraiņu kultūrizglītojošo biedrību “Javir”. Muzikāli tematiskais pasākums “Ukraiņu vakarēšana” notika 25.11.17. Lazdonā. Biedrība “Javir” sniedza koncertu un pasākuma otrā daļa bija veltīta Katrīnas un Andreja dienas svinēšanas tradīcijām, kādas tās ir ukraiņu tautai un savukārt mēs stāstījām, kādas tās ir latviešiem. Pasākums guva lielu atsaucību.

Pārskata periodā organizējot novadpētniecības darbu liela vērtība tiek piešķirta vietējo cilvēku izcelšanai un atpazīstamībai. Iesāktais darbības virziens tiks turpināts arī nākamajā gadā.

Ļaudonas bibliotēkā viens no pasākumiem notika jūnijā - veltīts Medicīnas darbinieku dienai. Uz pasākumu tika aicināti visi interesenti, jo īpaši šajā jomā strādājošie. Šāda veida pasākumi tiek organizēti ar mērķi pulcināt kopā vienas nozares interesentus, kā arī iespēju pārējiem dzirdēt dažādus atmiņu stāstus, kas ir kā vēsturiskas liecības par senākiem laikiem. Pasākums izdevies – pensionēto medicīnas darbinieku atkal redzēšanās prieks, interesantas atmiņas, fotogrāfijas, dziesmas, spēles un jauks kopā pavadītais laiks.

Jau tradicionāli Ļaudonas pagasta svētkos augustā iesaistās arī bibliotēka. 2017.gadā svētku ietvaros viena no piedāvātajām aktivitātēm mūsu novadnieces Ivetas Tropas gleznu izstādes atklāšana. Izstādē divu mēnešu garumā varēja baudīt gleznas ar burvīgiem Ļaudonas dabas skatiem.

Oktobrī notika pasākums sadarbībā ar kultūras namu. Ļaudonā pulcējās dzejnieka un Latvijas patriota Andreja Eglīša talanta cienītāji un līdzgaitnieki, lai atzīmētu A.Eglīša 105.dzimšanas dienu. Pasākums sākās ar svētbrīdi dzejnieka atdusas vietā Ļaudonas kapos, kur uzstājās Zemessardzes 52.kājinieku bataljona vokālais ansamblis "Junda". Pasākums noslēdzās Ļaudonas bibliotēkā, kur klātesošie varēja gan klausīties, gan paši deklamēt A.Eglīša dzeju. Tāpat neiztrūka silta tēja un video atmiņas par mūsu novadnieku un tautā tik iemīļoto dzejnieku A.Eglīti. Šajā nozīmīgajā dienā svinīgi tika atklāts arī jauns vides objekts – Ļaudonas pagasta simbolika grieze, līdz ar to šis datums turpmāk Ļaudonas pagastam būs nozīmīgs nu jau ar diviem pagastam nozīmīgiem notikumiem. Pasākums tika papildināts ar plašu materiālu klāstu par Andreju Eglīti – viņa dzīvi, daiļradi. Izstādē tika eksponēti savākie novadpētniecības materiāli.

Liezēres bibliotēkā - izstādes:

- 1., „Kalendāru nemiers” - dažādu laiku, veidu, adresātu kalendāri, informācija par kalendāriem, „kalendāru nemieriem”, kalendārus izstādei aizdeva liezērieši.
- 2., „... maza bilde rāmītī” – 16 dzimtu stāsti bildēs par 1949.gada 25.marta izvešanām un dzīvi Sibīrijā un pēc tam.
- 3., „Skolotāja mundieris” - Liezēres pagasta skolotāji dažādos laika posmos.

Praulienas bibliotēkā 27. martā tikšanās ar Uldi Cimmeru. Atceroties 1949.gada 25.marta deportācijas, Praulienas pārvaldes zālē notika tikšanās ar Uldi Cimmeru, kurš dalījās atmiņās par izsūtījuma laiku. Pasākumu apmeklēja pagasta iedzīvotāji un Praulienas pamatskolas vecāko klašu skolēni.

Organizēta izstāde uz 3 planšetēm, literatūras izstāde, pasākums, veltīts rakstniecei I. Indrānei.

Saikavas bibliotēkā par tradīciju kļuvušas rokdarbu izstādes, ko iecienījušas vecāka gadagājuma sievietes, piemēram. Ņ.Ereles un F. Maslabojevas rokdarbu izstāde. Prieks par skaistajiem darbiem!

6. martā Saikavas bibliotēkā bija tikšanās ar novadnieci Līgu Lieplapu par tējas zālīšu vākšanu, apstrādi, kaltēšanu „Tējas zālīšu spēks!” dažādu zālīšu degustācija. Stāsts par to, kādām slimībām kādas tējas ieteicamas. Veidota izstāde ”Tējas krūzītes”, ko sarūpēja bibliotēkas lasītāji.

Biksēres bibliotēka - 2017. gadā Biksēres muzejs atzīmēja 17 gadu jubileju. Kā jau katru gadu, tam par godu tika veidots neliels sarīkojums. Muzeja dibinātājs - Andris Trečaks, mākslinieciskais noformētājs – Didzis Akmentiņš, bibliotēkas vadītājs.

Tematiska izstāde “27. marts – Starptautiskā teātra diena” - bijušās Sarkaņu pamatskolas skolnieku teātra „Piņģerotiņš”(2015) leļļu teātra masku, leļļu un tērpu izstāde. Novadnieces, aktrises Olgas Dreģes radošās darbības atspoguļojums jubilejas mēnesī.

28.03.bibliotēku stāstu pasākums „Mans teātra stāsts”- turpinot savu ritējumu, "Stāstu kamolītis" martā piestāja Sarkaņu pagasta Biksēres bibliotēkā, lai pulcētu stāstniekus un klausītājus uz jauniem, aizrautīgiem stāstiem kopā ar Sarkaņu amatieru teātra "PIŅĢEROTS" aktieri un režisori Guntu Apeli.

15.10. Sarkaņu pagasta kolekcionāra, novadpētnieka Andra Trečaka privātkolekcijas un novadpētniecības materiālu izstādes atklāšana „Tautai rādāms, gadiem krātais”, ” kurā autors daudziem apmeklētājiem pastāstīja par vēl nepublicētiem vēsturiskajiem dokumentiem, to izcelsmi un nozīmīgumu un demonstrēja vēl nerādītu privātkolekciju „Tējkarotes”.

Biksērietes Laumas Akmentiņas - Grudules foto izstāde „Ziema Sarkaņos”

Tematiska literatūras izstāde „Ārstam, zinātniekam Aleksandram Bieziņam - 120”. Vasaras nogale Biksērē parasti tiek aizvadīta profesora Aleksandra Bieziņa zīmē. Viņa dzimtas mājās „Jaundilmaņos”, kur ierīkots muzejs, katru gadu augusta beigās tiekas gan tie, kas kopā ar profesoru veidojuši moderno Bērnu klīnisko slimnīcu, gan viņa studenti un tiešie darba turpinātāji, gan radi, no kuriem vairāki ir izvēlējušies iet Aleksandra Bieziņa pēdās. Lai pilnībā novērtētu cilvēka devumu, ir nepieciešams laiks. Vēsturnieki saka, ka devums ir īpašs, ja cilvēku atceras 100 gadu

pēc viņa dzimšanas. Aleksandru Bieziņu mēs pieminam arī 120 dzimšanas dienā, jo viņa atstātais mantojums ir īpašs. Par profesora Bieziņa devumu var teikt vienu - bez viņa ieguldījuma bērnu ķirurģijā tās attīstības līmenis būtu daudz zemāks nekā šodien. Profesors mīlēja savu darbu, un to raksturo divi viņa iecienīti izteicieni - „Manas īstās mājas ir bērnu slimnīca” un „Ir laime kalpot bērnu veselībai”. Stāstījumu par profesora mūža radošo veikumu varēja lasīt un skatīt arī Biksēres bibliotēkā dokumentālajā stendā „Ārstam, zinātniekam Aleksandram Bieziņam - 120”. Dokumenti tika aizgūti sadarbības ceļā no profesora Aleksandra Bieziņa muzeja „Jaundilmaņos”, muzeja vadītāja Ingrīda Pureniņa. Izlikti apskatei 25 dokumenti.

Vestiena- Latvijā plaši izskanējušā pasākuma “Ezera skaņas” nometnes laikā bibliotēkā valdīja sen neredzēta rosība novadpētniecības materiālu izpētē. Radošās darbnīcas rezultātā tapa avīze “Vestdiena”. No viena vecākās paaudzes (86.g.v.) iedzīvotāja iegūtas rakstveida liecības par sovhozu laikiem.

Cesvaines bibliotēkā augustā lielu apmeklētāju atsaucību izpelnījās Andas Līces jaunās grāmatas “Paldies, ka uzmodināji!” atvēršana. Dzejas skanējumu pašas dzejnieces lasījumā un pārdomas par šo laikmetu papildināja Elīnas Līces muzikālie priekšnesumi. Grāmatas autores talanta cienītātāji un apsveicēji bija nākuši no Cesvaines novada, braukuši no blakus novadiem un bijušie kolēģi – no Rīgas. Vietas lasītavā izrādījās par maz.

Gada nogalē no novadnieka Jura Sārņa saņemtas dāvinājumā 2 jaunas grāmatas: “No Cesvaines līdz Siguldai” un “Reiz...un tagad”. Šo grāmatu atvēršanas svētkos rakstnieka tagadējā dzīvesvietā Siguldā piedalījās arī delegācija no Cesvaines novada.

Aprakstus par Cesvaines pusi un tās cilvēkiem var atrast 2017.gadā izdotajā Birutas Eglītes grāmatā “Ceturtais bauslis” un Ingunas Baueres “Dieva riekšavā”.

Lubānas bibliotēkā iepriekšējā gadā atklātā lubānietes A. Reidzānes gleznu izstāde uzskatījās līdz maijam, jo izstādes apmeklētāji pie mums iegriezās arī otro un trešo reizi, līdz atvedot gan draugus gan kolēģus.

No janvāra līdz aprīlim sekoja līdzīgi basketbola kluba Lubāna spēlēm uz lielā ekrāna. Arī to var nosaukt par novadpētniecību, jo komandā spēlēja tikai Lubānas vidusskolu beigušie puīši.

Maija sākumā Lubānā viesojās lubāniešiem vēl nelasītas grāmatas autore Mudīte Tauriņa- dzimusi Lubānas pusē. Uz tikšanos ir atnākuši arī daži autores skolas biedri. Tikšanās ir skaista- Mudītei acīs pat asaras saviešas no siltās uzņemšanas. Autore rāda fotogrāfijas un stāsta par savu dzīvi, kas atainota grāmatā. Lubānai un lubāniešiem veltītas pirmās 107 lappuses grāmatā, kur lasām, cik pieticīgos apstākļos prata izdzīvot kupla daudz bērnu ģimene izpostītā zemē pēc kara. Šī grāmata ir neticami labi uzrakstīta – tas nav stāsts tikai par Mudīti Tauriņu, tā ir grāmata par mums pašiem.

Septembrī viesošanās Lubānas sociālās aprūpes centrā ar stāstījumu par dzeju un dzejas lasījumu par Lubānas novada dzejdaru darbiem. Stāstījums par Jāni Gavaru, Intu Viksniņu -Driķi, Gunti Feldmani, Onufriju Gailumu, Ēvaldu Leonu, Broņislavu Martuževu. Mazliet ieskicēti viņu dzīvesstāsti un runāta dzeja.

Ik pa laikam jau gribas izcelt savu- vietējo cilvēku devumu literatūrā. Tāpēc šogad savā dzejas mēnesī Lubānas bibliotēkā ir vērojama grāmatu izstāde “Lubāniešu dzejas rindas”. Izstādē izstādīti 6 autoru - J. Gavara, G. Feldmaņa, O. Gailuma, Ē. Leona, B. Martuževas un A. Kalniņas darbi.

Gatavojoties gada noslēgumam, izveidota fotogrāfiju retrospektīva izstāde par bibliotēkas pasākumiem, aktivitātēm un novadnieku dāvinājumiem. Apmeklētāji atzinīgi novērtē izstādi, dalās iespaidos par pasākumiem, kurus bibliotēkā apmeklējuši. Izrāda interesi par makulatūras vākšanas akcijas norisi un apsveic ar sasniegto 1. vietu valstī. Pārskatot makulatūrā atnesto papīru, novadpētniecībai atrastas vairākas Lubānas autoru grāmatas, fotogrāfijas, saglabātas arī grāmatas ar ierakstiem un zīmogiem, ka tās piederējušas Lubānas bibliotēkām.

Gads novadpētniecības darbā noslēdzās ar skaistu tikšanos ar lubānieti Imantu Zembergu un viņa 5. grāmatas „Likteņa nolemtie prezentāciju.” Imants stāstīja arī par savu pirmo nelielo grāmatiņu, kas gan nav publicēta, vien datordrukā uzrakstīta plāna burtņīca “Ieviedu laikā.”

Meirānu bibliotēkā - tikšanās ar novadniekiem:

Pēteri Ikaunieku, grāmatas „Vilku mednieka piezīmes” autoru aprīlī un

Ilgu Raščevsku, grāmatas „Norakstītie” autori decembrī.

„Par rudens ražu jādomā laikus!” - tikšanās ar Lubānas ziedu veikala vadītāju Dainu Nagli martā.

Izveidota prezentācija “ Meirānu muiža, prezentēta Madonas novada bibliotēkā “Stāstu kamolīša” pasākumā.

Murmastienes bibliotēka par godu pagasta ievērojamiem cilvēkiem organizē dažādus pasākumus: aizvadītajā gadā tās bija 8 izstādes un 5 pasākumi. Jau par tradīciju kļuvis atceres pasākums „Es no jauna piedzimstu savā februārī,” lai godinātu novadnieci, dzejnieci un kultūras darbinieci Martu Bārbali. Šogad februārī jubilejas un atceres dienas bija vairākām izcilām personībām – Mārai Zālītei, Skaidrītei Kaldupei, Elzai Radziņai...un apvienojot ar Martas Bārbales atceri, tika organizēts jauks pasākums „Es aizlūdzu par to, kas vēl ir nesabradāts”. Visās izstādēs un pasākumos vienmēr tiek uzsvērts un izcelts tas, kas saistās ar novadu, piemēram, literatūras izstādei „ Barikāžu janvāris” ” tiek pievienoti barikāžu dalībnieku saraksti un citi materiāli, saistīti ar mūsu novadu.

Ar tādu pašu pieeju organizēta arī izstāde un pārrunas „Lai atceramies, pieminam un vēlreiz nepieļaujam (1949.gada 25. marta deportāciju atcerai).

Novadpētniecība, protams, iziet arī ārpus pagasta robežām. Ar pasākumiem tiek atzīmēti un pieminēti ievērojami cilvēki, notikumi, iestāžu un organizāciju darbība bijušā Madonas rajona robežās. Arvien vēl tiek abonēts un lasīts Madonas reģiona laikraksts „Stars” un krāti ievēribas cienīgi raksti. Turpinās iepriekšējā gadā projekta „Nākotne sākas šodien” ietvaros iesāktais darbs pie materiālu vākšanas un apkopošanas par pagasta lauksaimniekiem. Dažādos pasākumos tiek izmantots pieejamais foto un video materiāls par zemnieku darbiem, rūpēm, problēmām, zaudējumiem un sasniegumiem. Šie foto un video materiāli tika izmantoti Eiropas dienai veltītajā pasākumā. Vislielāko interesi no apmeklētāju puses izraisīja foto izstāde „Mēs lepojamies”, kur tika apspriesti aizvadītā gada notikumi Latvijā, novadā, pagastā. Gaismā tika celti arī mūsu talanti, organizējot vietējo mākslinieku gleznu un rokdarbu izstādes.

Novadpētniecības darba aktivitātes

Nr.p.k.	Bibliotēkas nosaukums	Mapes	Pasākumi	Izstādes
1.	Madonas novada bibliotēka			
2.	Aronas pagasta Aronas bibliotēka	12	1	1
3.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	9		2
4.	Aronas pag. Viesienas bibliotēka	5	4	8
5.	Barkavas bibliotēka	5	1	1
6.	Stalīdzānu bibliotēka	8	5	2
7.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	23	2	5
8.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	23	2	7
9.	Dzelzavas pag. 2. bibliotēka	12		6
10.	Kalsnavas pag. bibliotēka	8	3	9
11.	Lazdonas pagasta bibliotēka	23	5	5
12.	Liezēres pagasta bibliotēka	15	9	3
13.	Liezēres pag. Mēdzūlas bibliotēka	4		

14.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	7	3	4
15.	Ļaudonas pag. Sāvienas bibliotēka	15		2
16.	Mārcienas pagasta bibliotēka	9	4	1
17.	Mētrienas pagasta bibliotēka	17	2	3
18.	Degumnieku bibliotēka	35		1
19.	Praulienas pagasta bibliotēka	15	5	5
20.	Praulienas pag. Saikavas bibliotēka	13	2	2
21.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	23	20	7
22.	Sarkaņu pag. Biksēres bibliotēka	18	2	6
23.	Vestienas bibliotēka	15	1	1
24.	Cesvaines bibliotēka	15	1	1
25.	Kraukļu bibliotēka	11		3
26.	Ērgļu bibliotēka	10	1	
27.	Jumurdas bibliotēka	16		1
28.	Sausnējas bibliotēka	6	5	4
29.	Lubānas pilsētas bibliotēka	36	3	3
30.	Meirānu bibliotēka	11	2	4
31.	Varakļānu tautas bibliotēka	16	1	1
32.	Murmastienes bibliotēka	7	5	8
33.	Stirnienes bibliotēka	29		2
34.	Kopā:	471	89	108

- **Sadarbība novadpētniecības jomā**

Barkavas bibliotēkā novadpētniecības darbu veikts, sadarbojoties ar pagasta iedzīvotājiem, vēstures izpētes entuziastiem. Izmantoti pieejamie elektroniskie informācijas līdzekļi.

Tika sniegta individuāla palīdzība vēstures materiālu sistematizēšanā un apkopošanā personīgo grāmatu izveidē z.s. "Kļavas" saimniekam Jānim Solzemniekam. Savāktie materiāli apkopoti 4 grāmatās.

Stalīdzānu bibliotēkā turpinās aizsāktā tradīcija, kad Bibliotēku nedēļas ietvaros tiek sagatavota kārtējā fotoizstāde "Kas notiek bibliotēkā", lai uzskatāmā veidā attēlotu notikumus aizvadītajā laika posmā. Novadpētniecības tēmu var realizēt caur pagasta avīzi. Tā kā bibliotēkas vadītāja ir "Barkavas Vārda" redaktore, tad katrā avīzes numurā ir rubrika "Vēstures lappuses", kurā vairākos turpinājumos tiek publicēts A.Ikaunieka raksts "Atmiņas par zemi- redzētas, dzirdētas, paša piedzīvotas".

Bērzaunes bibliotēkā - sadarbība ar pagasta iedzīvotājiem, vēstures izpētes entuziastiem, ar Bērzaunes skolu un centru "Rīts". Izmanto pieejamos elektroniskos informācijas līdzekļus.

Liezēres bibliotēkā organizēti pasākumi:

1. “Mirdzi, zvaigzne !” 2016. gada iedzīvotāju aptaujas noslēguma pasākums, izstādē notikumi bildēs un video.
 2. „... maza bilde rāmīti.” – piemiņas pasākums pie piemiņas akmens represīvo varu upuriem, izstādes atklāšana.
 3. Filmas „Likteņa līdumnieki” aktieru saiets - Tikšanās Kalna Jaunzemos – Nārбуļos, visiem kas pielikuši savus spēkus filmas “Likteņa līdumnieki” tapšanā. Neticami liels darbs tika ieguldīts sagatavošanās darbā – sētas sakopšana, mājas tīršana un pušķošana, maizītes cepšana, zupas vārīšana. Ūdens un elektrības atnešana – jā, tieši atnešana, jo šobrīd mājas ir neapdzīvotas. Sieviešu klubiņš, pagasta pārvaldes darbinieki, kaimiņi – visi ir pelnījuši uzslavu par paveikto, saliedētību un atsaucību. Filmas tapšanā piedalījās gandrīz puspagasts, bet uz pasākumu ieradās vairāk tālu ciemiņu, nekā vietējo. No galveno lomu tēlotājiem bija tikai Inga Alsiņa – Mīrga, Kaspars Znotiņš – Eidis, Augusts Blekte – Janelis, Roberts Gotlaufs – Edgars. Saieta dienu pārcēlām aktieru vēlmes dēļ, bet tāpat tikai 2 varēja ierasties.
 4. Saimnieču dienā - Aronas pagasta skatupunkti. - Ekskursija pie kaimiņiem, tikšanās ar Latvju saimnieci S. Čurksti, pēc sieviešu kluba iniciatīvas.
 5. Austrai Driķei -80!!! - Ilggadīgās pagasta medicīnas darbinieces, nenogurstošas pašdarbnieces sveikšana un sumināšana. Šīs vasaras viens no aizkustinošākajiem notikumiem. Bibliotēka dāvināja Austriņai „jubilejas galdu, bibliotēkas gaumē, ar pašas mūžā sastādīto ēdienkarti, pašas cepto un vārīto, dažreiz arī piededzināto.” Austriņa – viņu citādāk pagasta nemaz nesauc, daudzus gadus nostrādājusi par bērnu māsu pagastā, no slimnīcas pārvedusi simtiem jaundzimušo, katra vārdu un datumu ierakstot savā grāmatā, arī savas, nebūt ne vieglās dienas pierakstījusi kladītēs. Arvien vēl aktīva dejojāja, skandē dzejoļus no galvas, jo ilgus gadus spēlējusi arī amatierteātrī. Liezēres bibliotēkā lasa no 1950.gadiem, kad ar vienu koka čemodānu un grāmatu kasti ieradās Liezērē, pēc Cēsu medicīnas skolas beigšanas.
 6. Starptautiskā rakstītprasmes diena. Diktāts. - Diktāts profesionāla pedagoga vadībā, gramatikas skaidrojumi, skolotāju profesijas “noslēpumi.” Skolotāja Mārīte Fiļova, novērtēja arī iesniegtos tautas dziesmu glītrakstīšanas paraugus. Tos iesniedza tās paaudzes cilvēki, kuriem skolā bija īpašas glītrakstīšanas stundas. Nemaz daudz šie rokraksti neatšķīrās no skolas laikiem.
 7. Miķeļdienas pēcpusdienā - Pagasta senioru un s/k “Teiksmā” kopīgais pasākums, bibliotēkas domino izspēle, Eiropas valodu dienas uzdevumi, Dzejas dienas atskaņas. Bibliotēka atkal lika strādāt ne tikai rokām, bet arī prātam un atmiņai. Valodu dienai par godu – vārdam, jāpiemeklē tulkojums dažādās Eiropas valodās. Dzejas dienu sakarā – jāatceras E. Veidenbauma viedās dzejas rindas, kuras sagrieztas atkal jāsakārto pantos. Galda spēļu cienītāji izspēlēja bibliotēkas domino, un veco un jauno lietu sakārtošanu, atzina par ļoti interesantu un vērtīgu esam.
 8. Lāčplēša diena. - Svecīšu nolikšana pie Lāčplēša kara ordeņa kavalieru kapa vietām Liezēres kapos un pie pieminekļa Liezēres centrā. Atkal jauni atradumi un ieceres pagasta vēstures saglabāšanai.
 9. Mārtiņdienas atsvēte. - Gaiļu izstāde, tautas dziesmu vizualizēšana, mīklas un zīlēšana. Rubeņu gaiļa saimniece savu izcilo eksemplāru uz mājām vairs neņēma, bet atdāvināja bibliotēkai. Tagad tikai jāatrod tam goda vieta dzīvošanai.
- Novadpētniecības darbs 2017. gadā gājis soli soli ar bibliotēkas piedalīšanu, kā partnerim, NVO projektā. Biedrība „Ozols un zīle” īstenoja projektu „Vietvārdu talka Liezērē.” Ieguvums – brošūra, digitālā kolekcija pagasta mājas lapā www.liezere.lv, kartīšu kolekcija Liezēres pamatskolā. Dota atļauja kolekcijas izdrukāšanai bibliotēkas vajadzībām. Vietvārdu talkā piedalījās arī Liezēres pagasta Mēdzūlas bibliotēka.

Mētrienas - Jubilejas ozolu sakopšanas talka

Pirms vienpadsmit gadiem Mētrienas pagastā aizsākās tradīcija - iestādīt jubilejas ozolus par godu novadnieku simtgadēm:

A. Līventālam – 200 (2003.)

P. Pommeram – 100 (2004.)

O. Liepiņam – 100 (2006.)

P. Sauleskalnam – 130 (2007.)

A. Vanagam – 100 (2008.)

2017. gadā, pateicoties sieviešu kluba “Ābele” idejai, tika sarīkota talka. Talcinieki ne tikai veica sakopšanas darbus, bet arī klausījās stāstījumos par visiem 5 novadniekiem, piedalījās viktorīnā par Madonas novadu, apmeklēja Mētrienas pagasta muzeja eksponātus, kas diemžēl vairs nav kādreizējās muzeja telpās. SIA “Studija Grafs” tika pasūtītas jaunas norādes, kas vasarā arī tika nomainītas. 2018. gadā jāturpina darbs pie bukleta izdošanas.

Regulāri tiek turpināts Mētrienas pagasta vēsturiskais apraksts, kas sākts 1992. gadā, sarakste ar novadniekiem Latvijā un ārzemēs, sūtīta avīze „Mētrienas Dzīve”.

Praulienas bibliotēkā tikšanās ar leļļu meistari Inesi Litauniku -16.aprīlī visiem interesentiem bija iespēja tikties ar leļļu meistari Inesi. Inese pastāstīja par sava vaļasprieka pirmsākumiem, par to kā tiek veidotas lelles un kādi materiāli izmantoti to darināšanai. Stāstījums bija ļoti interesants, apmeklētājiem bija arī daudz jautājumu Inesei par leļļu darināšanu. 21. aprīlī sadarbībā ar Praulienas PII Pasaciņa metodiķi Inesi Kolneju notika vēl viena tikšanās ar Inesi Litauniku. Šajā tikšanās reizē leļļu meistare Inese ar savu vaļasprieku iepazīstināja Saldus novada pirmskolas iestāžu darbiniekus.

Praulienas pagasta bibliotēkas sagatavotā izstāde uz 25 planšetēm Arta Kumsāra dzīve un radošā darbība 2017. gadā bija apskatāmas Lazdonas bibliotēkā un Madonas novadpētniecības un mākslas muzejā. Praulienas pagasta svētkiem sagatavota prezentācija *Praulienai 510*, līdzdalība pie Praulienas iedzīvotāju vaļasprieku izstādes sagatavošanas. Sadarbībā ar sociālo darbinieci, pagasta pārvaldi un kultūras darbinieci veikts darbs pie Tautas Saimes grāmatas ierakstu tapšanas.

Piedaloties projekta „Praulienas pagasta dzimtu saknes Latvijā” realizēšanā kopā ar pagasta kultūras pasākumu organizatori Sarmīti Lazdiņu un operatoru Kārli Kumsāru, došanās pie pagasta iedzīvotājiem iemūžināt viņu stāstus par savām mājām un dzimtu.

Kraukļu bibliotēkā regulāri tiek rīkotas ekskursijas uz ēkas otro stāvu, kur apskatāmas klases, kādas tās izskatījās pēc 2006. gada, kad skolu likvidēja. Klasēs ir tāfele, krīts, skolotāju rādāmais kociņš. Ir fotogrāfijas, kurās ir attēloti Kraukļu skolas un pagasta notikumi, skolēnu rokrakstā rakstītās hronikas, pārgājiena apraksti. Ir izveidota klase ar 70.-80.gadu skolēnu mēbelēm-soliem, par kuriem ir liela interese. Eksponāti tiek papildināti ar senām mācību grāmatām, tintnīcu, skolēnu, vai skolotāju portfeli- somu un skaitļojamo mašīnu. Tie, kuri ir apskatījuši ekspozīciju, paši piedāvā atnest kādu senu ar skolu saistīti priekšmetu.

Sadarbība ar bijušiem Kraukļu skolas absolventiem- atnes iztrūkstošās izlaidumu fotogrāfijas; Cesvaines novada domes saimnieks atved norakstītu tehniku, piemēram- telefona aparātu, portatīvo datoru, Cesvaines vidusskolas saimnieks- skolas radio mezgla iekārtu u.c. eksponātus.

Varakļānu bibliotēkā pie novadpētniecības pasākumiem var minēt muzikāli literāro pasākumu “Dzejas noskaņas sveču gaismā”, kurā piedalījās vietējās apkārtnes dzejnieki, divas mākslas skolas audzēkņu tematiskās zīmējumu izstādes. līdzdalība Intas Rukas fotoizstādes “...atceroties dzīvi...” veidošanā. Izstādē varēja aplūkot arī novadnieku – dažādu karu dalībnieku – fotogrāfijas un dzīvesstāstus.

2017. gadā vietējā laikrakstā “Varakļonīts” bija publicēta rakstu sērija par bijušajiem uzņēmumiem pilsētā. Palīdzējām laikraksta redaktorei ar materiāliem no bibliotēkas krājumiem un arī ar tehniskiem darbiem – skenēšanu, kopēšanu.

Darbs pie novadpētniecības plānots turpināt esošajā apjomā, 2018. gadā lielāku vērību veltot Varakļānu 90. jubilejai un, protams, Latvijas 100. gadadienai.

- **Jauninājumi novadpētniecības darbā**

Aronas pagasta Aronas bibliotēkā notika Grostoniešu un Zalgauskiešu salidojums.

Barkavas bibliotēka, lai izpētītu pagasta ievērojamas vietas, vietas, kur dzīvojuši pagasta ievērojami cilvēki, interesentiem organizēja velobraucieni “Apkārt Barkavai- ūdensteces pagastā” 2017. gada maijā. Iepazīna lielākas un mazākas Barkavas pagasta ūdensteces, kur tās ņem savu tecējumu, cik garš ir to tecējums. Brauciena dalībnieki uzzināja, ka mūsu mazā Islienā upe savu tecējumu ņem no Islienā ezera, kurš atrodas Teiču dabas rezervātā. 1834. gadā Islienā upei nosaukums ir bijis Ihļa. Ieskaitot Aiviekstes upi, visu ūdens teču garums kopā ir vairāk kā 125 km. Bibliotēka sastādīja un izveidoja materiālu “Vārds *sala* Barkavas pagasta vietvārdos”. Tādas *salas* Barkavas pagastā ir 17.

Uzsākts darbs pie seno mājasvietu apzināšanu Barkavas pagastā. Šeit lielu palīdzību ar kartēm sniedza pagasta jauniešs Artūrs Pizičs.

Stalīdzānu bibliotēkā, iesaistoties projektā “Latvijai 100. Barkava”, tika vāktas vēsturiskās fotogrāfijas par Barkavas pagastu. Tika apzināti materiāli no Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja, Barkavas pamatskolas muzeja, Barkavas bibliotēkas savāktiem novadpētniecības materiāliem, kā arī tika izmantoti dažādi personīgie arhīvi. Projektā iesaistījās divas fotogrāfes, kuras dažām vēsturiskajām bildēm fotografēja mūsdienu variantus. Projekta rezultātā tika izdots kalendārs Barkava 2018, kuru ar pašvaldības atbalstu dāvināja ikkatrai Barkavas pagasta mājražotniecei jaunajā gadā. Kalendārā tika atlasītas skaistākās Barkavas pagasta mūsdienu bildes, klāt pievienojot mūsu novadnieces dzejnieces Anitas Skrjebes dzejas rindas un informāciju par pagastā notiekošajiem pasākumiem visa gada garumā. Tāpat projekta rezultātā jau ir tapis buklets par Barkavu un tiek gatavota ceļojošā izstāde “Barkava agrāk un tagad”. Izstādē būs 12 A1 formāta planšetes ar fotogrāfijām, kas raksturo aizgājušo laiku simts gadu garumā un mūsdienu Barkavas izskatu. Interesanta būs izstādes sadaļa “Viena vieta- dažādi laiki”, kur būs redzamas kādas konkrētas vietas vēsturiskais skatījums un mūsdienas. Bukleta un izstādes atklāšana paredzēta 2018.gada janvāra beigās. Izstādi atklās Barkavas pamatskolā, bet tālāk tā ceļos pa abām bibliotēkām, pārējām pagasta izglītības iestādēm un lielākajiem darba kolektīviem. Uz valsts simtgades svinībām tā būs skatāma kultūras namā, bet pēc tam nodota glabāšanā skolas novadpētniecības muzejā.

Bērzaunes bibliotēkā bibliotēkas vadītājas personīgais lielākais gandarījums bija tad, kad pagasta 1991. gada janvāra barikāžu dalībnieki Madonā saņēma 25 gadus gaidītos pateicības rakstus. Vissaviļņojošākais bija brīdis, kad veci vīri, liekot roku uz sirds teica: “Gods kalpot Latvijai”. Iniciatīva un barikāžu dalībnieku apzināšana, aptaujāšana bija bibliotēkas iniciatīva.

Ar četriem fotoattēliem Bērzaunes bibliotēka piedalījās pasākumā “Ainavu dārgumi”. Diemžēl, balsojums bija par mazu, lai kāds no attēliem iekļūtu finālā.

Gandarījumu sagādāja piedalīšanās muzeja istabas “Gaiziņa skapis” veidošanā kopā ar Larisu Freiju – viesu mājas “Gaiziņstars” īpašnieci, sabiedrības cilvēkiem Sanitu Somu un Imantu Pulksteni. Tas ir labs kopdarba paraugs.

Kraukļu bibliotēkas izveidotā ielaminētā kartīte 0,13x0,10cm formātā, kurai vienā pusē ir informācija un foto par bibliotēku un otrā pusē ir foto no ēkas 2. stāva ekspozīcijas ir pieprasīta un noderīga, jo bibliotēku apmeklē tūristi. Jaunajā Tūrisma kartē – Cēsaine 19. gadsimta pērle!- ir informācija par Muzeja ekspozīciju Kraukļu bibliotēkā.

- **Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi**

Apzinoties novadpētniecības jautājumu nozīmīgumu, 2017.gada rudenī vairāku bibliotēku darbinieki piedalījās Latvijas Nacionālās bibliotēkas un Madonas novada bibliotēkas kopīgi organizētajā novadpētniecības konferencē. Vērtīgākais bija dzirdēt citu bibliotēku pieredzi šajā darbā.

Novadpētniecības darbu nav iespējams veikt lasītāju apkalpojamās dienās. Šo darbu nevar vien paveikt atrodoties bibliotēkā uz vietas. Šis darbs prasa tikšanos ar cilvēkiem, sadarbību.

Lai vairāk un dziļāk izpētītu pagasta vēsturi, ir vajadzīgs laiks un resursi. Piemēram, lai nokļūtu arhīvos, darba laikā tas ir nereāli

- Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības

Novadpētniecības darbs ir interesants, tas saistīts ne tikai ar vēstures izpēti, bet arī mūsdienu notikumu atspoguļošanu nākamajām paaudzēm. Tāpēc ir svarīgi atstāt liecības, fotogrāfijas par šodienas aktualitātēm, notikumiem.

Bērzaunes bibliotēka 2018. gadā Latvijas 100. jubilejas gadā sagatavos un izliks izstādi “Bērzaunieši”, “Bērzaunes senatne”. Vēlētos sadarbībā ar bērnu un jauniešu centru un tūrisma informācijas centru sagatavot ekskursiju maršrutu pa Bērzaunes ievērojamām vietām.

Kalsnavas bibliotēkā plānota veco mājvietu iezīmēšana pagasta kartē, līdz ar mājvietu aculiecinieku stāstiem (Biruta Glāzniece, Jānis Vilciņš, Velta Ogrīņa, Velta Stradiņa, Valentīna Puzāne, Vija Tjarve, Inta Briežkalne, Verners Tučs, Jānis Lauciņš) un stāstītāju iemūžināšana kamerā.

Sadarbībā ar Aivaru Klušu notverta doma par videomateriāla veidošanu *Aiviekste forsēšanas vietā*. Jāpiemin arī ciemošanās „Dūmos” kopā ar Kalsnavas kultūras nama darbiniekiem pie rakstnieka mazmazdēla Mārtiņa Kaplera. Viņš iecerējis veidot sava senča piemiņas vietu, sakārtojot seno klēti, kurā glabājas zemnieka J. Sārta zvejas un lauksaimniecības darba rīki, zirglietas un citi saimniecības priekšmeti. Sarunās izkristalizējās, ka jāvērsas pie Madonas muzeja speciālistiem, lai izvērtētu mantojumu un kopīgi izdomātu ideju par memoriālās istabas iekārtošanu.

Degumnieku bibliotēkā ir dažas lietas, piemēram, Jaunlubānas linu fabrika, kas pagaidām nav izpētīta.

Liezēres bibliotēkā rosās domas un iespējas par Liezēres pagasta bibliotēkas novadpētniecības krājuma izvietojumu atsevišķās telpās, jo šodienas materiāli arvien vairāk ieņem vēsturisku vietu pagasta dzīvē.

9. Projekti

Projekti kā papildus finansējuma piesaistes līdzeklis ir iespēja bibliotēku darbībā.

Tabula “Projektu apkopojums”

Bibliotēka	Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts	Rezultāti. Ieguvumi
Aronas pagasta Aronas bibliotēka	Rakstu rakstiem izrakstīju			biedrība “Aronas pīlādzis”	Atbalstīts/ Līdzdalība	bibliotēka kā vieta, kur publiski pieejamas stelles
Stalīdzānu bibliotēka	“Latvijai 100.	Madonas novada	1330.00	Sadarbībā ar biedrību “Mēs –	atbalstīts	Kalendāra izveidošana

	Barkava”	pašvaldība		Barkavas pagastam”		Bukleta izveidošana Izstādes izveidošana
Lazdonas bibliotēka	UNESCO LNK tīkls “Stāstu bibliotēkas”		nemateriāls	2017.g tika izsludināts jauna pieteikšanās “Stāstu bibliotēku” tīklā. Lazdonas b-ka turpina dalību tīklā	atbalstīts	
Praulienas bibliotēka	Praulienas pagasta dzimtu saknes Latvijā	Madonas novada pašvaldība un Praulienas pagasta pārvalde	1399.60	Projektu izstrādāja biedrības „Ritentiņš” valdes priekšsēdētāja Sarmīte Lazdiņa. Kopīga došanās pie cilvēkiem, kuri savas dzimtas mājās dzīvo jau vairākās paaudzēs. Stāstījumi tiek filmēti un ierakstīti, fotogrāfijas skenētas	atbalstīts	Darbs vēl turpinās
Sarkaņu bibliotēka	Augu krāsas Vidzemes brunčos	Latvijas valsts mežu atbalstītās Vidzemes kultūras programmas 2017	800,00	Trīs dienu meistardarbnīcās Dr.hist. A. Karlsones lekcijas mijās ar praktiskām nodarbībām dzijas krāsošanā ar augu krāsām 26 toņos un raksta kompozīcijas uztīšana Sarkaņu tautiskiem brunčiem pēc parauga no Madonas muzeja	Atbalstīts	Projektu rezultātā tapušie darbi tika prezentēti bibliotēkā kopīgā izstādē “Sarkaņu pagasta daba stāsta”
Sarkaņu bibliotēka	Sarkaņu pagasta daba stāsta	Madonas novada pašvaldība	1338,04	Inga Sudāre-Špune fotogrāfeja Sarkaņu pagasta dabu. Pēc fotogrāfijām Latvijas Pasts izgatavoja pastmarku sēriju „Sarkaņu pagasta daba stāsta” un projekta dalībnieki izšuva auduma vitrāžas tekstilmozaīkas tehnikā pasniedzējas I.Pliskas vadībā.	Atbalstīts	Projektu rezultātā tapušie darbi tika prezentēti bibliotēkā kopīgā izstādē “Sarkaņu pagasta daba stāsta”.
Vestienas bibliotēka	Ieraudzīt un sajūst Ilzes Indrānes Anemoni	Vidzemes kultūras programma	1265	Triju Zvaigžņu ordeņa kavalieres Ilzes Indrānes dzīves un	neatbalstīts	

				darbu popularizēšana		
Cesvaines bibliotēka	Lasītveicināšanas projekts "Burtu spēles"	Cesvaines novada pašvaldība	370,-	Mērķis – radīt bērnos un jauniešos vēlmi lasīt grāmatas, veidot vispusīgu skatījumu uz norisēm dabā un sabiedrībā	Atbalstīts Īstenots	organizēti 3 pasākumi lasīšanas laikā, balviņas čaklākajiem lasītājiem un noslēguma ekskursija uz Skrīveru saldumu fabriku un brauciens ar kuģīti pa Daugavu.
Cesvaines bibliotēka	Cesvaines bibliotēkas krājuma mēbeļu atjaunošana	LEADER Līdzfin. no budžeta	12014,- 8410,- 3604,-	Jauni grāmatu, izstāžu plaukti un citas krājuma mēbeles	Atbalstīts 2016.g., Īstenots 2017.g.	
Murmastienes bibliotēka	Grāmatu starts	LNB Atbalsta biedrība Varakļānu novada pašvaldība	175.00 150.00	Lasīšanas veicināšanas programmas projektā iesaistīti 13 pirmsskolas vecuma bērni	Atbalstīts	Realizēts tiks 2018.gadā

• Projektu apraksts

Bērnu, jauniešu, vecāku žūrijas projektā darbojās 23 bibliotēkas.

Aronas, Kusas, Viesienas bibliotēkas piedalījās biedrības "Aronas pīlādzis" interaktīvās spēles "Gailis ganos" tapšanā, iesūtot jautājumus un kalendāra "Foto medības Aronas pagastā, 2018" tapšanā, iesūtot fotogrāfijas.

Stalīdzānu bibliotēka, piedaloties Madonas novada pašvaldības Nevalstisko organizāciju projektu konkursā, biedrība "Mēs – Barkavas pagastam" startēja ar projektu "Latvijai 100, Barkava". Projekts tika atbalstīts, un tā īstenošanai piešķirti 1330.00 euro. Projekta mērķis ir apzināt un apkopot Barkavas pagasta vēsturi, Latvijas simtgades kontekstā izveidot vēsturisku apskatu par Barkavas pagastu un ievērojamiem cilvēkiem, kā arī izdot informatīvo Barkavas pagasta prezentācijas materiālu. Projekta uzdevumi: 1. Apzināt Barkavas pagasta vēsturi – ēkas, dabas objektus un ievērojamas vietas, veidojot pagasta pagātnes un šodienas skatījumu. 2. Izveidot fotoizstādi "Barkava agrāk un tagad", kura tiks izveidota kā ceļojošā izstāde.

Barkava - sadarbībā ar NVO "Mēs Barkavas pagastam" vākti un apkopoti materiāli projektam "Barkava vakar un šodien".

Lazdonas bibliotēkas "Stāstu kamoliša" aktivitātes, kas tika aizsāktas 2016.gadā sadarbībā ar novada bibliotēkām, tika turpinātas arī 2017.gadā stāstu pasākumos – Sarkaņos- teātra stāsti, Sāvienā- ceļojuma stāsti, Madonā- muižu stāsti, Mētrienā – mīlestības stāsti un rudens pusē atgriezās Lazdonā.

Tā kā visa gada periodā Lazdonā stāstu pasākumu tēma dominēja tautas folkloras mantojums-pasakas, arī 25. oktobrī organizēts stāstu pasākums "Pasakas spēks". Mūsu tautas gadsimtu gaitā krātās pasakas liecina par to cik augstā godā tauta ir turējusi un tur cilvēka garīgās vērtības: pieklājību, laipnību, drosmi, varonību, izpalīdzību, taisnīgumu – tie ir tikumi, kas dara cilvēku cildenu, garīgi skaitu. Pasākuma dalībnieki tika aicināti stāstīt savas mīļākās, nozīmīgākās pasakas. Piedalīšanās ar stāstiem arī Kurzemes un Latgales stāstu festivālos.

2017. gadā Liezēres un Mēdzūlas pagasta bibliotēkas kā partneris piedalījās biedrības „Ozols un zīle” īstenotajā projektā „Vietvārdu talka Liezērē”. Projekts sapurināja visus pagasta iedzīvotājus. Ekspedīcijās devās gan skolēni, gan pieaugušie. Projektu noslēdza kopīgs pasākums.

Bibliotēkas partnerībā, nevalstisko organizāciju projektā, tiek izmantots un arī papildināts Liezēres pagasta bibliotēkas novadpētniecības krājums. Ceļojošā izstāde 2018.gadā nonāks arī bibliotēkas telpās.

Ērgļu bibliotēka iesaistījās kā līdzdalībnieks projekta “Kultūras izpratnes un izpausmes kompetence un tās sistemātiska attīstīšana izglītībā”, kura mērķis bija izstrādāt priekšlikumus galvenajām zināšanām, prasmēm un attieksmēm, kuras nepieciešams apgūt, attīstīt un pilnveidot 1.-6.klašu skolēniem attiecībā uz kultūras izpratnes un izpausmes kompetenci, kuras attīstāmas muzejā un bibliotēkā, piedalīties darba grupas sanāksmēs, definējot principus profesionālās pilnveides programmā par projektā iekļautajiem jautājumiem bibliotekāriem, muzeju darbiniekiem, pedagogiem.

- **Pārdomas, secinājumi par darbu ar projektiem**

Lieliska iespēja bibliotēkām piesaistīt jaunus lasītājus, veidojot lasīšanas paradumus un vajadzību pēc literatūras gan mazam, gan lielam lasītājam. Bērnu un jauniešu žūrijas projekts piedāvā kvalitatīvi augstvērtīgu literatūru. Tikai satrauc, ka projekta finansiālais apjoms ir sarucis līdz minimumam, jo tieši projektā iegūtās grāmatas ir bijis liels atbalsts un papildinājums mazajai lauku bibliotēkai ar ierobežotiem finanšu līdzekļiem.

Sarkaņu bibliotēka - viena darbinieka bibliotēkā izstrādāt un realizēt projektu nav vienkārši, tāpēc labi, ja ir rodami atbildīgi sadarbības partneri. Redzot projekta dalībnieku gandarījumu par gūtajām prasmēm un sasniegto rezultātu – projekti bijuši jēgpilni un sabiedrībai vajadzīgi.

Cesvaines bibliotēkas LEADER projekts, kas izstrādāts kopā ar pašvaldības projektu koordinatori, tika atbalstīts 2016.gada nogalē. Tā ieviešana 2017.gada pavasarī bija sarežģīts un fiziski smags process, bet nu tas ir paveikts! Vispirms vajadzēja pilnīgi atbrīvot vienu abonementa telpu, tad pārvietot grāmatas tā, lai visur jaunos plauktus var uzstādīt reizē, tad - atbrīvot otru abonementa telpu, tad visu salikt pa vietām. Pašas neticam, ka to bijām spējīgas izdarīt....

10. Publicitāte

- **Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem**

Bibliotēkas tēlu veido vizuālais noformējums ar aicinošu skatu logos, piesaistošiem akcentiem ikdienā, ērtu un mājīgu vidi telpās, noformējumu svētku reizēs.

Bibliotēkas aktīvi iesaistās vietējo pašvaldību informatīvo izdevumu veidošanā. Madonas novadā daudzviet vairs neiznāk vai iznāk ļoti reti vietējās pagastu avīzes. Avīzes publicētas un pieejamas novadu, pagastu mājas lapās. „Bērzaunes Rīts” redaktore ir bibliotēkas vadītāja Ineta Zvirgzdiņa. „Aronas pagasta vēstis” top Viesienas bibliotēkā, „Barkavas Vārds” redaktore ir Dacīte Tomiņa, Stalīdzānu bibliotēkas vadītāja. Kalsnavas bibliotēkas vadītāja Iluta Puzāne aktīvi iesaistās „Kalsnavas Avīzes” satura veidošanā.

Informācija ievietota vietējā presē – reģionālajā laikrakstā “Stars”, “Madonas Novada Vēstnesī”, informatīvajos pašvaldību izdevumos *Lazdonietis*, *Barkavas Vārds*, *Kalsnavas Avīze*, *Bērzaunes Rīts*, *Ļaudonas Vēstis*, *Mārcienas ziņas*, *Mētrienas Dzīve*, *Klānu Vēstis*, *Sarkaņu Ziņas*, *Cesvaines Ziņas*, *Ērgļu novada ziņas*, *Lubānas Ziņas*, *Varakļonīts*, *Rēzeknes Vēstis* un citos medijos.

Publicitāšu kopējais skaits drukātajos medijos - 201.

Par pasākumiem Viesienas bibliotēkā un ienākošām jaunajām grāmatām lasītājus informē ar pašvaldības avīzes „Aronas pagasta vēstis” starpniecību, uzrunājot katru personīgi, pa telefonu, sūtot SMS, elektroniski, informācija tiek izlikta pie afišu stendiem un rīkojot grāmatu apskatus pie tējas tases. Bibliotēkā ir pieejams pašvaldības izdevums „Aronas Vēstis”, kas iznāk 4 reizes gadā izdevuma sagatavošana notiek bibliotēkā, sadarbībā ar bibliotēkas vadītāju.

Biksēres bibliotēkas zināmu publicitāti veido pagasta pašvaldības ēkas ģeogrāfiskais novietojums – tā atrodas Biksēres parka kalna galā, kur vasaras un zeltainā rudens sezonā brauc daudz tūristu skatīties koka skulptūras un apmeklēt senlietu muzeju „Biksēres klēts”.

- **Bibliotēkas informācija tīmeklī:**

- ✓ bibliotēkas tīmekļa vietne

Dzelzava pagasta 1. bibliotēka mājaslapā <http://dzelzbibl.awardspace.com> latviešu valodā jau 10.gadu piedāvā noderīgas adreses ar pievienotiem linkiem, tādējādi veidojot saikni ar attālinātajiem lasītājiem. Mājas lapā ir informācija par bibliotēkas piedāvājumu: jaunajām grāmatām, abonēto periodiku, pasākumiem, abonētajām datu bāzēm, izveidoti ceļveži uz portāliem, tematiska sadaļa par novadniekiem u.c..

- ✓ *emuāri (blogi)* nav.

- ✓ *sociālie tīkli*

Sociālo tīklu apmeklējums 2017.gadā- 25304; salīdzinot ar 2016.gadā- 5668, 2015.gadā - 15081, krietni palielinājies. Bērzaunes pagasta, Varakļānu bibliotēkai ir profils draugiem.lv, facebook.com. Facebook profili ir Ērgļu, Ļaudonas, Lubānas bibliotēkām. Bibliotēku darbinieces izmanto savus personīgos profilus aktivitāšu, ziņu publicēšanai. kā atzīmē bibliotekāri, sociālo tīklu izmantošana ir aktuāls un turpmāk aktīvāk veicams uzdevums.

- ✓ *citas tīmekļa vietnes*

Informācija par bibliotēkām atrodama novadu, pagastu, Madonas novada bibliotēkas mājas lapās, kā arī Bibliotēku portālā, www.madona.lv, www.cesvaine.lv, www.ergli.lv, www.lubana.lv, www.varaklani.lv, arī pagastu mājas lapās, kā arī novadu, pagastu sociālajos tīklos. www.stastubibliotekas.com – Lazdonas bibliotēka, dom.lndb.lv/data/obj/file/2664960.pdf informācija par Sarkaņu bibliotēku.

http://lv.wikipedia.org/wiki/Meir%C4%81nu_bibliot%C4%93ka - Meirānu bibliotēka
www.kulturaskarte.lv
www.biblioteka.lv

Arvien vēl vairāk jāpublicē informācija Madonas novada bibliotēkas mājas lapā
www.madona.lv/biblioteka.lv

- **Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi**

Jebkurš pasākums, kuru organizē bibliotēka, veicina bibliotēkas tēla popularizēšanu. Izstādes- vispopulārākā bibliotēkas publicitātes forma, to veidošanas tematika atkarīga no dažādām aktivitātēm.

Tematiskie pasākumi

2017. - 548
 2016. – 529
 2015. - 539
 2014. - 500
 2013. - 353
 2012. – 329

Izstādes -

2017. - 1003
 2016. - 1025
 2015. - 1056
 2014. – 993
 2013. - 861
 2012. - 842

Sekojošajā tabulā apkopotā informācija parāda skaitļus, bet neatklāj to, cik daudz izdomas, radošuma, enerģijas, laika un darba ieguldīts, lai šīs aktivitātes realizētu.

Aktivitātes bibliotēkās

Novados bibliotēkās	Projekti	Tematiski pasākumi	Izstādes
Madonas novads	26	415	720
Cesvaines novads	2	27	47
Ērgļu novads	1	42	76
Lubānas novads	2	39	54
Varakļānu novads	2	25	106
Kopā	33	548	1003

Salīdzinājumam- 2016.gadā – projekti – 37, pasākumi - 529, izstādes – 1025.

Bērzaunes bibliotēkā veiksmīgi pasākumi - piedalīšanās muzeja istabas “Gaiziņa skapis” tapšanā un materiālu atlasē un vākšanā, 1991.gada janvāra barikāžu dienu dalībnieku – bērzauniešu – “iecelšana saulītē”. Visi, kuri pieteicās – apmēram 40 cilvēki – saņēma pateicības rakstus. Dzejas dienu pasākums “Mīlestība atnāk rudenī” ar dzejnieku Antoņinas Lubējas un Egila Dambja piedalīšanos. Seno fotogrāfiju vākšana par Bērzaunes senākiem un ne tik seniem laikiem un notikumiem.

Lazdonas bibliotēkas veiksmes pasākums - bibliotēku nedēļa “Bibliotēka un sabiedrība-vienotas kopīgam darbam” 22.aprīlī organizētajā, pēc bibliotēkas iniciatīvas, talkā Lazdonas kultūrainaviskās vides sakārtošana- gājēju taka uz ezeru un skolu, ozolu atbrīvošana no krūmājiem. Darbs procesā, bet iegūtais pašreizējais rezultāts ir 2 jauni gājēju tiltiņi un skaita ozolu rinda, kura gaida darbīgas rokas arī 2018.gadā, lai uz Latvijas 100-gadi iegūtu vēlamu kultūrainavisko vides skatu.

Praulienas bibliotēkai vienmēr ir prieks par sava pagasta cilvēkiem, tāpēc pie veiksmīgiem pasākumiem pieskaita arī sadarbību ar Lienī Panderi – radošajās darbnīcās Liene mācīja, kā pagatavot skaistu un gaumīgus apsveikumus. Bibliotēkā bija apskatāmi arī viņas darinātie Ziemassvētku apsveikumi. Izdevies pasākums bija arī tikšanās ar Uldi Cimmeru. Apmeklētāji ar interesi klausījās Ulda stāstījumā par piedzīvoto Sibīrijā.

Sarkanos kā neierastākais bibliotēkas atpazīstamību veicinošs pasākums minams - autofotoorientēšanās 10.jūnijā. Orientēšanās brauciena laikā dalībniekiem vajadzēja atrast kartē atzīmētos punktus, pie vairākiem no tiem bija jāpilda dažādi uzdevumi. Sarkanu bibliotēkas āra lasītavā - jānofotografējas, ko veica 65 komandas no dažādām vietām Latvijā. Pasākumu organizēja SIA "DigitalZoo". Lieliska reklāma bibliotēkai un novadam!
Gandarījumu par ikdienas darbu un patīkamu pārsteigumu sagādāja uz bibliotēku adresētie Latvijas Valsts prezidenta apsveikumi Latvijas valsts 99.dzimšanas dienā un Ziemassvētkos.

Vestienas bibliotēkas publicitāte tika veiksmīgi vairota, piedaloties Latvijas simtgadei veltītā konkursā “ “Latvijai – 100. Domā. Izzini. Stāsti!, kurā Vestienas bibliotēkas pārstāvis ieguva balvu.

Kraukļu publicitāti vairo - Lielā talka,
Līgo kopā ar folkloras kopu “Krauklēnieši”,
Cesvaines teātra izrāde V.Evanss& Valentains “Kaudzēm naudas”.
Jaunu lasītāju piesaiste notika pēc pasākumiem bibliotēkā- leļļu, pūču, gleznu izstādēm, teātra izrādes, pašvaldības vēlēšanām. Bibliotēkas sarīkojumu zālē tiek organizēts vēlēšanu iecirknis.

Cesvaines bibliotēkai nozīmīgs jaunums bija “Burtu spēles pieaugušajiem”, kas pievienojās jau vairākus gadus bibliotēkā notiekošajām “Burtu spēlēm” bērniem un jauniešiem. Mērķis – atklāt iespējas, ko var sniegt bibliotēkas senākais un vērtīgākais dārgums – grāmata. Šajā gadā grāmatu izvēli noteica vēlme izzināt Latvijas Valsts vēsturi, tāpēc lielu daļu no piedāvājuma veidoja romānu sērija “Mēs. Latvija, XX gadsimts”, kā arī citas mūsdienu autoru grāmatas, kas atspoguļo šo periodu. Piedāvājumu papildināja arī vērtīga tulkotā daiļliteratūra. Atklāšana notika februārī. ‘Burtu spēlēs’ iesaistījās 52 lasītāji. Anketas par vismaz 5 izlasītām grāmatām iesniedza 32 dalībnieki, taču līdere Maija Zvaigzne izlasīja 24 no 26 piedāvātajām grāmatām. Vairāk kā pusi no ieteiktās literatūras izlasīja vēl 4 lasītāji.

Saulgriežu laikā bibliotēkā pulcējās daļa lasīšanas pasākuma “Burtu spēles pieaugušajiem” dalībnieku, lai sarunātos par izlasītajām grāmatām, vēlreiz pārliecinātos, ka lasīšanas gaume tiešām ir ļoti individuāla. Un labi, ka tā, jo ikvienai grāmatai ir savs lasītāju loks – citai šaurāks, citai – plašāks. Pie tējas vai kafijas tases un siera uzkodām, ko laipni sagādāja AS “Cesvaines Piens” (paldies viņiem par to!), katrs varēja izteikt savu vēlmi par rudenī uzaicināmo viesi no literātu vidus vai ieteikumu noslēguma izzinošā brauciena maršrutam. Otrs pasākuma mērķis bija – saviem

pastāvīgajiem lasītājiem parādīt jaunus grāmatu plauktus un citas bibliotēkas mēbeles, kā arī izremontētās telpas, pastāstīt par šo Eiropas Lauksaimniecības fonda atbalstīto projektu un tā īstenošanu.

Pasākums noslēdzās novembrī ar izzinošu braucienu "Burtu spēļu" finišētājiem. Aplūkojām E. Veidenbauma muzeju, iepazīnāmies ar Cēsu koncertzāli, kā arī Cēsu bibliotēku. Apaļajā torņa telpā summējām šī gada pasākuma veikumu, darījām zināmu grāmatu "top 5", dalījām balviņas čaklākajiem lasītājiem un saņēmām mudinājumu ko līdzīgu turpināt.

Novembrī "Burtu spēļu" ietvaros (un arī visiem pārējiem interesentiem) organizēja tikšanos ar rakstnieci Daci Vīganti, kuras stāstu krājums "Ledus apelsīns" ir ieguvis Latvijas literatūras gada balvu kategorijā "Spilgtākā debija literatūrā". Tikšanās reizē Dace pastāstīja par garo ceļu līdz rakstniecībai. Vairāki desmiti mūsu bibliotēkas lasītāju ir izlasījuši un atzinīgi novērtējuši "Ledus apelsīnu".

Organizējām bibliotekāru kolektīvam un pārējo pašvaldības iestāžu darbiniekiem 2 teātra izrādes Rīgā un 1 – Valmierā.

Decembra nogalē gads tradicionāli noslēdzās ar saviesīgu pasākumu bibliotēkas darbiniekiem.

Agrita Korneta jau vairākus gadus organizē un vada lasītāju klubu "Dzīves ziņa", tiekoties reizi mēnesī, diskutējot par dažādiem jautājumiem, kas cilvēka dzīves kvalitāti atspoguļo un ietekmē no astroloģijas viedokļa.

Viens no pasākumiem pulcēja plašāku auditoriju, kur Alise Leimane lasīja lekciju par veselīgu dzīvesveidu.

Jumurdas bibliotēkā- Dzejas dienu akcija "Dzejolis Tev."

Tika sameklēti dzejoļi par rudenī, sarakstīti uz krāsainām, no papīra izgrieztām lapām, ielaminēti un iekārti koku zaros, vietās, kur biežāk staigā iedzīvotāji - pie pārvaldes ēkas, autobusu pieturās, ielu sākumposmos, pie ziņojumu stendiem. Katrs, kas vēlējas, varēja šīs lapas ņemt sev.

Sasunējas bibliotēkā kā lielākā veiksmē, protams, jāmin atmiņu grāmata par kolhozu laikiem „Kolektīvā saimniekošana Liepkalnē, Sausnējā, Sidrabiņos”.

Arī foto izstādes piesaista vairāk apmeklētāju, ne tikai pastāvīgos lasītājus.

Sirsniņgs izvērtās Dzejas dienu pasākums "Ar dzejoli kabatā."

Lubānas bibliotēkā sakarā ar bibliotēkas vadītājas Ingūnas Kaņepones kļūšanu par Lubānas novada pašvaldības domes deputāti, bibliotēkas atpazīstamība tikai iegūst. Ingūnai tikšanās vieta ar iedzīvotājiem ir bibliotēka. Līdz ar to tie iedzīvotāji, kas nāk tikties ar deputāti, apskata arī bibliotēku, kurā daži ienāk pirmo reizi, bet lielāko tiesu ne pēdējo.

Varakļānu bibliotēka par savu darbu un problēmām runā arī sanāksmēs novada pašvaldībā, kad katra mēneša pirmajā otrdienā tiek visi pašvaldības iestāžu vadītāji. Šīs tikšanās dod iespēju kontaktēties ar visiem budžeta iestāžu vadītājiem, domes priekšsēdētāju un izpilddirektoru, runāt, ieteikt, reklamēt savu darbu un darbiniekus.

Murmastiene- Bibliotēku nedēļā - Murmastienes bibliotēkas 65gadu jubilejas pasākums.

Novembrī, decembrī- Izstāžu cikls „Talanti mums līdzās”: - mākslinieces G.Serkovas gleznu izstāde „Harmonija” un rokdarbu izstāde.

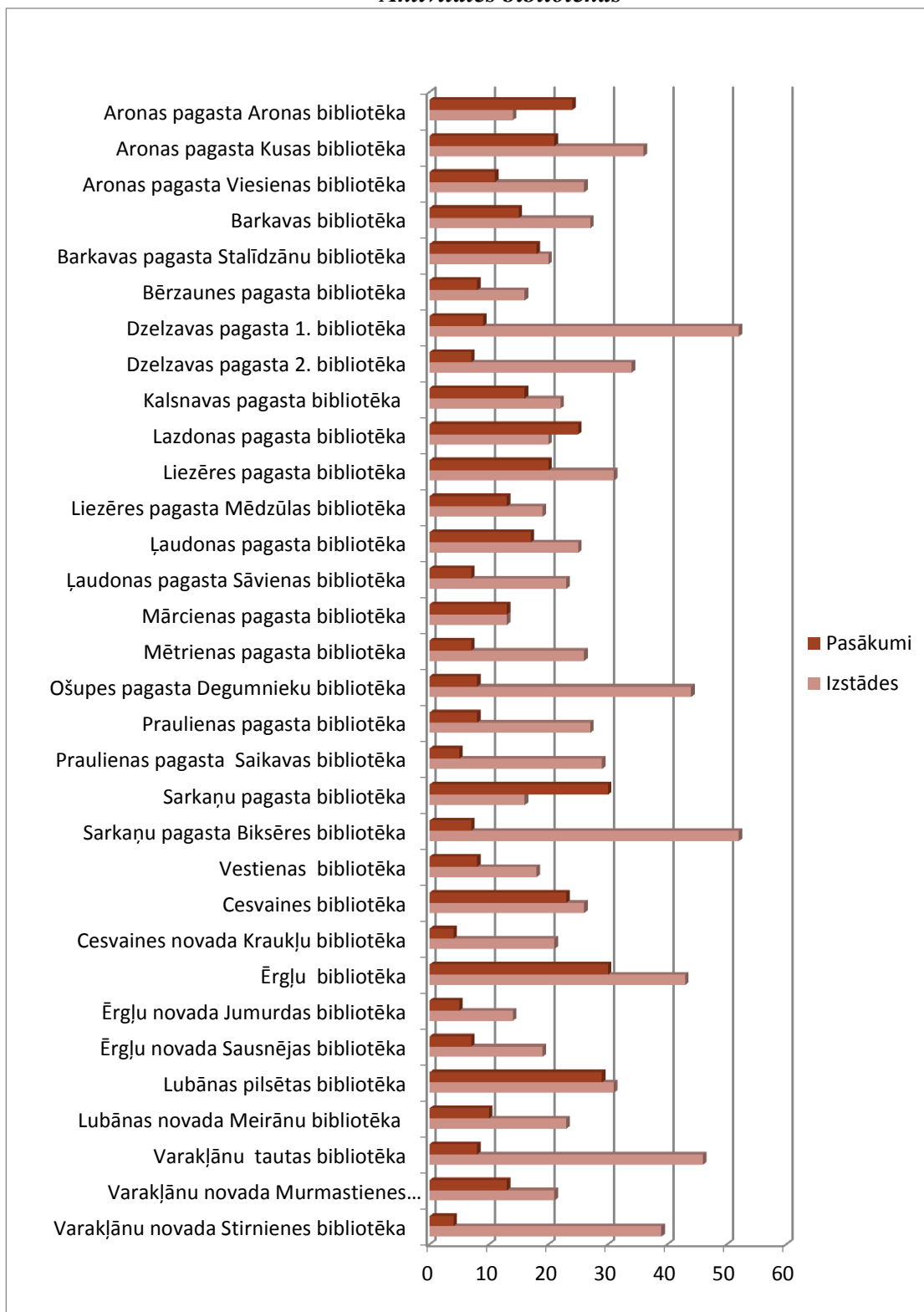
Ērgļu bibliotēka - vieni no veiksmīgākajiem pasākumiem bibliotēkas popularizēšanā ir tie, kad tā iziet ārpus telpām pie lasītājiem. Viens no tādiem pasākumiem ir Muzeju nakts, kad bibliotēka aktīvi ņem dalību, tēmu ietvaros, sagatavojot darbnīcas, viktorīnas, informatīvas izstādes utt. par konkrēto Muzeju nakts tēmu, tādejādi "atgādinot", ka Ērgļos ir arī bibliotēka, kur iespējams saņemt un sameklēt dažādu informāciju.

Vēl tāda veida pasākums notika 1.septembrī, kad bibliotēkai līdzdarbojoties saieta nama rīkotajā Zinību dienas pasākumā, tika izveidota izklaidējoša, izglītojoša uzdevumu kopa, kur skolēniem

(kuri arī bija pasākuma mērķauditorija) bija jātiek galā ar dažādiem, uz informācijas meklēšanu vēršiem, uzdevumiem.

Arī Dzejas dienās bibliotēka izgāja ārpus savām ierastajām telpām un kopā ar rakstniecēm Eviju Gulbi un Ievu Samausku devās uz skolu pie skolēniem runāt par un ap dzeju, dzejas tapšanu, dzejas mūzām, dzejas klausīšanos un lasīšanu.

Aktivitātes bibliotēkās

- **Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi**

Jāveic plašāka bibliotēkas pakalpojumu popularizēšana sociālajos tīklos – izveidot savu kontu. Nav ievietota informācija vietnē www.biblioteka.lv, šim jāpievērš uzmanība nākošajā darbības periodā.

Lai bibliotēkas rīkotās aktivitātes būtu kvalitatīvas, interesantas, vajadzīgas, jāveic iedzīvotāju aptauja un jāveicina līdzdarbošanās aktivitāšu sagatavošanā.

Vestienas bibliotēka - diemžēl beidzis pastāvēt vietējais informatīvais izdevums „Pie mums”, bet ir cerība, ka tas tiks atjaunots.

Regulāri jāsniedz informācija sociālajos tīklos, nav jābaidās rakstīt par savu bibliotēku!

11. Sadarbības tīkla raksturojums

- **Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām**

Bibliotēka ir pašvaldības iestāde, tādēļ tās darbība, budžets lielā mērā ir atkarīgs no pašvaldības iespējām, ieinteresētības, izpratnes par bibliotēkas darbu. Lai bibliotēka nepārtraukti attīstītos, svarīgs faktors ir sadarbība ar vietējo pašvaldību. Sadarbība aizvien ir laba. Bibliotēkas darbinieki uzņemas dažādus pienākumus pašvaldības aktivitātēs.

Madonas novada Ļaudonas. Liezēres pagasta pārvalde rīko kopsapulces, kurās piedalās pagasta iestāžu vadītāji un atbildīgās personas, tajās piedalās arī pagasta bibliotēku darbinieki. Kopsapulces dod iespēju runāt par bibliotēkas vajadzībām, kā arī veidot sadarbību ar citām pagasta iestādēm. Pagasta pārvalde rīko ekskursijas pagasta iestāžu darbiniekiem pa Latvijas dažādām vietām. Tajos piedalāties kā bibliotēkas darbinieki. Tā notiek arī Lubānas, Varakļānu pašvaldībās.

Atkarībā no vietējiem apstākļiem un infrastruktūras kā sadarbības partneri tiek minētas pašvaldības, skolas, tautas/ kultūras nami, pirmsskolas izglītības iestādes, muzeji, mākslas- mūzikas skolas, sociālie darbinieki, pastnieki, folkloras kopas, interešu klubīni, jauniešu centri, NVO, pansionāti, VUGD, mācītāji, novadnieki, uzņēmēji.

Lai veiksmīgi noritētu bibliotēkas darbs, tad sadarbībai ar pagasta pārvaldi, bibliotēku savstarpēja sadarbībai, ar citām iestādēm, uzņēmējiem un arī iedzīvotājiem ir liela un paliekoša nozīme.

Ieskatam, kādi ir sadarbības modeļi - no atsevišķu bibliotēku pārskatiem:

Aronas bibliotēka - Aronas pagasta pārvalde – tikšanās ar pagasta pārvaldes pārstāvjiem notiek bibliotēkas telpās, bibliotēka palīdz izplatīt pašvaldības sagatavoto sabiedrībai paredzēto informāciju bibliotēkas lietotāju vidū Zelgauskā.

LKS „Zalgauska” - LKS „Zalgauska” biedru sapulces notiek bibliotēkas telpās.

Multifunkcionālais centrs „1. stāvs” Kusā - informācijas izplatīšana Zelgauskā, centrs kā sadarbības partneris visām 3 Aronas pagasta bibliotēkām.

Biedrība “Aronas pīlādzis” - sadarbība projektos

PII “Sprīdītis” - "Ziemassvētku eglītes stāsts" - ceļojošā izstāde pagasta bibliotēkās

Aronas pagasta Lauteres kultūras nams - informācijas izplatīšana Zelgauskas apkaimē.

Aronas pagasta Aronas un Viesienas bibliotēkas piedalījās makulatūras savākšanas konkursā, nododot kopā 1100 kg makulatūras. Pasākumu organizēšanai savu palīdzību neliedz pagasta uzņēmēji, pasākumi organizēti sadarbībā ar Lauteres kultūras namu. Viesienas bibliotēka organizē pasākumus pagasta mērogā – Sporta diena Aronas pagastā, Miķeļdienas tirgus, Ziemassvētku tirdziņš, novada sporta svētki Kusā, Sakopšanas talka „Latvijai būt zaļai”.

Lai Stalīdzānu bibliotēkas darbs noritētu veiksmīgi, nepieciešama laba sadarbība un atbalsts no pašvaldības puses. Pagasta pārvaldes vadītājs Mārtiņš Tomiņš atbalsta bibliotēkas pasākumus, atrod laiku, lai tiktos un pārrunātu aktuālos jautājumus ar metodiskā darba vadītājiem no Madonas bibliotēkas. Laba sadarbība izveidojās, realizējot biedrības projektu un izdodot kalendāru, kad pagasta pārvalde pieslēdzās šim projektam ar līdzfinansējumu un izveidoto kalendāru dāvināja svētkos pagasta iedzīvotājiem. Ļoti cieša sadarbība ir ar Barkavas kultūras namu. Kopā sadarbojāmies Lieldienu pasākuma rīkošanā, "Ripo raiti" sacensībās, Pagasta svētku organizēšanā, Lielās egles iedegšanas pasākumā. Ļoti laba sadarbība ir ar biedrību "Mēs –Barkavas pagastam" jau iepriekš pieminētā projekta "Latvijai 100. Barkava" ietvaros. Cieša sadarbība ir ar visām pagasta iestādēm, vietējiem uzņēmējiem, cilvēkiem, jo veidojot pagasta informatīvu izdevumu "Barkavas Vārds" ir jātiekas un jākomunicē ar ļoti daudziem cilvēkiem. Gan "Barkavas Vārda" sakarā, gan projekta sakarā sadarbība ar tipogrāfijām "Erante" un "Latgales druka". Joprojām laba sadarbība ir ar vietējo pastnieci, kura nogādā iedzīvotājiem kādu vajadzīgu grāmatu vai pagasta informatīvos izdevumus. Nenovērtējama ir Madonas bibliotēkas metodiskā darba vadība dažādu jautājumu risināšanā.

Barkavas bibliotēka sadarbojoties ar dzejnieci Anitu Skrjabi notika Dzejas dienu pasākums "...pēc ideāliem cenšas lielie gari". Bibliotēka ar savām aktivitātēm ir pamanāma pagasta dzīvē. Kopā ar pagasta iestādēm tiek rīkoti pasākumi. Sadarbībā ar Barkavas pamatskolu tika noorganizēti: dzejas dienu pasākums "...mans LABRĪT", bērnu žūrijas noslēguma pasākums "Grāmatu karuselis griežas", bibliotekārās stundas.

Kalsnava bibliotēkas lielākais ieguvums ir abpusēja vērtīguma un iespēju apzināšanās sadarbībā ar Kalsnavas pamatskolu, bērnudārzu un Kalsnavas kultūras namu. Ieinteresētība un atsevišķi saskares punkti ideju vētrā arī ar Kalsnavas jauniešu centru, tā vadītāja Gata Teiļa personā un pensionāru aktīvistu grupas vadītāju Maiju Māliņu, folkloras kopas vadītāju Ivetu Upenieci. Sadarbība turpinās ar privātmuzeja īpašniekiem Aivaru un Irēnu Klušiem. Turpinās sadarbība ar „Kalsnavas Avīzi”.

Lazdonas bibliotēkas ilggadējie sadarbības partneri: Lazdonas pamatskola un pirmskolas izglītības grupa, BJC "Kodols", NVO klubs "Smaidas", rokdarbu pulciņš "Rota", Madonas novada bibliotēkas: Sarkaņi, Prauliena, Saikava, Mētrienas, Sāviena, MNB, Madonas novadpētniecības un mākslas muzejs, Jēkabpils ukraiņu kultūrizglītojošā biedrība "Javir", "Stāstu bibliotēkas", Lazdonas pagasta pārvalde un Madonas novada dome.

Ļaudonas pagasta bibliotēkai izveidojusies laba sadarbība ar visām pašvaldības iestādēm. Notiek kopīgi pasākumi ar Ļaudonas pagasta kultūras namu – pārskata gadā pasākums Ļaudonas pagasta svētku ietvaros, mūsu novadnieka dzejnieka A.Eglīša 105.jubilejas atceres pasākums, Latvijas Tautas Saimes grāmata; PII "Brīnumdārzs" – bibliotekārā stunda; A.Eglīša Ļaudonas vidusskola – mazo runātāju konkurss; pansionāts – kopīgi lasām laikrakstus "Stars" un "Brīvā Latvija". Sadarbībā ar BJIC "ACS" bibliotēkā uz noteiktu laiku ir piesaistīts darbinieks jauniešu projekta ietvaros. Laba sadarbība ar pagasta saimnieku, kurš nav atteicis palīdzību nevienā saimnieciski risināmā jautājumā. Saprotoša un pretimnākoša attieksme no pagasta pārvaldes vadītājas. Sadarbībā ar pagasta sociālo darbinieci 2 lasītājam grāmatas piegādā uz mājām vai arī uz bibliotēku tiek atvests pats lasītājs. Trīs lasītājiem grāmatu apmaiņa notiek sadarbojoties ar pagasta pastnieci. Notiek sadarbība ar novada bibliotēkām SBA jautājumos, konsultatīvajā darbā ar Madonas novada bibliotēku un Mētrienas pagasta bibliotēku. Notiek sadarbība ar bibliotēkām, kas iesaistījušās Stāstnieku pasākumu organizēšanā. Šajā gadā tika apmeklēti Stāstu pasākumi Mētrienas un Sāvienas bibliotēkās.

Liezēres bibliotēkai laba sadarbība izveidojusies ar jauno pašdarbības teātra vadītāju, kultūras cilvēku Daci Ādamsoni, kas atgriezies uz dzīvi mūsu pagastā.

Pagasta pārvaldes vadītāja tikšanās ar iedzīvotājiem organizētas Liezēres un Mēdzūlas bibliotēku telpās.

Sarkaņu bibliotēkai sadarbība ar Madonas pašvaldības projekta “Haralda Medņa muzejs” vadītāju un Sarkaņu amatu skolas aušanas pulciņa vadītāju Inesi Mailīti, ar Madonas novada bibliotēku, Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja krājumu glabātuves vadītāju Sarkanos Inesi Sudāri, uzņemot ekskursiju grupas. Ja piesaka ekskursiju Amatu skolā vai Sarkaņu muzejā, interesenti tiek informēti par iespēju apskatīt arī bibliotēku. Visas trīs iestādes izvietotas līdzās esošajās ēkās, kurās viesojās arī 15. bibliotēku novadpētniecības konferences dalībnieki septembrī. Kā arī sadarbība, veidojot izstādes muzejā un bibliotēkā par vienādu tēmu – gaisma. Sarkaņu muzejā iekārtoja izstādi „Gaismeklis cauri gadiem”, kura stāstīja par cilvēka radīto gaismu ar radošo izdomu. Gaismas tēmu turpinot, bibliotēkā tika izlikta novadnieces Ingas Sudāres - Špunes foto izstāde ar filozofisku nosaukumu - „Gaismas pusē”. Fotogrāfijās bija skatāma gaismu spēles dabā. Fotomirkļi tverti tepat Sarkaņu apkārtnē. Pārsteidzoša fotogrāfija ar ziemeļblāzmu, kura iemūžināta no Lībiešu kalna. Ne mazāk interesanta magoņgalviņa saullēktā. Izstādes darbi it kā aicināja - skaties dabā. Jau trešo gadu projektu realizācijā izveidojies lielisks sadarbības modelis bibliotēkai ar biedrību “Sarkaņu pagasta kultūrmantojums.”

Biksēres bibliotēkai pārskatā periodā laba sadarbība ir izveidojusies ar Sarkaņu Amatu māju, tās vadītāju Inesi Mailīti un Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja krātuvī Sarkanos, vadītāju Līviju Zepu un etnogrāfijas un sadzīves priekšmetu kolekcijas glabātāju Inesi Sudāri. Ļoti laba sadarbība norit ar Sarkaņu pagasta pārvaldi, tās vadītāju Andri Simtņieku un pašvaldības institūcijām: sociālo darbinieku – Staņistavu Pommeri, bāriņtiesu, tās vadītāju – Līgu Broku un pārējām institūcijām. Ir izveidojusies laba sadarbība ar kaimiņos esošo Sarkaņu pagasta Dilmaņu muzeju un tās vadītāju Ingrīdu Pureniņu. Notiek abpusēja izstāžu apmaiņa. Tiek izmantots bibliotēkas internets un citas pakalpojumu iespējas – printēšana, kopēšana, savukārt muzejs piedāvā materiālus par Dilmaņu muzeju. Bez Sarkaņu kultūras nama „Kalnagravas” vadītājas Valdas Kļaviņas sadarbības un atbalsta, bibliotēkas funkcionēšana būtu daļēja. KN vadītāja sniedz lielu atbalstu un izdomu pasākumu organizēšanā, to izveidē, vadīšanā un citos organizatoriskos jautājumos, bez kuriem neiztik. Bez visa tā, cieša sadarbība notiek ar kaimiņu bibliotēku Sarkanos, Lazdonas un Ļaudonas bibliotēkām (SBA) un Madonas novada bibliotēku. Un visbeidzot - privātais Biksēres senlietu muzejs – „Biksēres klēts”, tā vadītājs Andris Trečaks, kur nemitīgi tiek veidotas jaunas izstādes un ekspozīcijas.

Kraukļu bibliotēkai sadarbības partneri - Cescvaines Komunālie pakalpojumi nodrošina traktora pakalpojumus; Cescvaines Sociālais dienests nodrošina ar strādniekiem, kam jālīdzdarbojas, lai saņemtu pabalstus; Cescvaines mūzikas un mākslas skola palīdz izstādes organizēšanā, koncertu rīkošanā; Cescvaines vidusskolas skolēni nāk ekskursijās uz Kraukļu bibliotēkas 2. stāvu un apmeklē arī VUGD [ugunsdzēsēju] depo, kas atrodas otrpus ceļam Kraukļu bibliotēkai.

Sausnējas bibliotēkai laba sadarbība ir ar Sausnējas novadpētniecības muzeju, Sausnējas kultūras dzīves organizatorēm un Sausnējas pamatskolu, kā arī ar novada domi un pagasta pārvaldi. Sadarbībā ar kultūras namu un muzeju kopīgi uz katriem svētkiem veido pie visām pagasta pašvaldības iestādēm vienotu noformējumu - Lieldienās visur sagaidīja koka zaķi, Jāņos “dega” ziedu uguns kuri un Ziemassvētkos no visiem logiem nolūkojās rūķi.

Lubānas bibliotēkā - Lubānas novada pašvaldībai sadarbībā ar Nodarbinātības Valsts aģentūru skolēnu vasaras pasākumu ietvaros bibliotēkā augusta mēnesī praktizējās Lubānas vidusskolas 10. klases skolniece Elīna Reire.

Piedaloties Līgatnes papīrfabrikas rīkotajā makulatūras vākšanas konkursā bibliotēkām un arhīviem, Lubānas pilsētas bibliotēka ieguva pirmo vietu republikā, nododot 9350 kg. makulatūras. Bez vietējo iedzīvotāju atbalsta tas nebūtu izdevies. Paldies viņiem par atbalstu!

Varakļānu bibliotēka arī 2017. gadā turpināja sadarbību ar mūzikas - mākslas skolu, gada laikā bija apskatāmas 2 Varakļānu mūzikas un mākslas skolas audzēkņu darbu izstādes: aprīlī (Bibliotēku nedēļā) - "Mans draugs – grāmata" un novembrī – "Dažādās Latvijas krāsas...". Turpinās sadarbība ar Varakļānu pirmsskolas izglītības iestādi "Sprīdītis", iepazīstinot bērnus ar bibliotēku. Laba sadarbība šajā laika posmā izveidojās ar Varakļānu vidusskolu, iesaistot skolēnus un skolotājus dažādos pasākumos.

Murmastiene- jau 10 gadus bibliotēkas telpās mājvietu radusi biedrība "Dzērvenīte", kuras vadītāja vienlaikus ir arī bibliotēkas vadītāja.

Ērgļu bibliotēkas sadarbības partneri - novada pašvaldība - bibliotēkas darbību regulējoši akti, lielākais finansētājs, informācijas;
Skolas (Ērgļu vidusskola, Priekuļu tehnikums struktūrvienība Ērgļi, Ērgļu mākslas un mūzikas skola) - aktivitātes, materiālu sagatavošana par dažādām tēmām;
Pirmsskolas izglītības iestāde "Pienenīte" - dažāda veida bibliotekārās aktivitātes;
Nevalstiskās organizācijas- interešu pārstāvniecība, materiālais atbalsts;
Muzeji - Rūdolfa Blaumaņa memoriālais muzejs "Braki"; Brāļu Jurjānu memoriālais muzejs "Meņģeļi"
Ērgļu saietu nams- kopīgi pasākumi, dažāda veida atbalstoši pasākumi.

- **Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes**

Sadarbība ar Madonas novada bibliotēku kā reģionālo bibliotēku ir ļoti laba. Jebkurā laikā iespēja konsultēties ar šīs bibliotēkas darbiniekiem par bibliotekāro darbu un tā pilnveides iespējām - semināri, profesionālā izaugsme, konsultatīvais darbs;
LNB - apmācības, nozares informācija;
KIS – datortehnika, apmācības, konkursi, informācija;
Grāmatu iegādes jautājumā sadarbība ar grāmatu apgādiem, tirgotājiem - Zvaigzne ABC, SIA "Latvijas Grāmata", Virja IK;
Telia Latvija - interneta pakalpojumi;
SIA Tieto Latvia – BIS Alise darbības nodrošinājums, konsultācijas;
Līgatnes papīrfabrika;
Sarkanu bibliotēkai sadarbība ar SIA "DigitalZoo" – autoorientēšanās brauciens.

- **Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība**

Aktivitātes pārskata periodā nav bijušas.

- **Bibliotēku interešu aizstāvības darbs**

Bibliotēku interešu aizstāvības, pārstāvniecības darbs tiek veikts, ikdienā pārliecinot novada domes, pārvaldes darbiniekus un arī bibliotēkas lietotājus par daudzajām iespējām bibliotēkā, tās ietekmi uz novada iedzīvotāju labklājību un sevis pilnveidošanu. Darbs tiek veikts regulāri, gan aizstāvot izdevumus budžetā, gan realizējot NVO projektus, risinot telpu jautājumus un ikdienas sadzīviskās problēmas.

01.03.2018.

Madonas novada bibliotēkas direktores vietniece metodiskajā darbā

Daiga Puķīte